

REFERAT Økonomiudvalget 2022-2025 d. 22-04-2025

Mødedato Tirsdag d. 22. april 2025 kl. 16:00

Mødested D.3.39

Mødedeltagere Torben Hansen, Claus Berggren, Ellen Petersen, Steen
Bundgaard, Christian Engelbrecht Pedersen, Bo Vestergaard, Rosa
Lykke Yde, Erik Bo Andersen, Niels Erik Kjær Christensen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Anlægsregnskab klubhus i Stevnstrup.....	4
Lov om lokalplejehjem.....	6
Boligplan 2025-2037 i høring.....	10
Handleplan på voksen socialområdet 2025.....	12
Stressindsats som social effektinvestering.....	16
Arbejdsindsats til tilflyttere som modtager overførselsindkomst.....	18
Harmonisering af kautionsslån.....	22
Arbejdsmarkedsrådets Strategiske Plan.....	25
Anlægsregnskaber på skoleområdet 2025.....	28
Udmøntning af elementer i Frihed og Fordybelse.....	32
Forslag til Kommuneplan 2025.....	37
Igangsætning af planlægning for solcelleanlæg og energi-lagring ved Purhus.....	44
VE-planlægning - igangsætning af konkret planlægning ved Dalbyneder og fornyet fordebat for pla	47
Endelig vedtagelse lokalplan 754 Boliger og Bosted ved Søndermarken med kommuneplantillæg 2:	53
Beslutning om fortsat sagsbehandling vedr. nyt sundhedshus, Drosselvej 4, Langå.....	55
Flodlejet - orientering om valgt totalrådgiver og den videre proces.....	58
Færdiggørelse af deletape af byggemodning Tjærbyvang.....	61
Projekteringsbevilling til boligområde ved Belgiervej i Drastrup.....	62
Projekteringsbevilling til boligområde ved Skovparken i Stevnstrup.....	63
Randers Boligforening af 1940 afd. 59, Godkendelse af huslejestigning og ekstern låneoptagelse....	64
Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2024 - erhvervs- og planudvalget.....	66
Lukket: Salg af fast ejendom.....	70
Fremtidig håndtering af PFAS betonkarret.....	71
Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2024 - miljø- og teknikudvalget.....	73
Befolkningsprognose 2026-2038.....	75
Fremlæggelse af Randers Kommunes årsregnskab 2024 og overførsel af uforbrugte bevillinger til 2	77

Punkt 64: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-39-23

Beslutning

Godkendt.

Til stede var Torben Hansen (A), Steen Bundgaard (A), Ellen Petersen (A), Christian Engelbrecht Pedersen (A), Rosa Lykke Yde (F), Peter Møller Kjeldsen (Q), Bo Vestergaard (UP), Niels Erik Christensen (V) og Claus Berggren (V).

Punkt 65: Anlægsregnskab klubhus i Stevnstrup

00.32.04-P19-5-25

Resumé

Der aflægges regnskab for etablering af klubhus med omklædningsbygning i Stevnstrup.

De afsatte midler er anvendt fuldt ud og desuden er der samlet anvendt lidt mere, der foreslås dækket af puljen til færdiggørelse af idrætsprojekter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via sundheds-, idræts- og kulturudvalget og økonomiudvalget

1. at anlægsregnskabet for klubhus med omklædningsbygning i Stevnstrup godkendes
2. at merudgiften på 77.700 kr. til anlægsbevillingen finansieres af puljen til færdiggørelse af idrætsprojekter
3. at der til anlægsprojektet gives et tillæg til anlægsbevillingen svarende til afvigelsen.

Beslutning fra Sundheds- idræts- og kulturudvalget, den 2. april 2025, punkt 39:

1.-3. at indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Ved prioriteringen af tilskud til idrætsfaciliteter i byrådsperioden 2018-21 bevilgede byrådet den 11. juni 2018 netto 3 mio. kr. til en ny kommunal omklædningsbygning med klubfaciliteter i Stevnstrup, der huser IF Alliancen. Ud over de 3 mio. kr. var det en forudsætning at IF Alliancen selv deltog i finansieringen med 1,5 mio. kr.

Efter at midlerne var indsamlet og der var afholdt licitation, viste det sig i 2021 at bevillingen ikke rakte til tilbudssummen. På den baggrund blev projektet reduceret og byrådet bevilgede den 14. juni 2021 yderligere 200.000 kr. til projektet.

Klubhuset blev indviet i april 2022, men ikke ibrugtaget umiddelbart, idet der afventede en ibrugtagningstilladelse, der skulle indhentes af projektets bygherrerådgiver.

Det viste sig at projektet ikke kunne godkendes, idet der var konstruktionsfejl baseret på bygherrerådgivers projekt.

Bygherrerådgiver igangsatte dette renoveringsarbejde, men gik konkurs og en forsikringssag mod bygherrerådgivers forsikringssag blev indledt.

Det blev samtidig vurderet at arbejdet med at lovliggøre huset ikke kunne afvente dette og byrådet bevilgede derfor 1,3 mio. kr. yderligere til projektet i byrådsmødet den 30. januar 2023; denne bevilling blev dækket af overførsler på kultur- og fritidsområdet fra tidligere år.

Forsikringsselskabet afviste at dække udgifterne og der blev indledt en retssag, som Randers kommune tabte ved dom i byretten, hvorfor udgifterne til rådgivere, herunder advokatomkostninger og håndværkere blev en udgift for Randers kommune, der skulle dækkes af bevillingen på de 1,3 mio. kr.

Herudover var der i forbindelse med ”ombygningen” opstået bygningsskader mv., som er dækket ind af et andet forsikringsselskab med ca. 1,8 mio. kr.

Projektet kan derfor nu afsluttes med en anlægsudgift på 4,64 mio. kr. mod en samlet bevilling på 4,56 mio. kr., eller en merudgift på knap 78.000 kr., jf. tabellen herunder.

9242000004 Nyt klubhus og omklædningsbygning i Stevnstrup

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
11-06-2018 pkt. 306	4.500.000	-1.500.000	3.000.000	
14-06-2021 pkt. 276	200.000		200.000	
30-01-2023 pkt. 9	1.300.000		1.300.000	
	59.487		59.487	Prisfremskrivning af bev.
Anlægsbevillinger i alt	6.059.487	-1.500.000	4.559.487	
Forbrug i alt	6.137.154	-1.500.000	4.637.154	
Afvigelse	-77.667	0	-77.667	
Procentafvigelse	-1%	0%	-2%	

Økonomi

Merudgiften til projektet på 77.700 kr. foreslås finansieret af puljen til færdiggørelse af idrætsprojekter.

Punkt 66: Lov om lokalplejehjem

03.22.20-P21-1-25

Resumé

Folketinget har den 19. december 2024 vedtaget lovforslag nr. L 90 – lov om lokalplejehjem, som trådte i kraft den 1. januar 2025. Sagen orienterer om tilblivelsen og hovedelementerne i lov om lokalplejehjem, og lægger op til drøftelse i omsorgsudvalget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til omsorgsudvalget

1. at udvalget beslutter, om der skal udarbejdes et konkret oplæg om oprettelse af et lokalplejehjem herunder om puljen skal ansøges

Beslutning fra Omsorgsudvalget, den 7. april 2025, punkt 30:

Udvalget besluttede at der ikke skal udarbejdes et konkret oplæg. Her for stemte Ellen Petersen, Pia Moldt, Karen Lagoni og Jesper Gade

For at udarbejde et konkret oplæg stemte Jens Peter Hansen og Lars Axel Nielsen.

Kasper Fuhr Christensen tager forbehold.

Jens Peter Hansen begærede sagen i byrådet med standsningsret.

Beslutning

Udvalgets indstilling indstilles godkendt med 5 stemmer for og 4 stemmer imod. Imod stemte Bo Vestergaard (UP), Venstre og Østbroen.

Sagsfremstilling

Lov om lokalplejehjem er en del af en større lovpakke, som udmønter de lovgivningsmæssige elementer i Aftale om en reform af ældreområdet. De øvrige love, der udmønter reformen, er ældreloven, lov om ældretilsyn, lov om ændring af lov om friplejeboliger og lov om almene boliger m.v. og forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område, lov om socialtilsyn og forskellige andre love samt ændringer som følge af ældreloven; lov om ældretilsyn og lov om lokalplejehjem.

Lov om lokalplejehjem er en ny hovedlov, som tilvejebringer de overordnede lovgivningsmæssige rammer for etableringen af lokalplejehjem hvortil der er udstedt en Bekendtgørelse om lokalplejehjem.

Lokalplejehjem etableres som kommunale aktieselskaber efter reglerne i selskabsloven. Det indebærer, at de kommunale aktieselskaber, der driver lokalplejehjem, får professionelle bestyrelser med repræsentanter fra lokalområdet, eller det lokale erhvervsliv, som får eget ansvar for selskabets økonomi og drift.

Det er hensigten med loven at give den ældre flere valgmuligheder og at skabe de lovgivningsmæssige rammer for, at kommunerne kan etablere plejehjem, der har samme frihedsgrader som private friplejehjem, men hvor kommunerne har ejerskabet og bevarer ansvaret for visitation og økonomi.

Hovedelementer i lov om lokalplejehjem

Etablering af lokalplejehjem

Med lov om lokalplejehjem fik kommunerne fra 1. januar 2025 mulighed for at etablere kommunale aktieselskaber, der driver lokalplejehjem. Der er således ikke tale om en pligt for kommunerne.

Et aktieselskab, der driver lokalplejehjem, kan ejes af en eller flere kommuner. Der kan ikke være private kapitalandele i selskabet. Det kommunale aktieselskab, der driver lokalplejehjem, etableres efter reglerne i selskabsloven.

Tilkøbsydelse

Lokalplejehjem får mulighed for at tilbyde beboerne tilkøbsydelse. Tilkøbsydelse kan fx være ekstra rengøring, mad til

pårørende eller forplejning i forbindelse med fejring af mærkedage. Tilkøbsydelse skal være ydelse, der ligger ud over, hvad beboerne er berettiget til efter gældende lov. Prisen for tilkøbsydelse skal fastsættes så den svarer til markedsprisen, men kan, uanset markedsprisen, ikke fastsættes under kostprisen.

Ledelse m.v.

Kommunale aktieselskaber er omfattet af selskabsloven og de ledelsesprincipper, der følger deraf.

Det følger heraf, at generalforsamlingen udgør selskabets øverste myndighed, og at en kommunal ejer på generalforsamling kan udøve sin ret til at træffe beslutning i selskabet. Det følger også heraf, at generalforsamlingen udpeger en bestyrelse, og at generalforsamlingen til enhver tid har ret til at udskifte eller afsætte hele eller dele af bestyrelsen.

Den kommunale ejer skal sikre, at det i vedtægten for aktieselskabet fremgår, at generalforsamlingen udpeger formanden og en eventuel næstformand for bestyrelsen.

Sammensætningen af bestyrelsen reguleres i Bekendtgørelse om lokalplejehjem. Her fremgår det at bestyrelsen skal bestå af 4 medlemmer, der udpeges af generalforsamlingen, samt 1 medlem, der udpeges af medarbejderne, såfremt medarbejder ønsker en repræsentant i bestyrelsen. Det fremgår desuden, at der kun kan sidde 1 kommunal repræsentant i bestyrelsen, samt at den kommunale repræsentant ikke kan udpeges som formand eller næstformand.

Det fremgår derudover, at bestyrelsen til sammen skal besidde de nødvendige kompetencer og erfaringer, eksempelvis erfaringer med selskabsdrift, forvaltning og jura, strategi og ledelse samt pleje- og sundhedsfaglighed.

Lokaler

Lokalplejehjem drives i plejeboliger jf. almenboliglovens § 5, stk. eller plejehjem jf. § 47 ældreloven. Aktieselskabet, der driver lokalplejehjem, indgår kontrakt om leje af servicearealet med ejeren af bygningen.

Det forhold, at lokalplejehjem drives i plejeboliger efter almenboligloven eller plejehjem efter ældreloven betyder, at de boliger, der er tilknyttet lokalplejehjemmet, er omfattet af den kommunale anvisningsret der følger af § 54, stk. 1 og § 57 stk. 1 i almenboligloven.

Randers kommune ejer plejecentrene Svaleparken, Tirsdalen, Krstrup, Vorup, Lindevænget, Borupvænget, Terneparken, Kildevang, Åbakken, Møllevang, Møllebo, Spentrup, Rosenvænget, Dronningborg samt Nyvang, samt andel af Kollektivhuset, og Fårup.

Randers kommune har anvisningsret der følger almenboligloven.

Afregning m.v.

Regler om kommunernes betaling for den hjælp og støtte m.v. som lokalplejehjemmet skal levere, fastsættes i Bekendtgørelse om lokalplejehjem. Det fremgår af bekendtgørelsen, at kommunen og det kommunale aktieselskab aftaler pris for hjælp og støtte efter serviceloven på lokalplejehjemmet ud fra vejledende takster. Indgås der ikke aftale beregner kommunen prisen baseret på gennemsnitlige omkostninger for tilsvarende tilbud. Beregninger skal følge Indenrigs- og Sundhedsministeriets vejledning om omkostningskalkulationer og inkludere direkte og indirekte tilbud. Kommunen skal sikre gennemsigtighed og kunne dokumentere beregningerne. Hvis der ikke findes et tilsvarende tilbud i kommunen, fastsættes prisen skønsmæssigt.

Tilsyn

Kommunalbestyrelsen er forpligtet til at føre tilsyn med, at lokalplejehjem varetager sine opgaver inden for rammerne af lovgivningen. Dette tilsyn er et juridisk tilsyn, der ikke skal forveksles med det ældrefaglige eller plejefaglige tilsyn, der føres af fx det kommende ældretilsyn. Det juridiske tilsyn indebærer, at kommunalbestyrelsen skal føre tilsyn med, at det kommunale aktieselskab, der driver lokalplejehjem overholder de regler, der gælder for aktieselskabets virksomhed, herunder reglerne i ældreloven, serviceloven og reglerne i denne lov.

Kommunen vil selv kunne tilrettelægge tilsynet. Hvis flere kommuner sammen ejer det kommunale aktieselskab, skal hver enkelt kommune føre tilsyn med, at aktieselskabet løser opgaverne i overensstemmelse med de retningslinjer, kommunalbestyrelsen har fastlagt.

Kommunen skal desuden, som led i sin tilsynsforpligtelse, føre tilsyn med, at lokalplejehjemmet ikke sælger tilkøbsydelse, der træder i stedet for den hjælp, borgeren er berettiget til efter gældende lov.

En skematisk oversigt af ovenstående

	Kommunale plejehjem	Lokalplejehjem

Ejer	Kommune	Kommune eller flere kommuner i fællesskab
Selskabsform	Kommunalt ejet. Kommunalbestyrelsen er øverste myndighed.	Aktieselskab. Ejerkommuner udgør selskabets generalforsamling (øverste myndighed)
Ledelse	Plejhjemsleder med reference til ældreforvaltning i kommunen.	Direktion med reference til professionel bestyrelse.
Bestyrelse	Kommunalbestyrelsen. Derudover et bruger-pårørenderåd uden beslutningskraft.	Professionel bestyrelse udpeget af kommunalbestyrelse.
Ansættelsesvilkår	Offentlig overenskomst	Landsdækkende overenskomst. Bestyrelsen beslutter, hvilken overenskomst der skal være gældende på det enkelte lokalplejehjem.
Serviceniveau	Skal følge beliggenhedskommunens serviceniveau	Skal følge beliggenhedskommunens serviceniveau
Ældretilsyn	Vil være omfattet af det nye ældretilsyn pr. 1 juli 2025	Vil være omfattet af det nye ældretilsyn pr. 1. juli 2025 samt et kommunalt juridisk tilsyn.
Skal følge centrale standarder og politikker? Kost, værdigheds, pårørende politik m.fl.	Skal følge kommunens politikker	Bestyrelsen og ledelsen er frisat fra politikker og standarder ovenfra
Tilkøbs muligheder	Nej	Ja
Hvem har anvisningsret	Kommunen	Kommunen

Ansøgningspulje.

Social og boligstyrelsen oprettede d. 28. marts en ansøgningspulje til kommunernes etablering af lokalplejehjem.

Ansøgningspuljens formål er at yde tilskud til kommuner, der ønsker at omlægge kommunale plejehjem til lokalplejehjem eller etablere lokalplejehjem og bidrager til afhjælpe midlertidige administrative udgifter hos kommunerne.

Puljens størrelse er på 30,9 mio. kr. Ansøgningspuljen udmøntes løbende efter først-til-mølle-princippet frem til endelig ansøgningsfrist den 6. november 2025. Efter dette tidspunkt kan ansøgninger ikke længere fremsendes. De ansøgninger, der modtages først i ansøgningsperioden, vil blive sagsbehandlet først, indtil der ikke er flere midler til fordeling.

Det forventes, at der ydes tilskud til otte kommuner, hvoraf syv kommuner vil modtage 4,0 mio. kr. og en kommune vil modtage 2,9 mio. kr. En kommune kan maksimalt modtage 4,0 mio. kr. fra ansøgningspuljen.

Ansøgningspuljen udmøntes igen i 2026 og 2027, hvor der er afsat yderligere tilskud til ansøgningspuljen. Kommuner, der modtager tilskud fra ansøgningspuljen i 2025, kan ikke modtage tilskud fra ansøgningspuljen i 2026 og 2027. Der er i alt afsat 120 mio. kr.

Ansøgning om tilskud fra ansøgningspuljen skal indgives på den ansøgningsblanket som Social- og Boligstyrelsen har udarbejdet til ansøgningspuljen efter denne bekendtgørelse. Til ansøgningen skal vedlægges de bilag, der fremgår af ansøgningsmaterialet.

Tildelingens krav og vurdering

1. Ansøgerkreds og formål	Projektets ansøger og formål ligger inden for ansøgningspuljens ansøgerkreds og formål, som er at omlægge kommunale plejehjem til lokalplejehjem eller etablere lokalplejehjem. Styrelsen har udarbejdet et ansøgningsskema som skal udfyldes.
---------------------------	--

2. Opbakning til projektet på ledelsesniveau	Kommunen skal have opbakning til projektet på ledelsesniveau. Der skal indsendes en ledelseserklæring. Ved ledelsesniveau forstås det øverste beslutningsorgan i kommuner, såsom kommunalbestyrelsen, byråd og lignende.
3. Fastlagt tilskudsbeløb	Tilskuddene tildeles efter først-til-mølle-princippet til kommuner, der lever op til ansøgningspuljens krav. De første 7 berettigede kommuner vil modtage 4. mio. kr. hver og den 8. kommune 2,9 mio. kr.
4. Budget	Tilskudsmodtagere skal forud for udbetaling af tilskuddet indsende et budget til Social- og Boligstyrelsen. Budgettet skal godkendes af Social- og Boligstyrelsen, før tilskuddet kan udbetales. Det betyder at det endelige budget udarbejdes efter tilsagn, men før udbetaling. Udgifter kan være aflønning af medarbejdere i projektet, administrative udgifter, eksterne konsulenter og køb af tjenesteydelser, transportomkostninger, revisor, lovpligtige forsikringer, kontorhold, mindre materielanskaffelser, dækning af moms og udgifter, der er afholdt før der blev ydet tilskud. Budgettet skal udarbejdes iht Styrelsens beskrivelse og i det dertil udarbejdet budgetskeam

Økonomi

Regeringen har afsat 120,0 mio. kr. fra 2024-2027 til at understøtte kommunernes modning til og implementering af lokalplejehjem. Det kan fx være til rådgivning af ledelse og bestyrelser, udarbejdelse af vedtægter og midlertidige udgifter til administrativ understøttelse mv. KL sundhed og ældre udmelder mere herom i begyndelsen af 2025.

Punkt 67: Boligplan 2025-2037 i høring

27.42.00-G01-1-25

Resumé

I budget 2025-2028 har byrådet bedt forvaltningen om at revidere Boligplan 2023-2033. Sagen indeholder en revideret boligplan med opdaterede anbefalinger, der skal danne grundlag for beslutninger vedr. boliger på omsorgsområdet i forbindelse med budget 2026-2029.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til omsorgsområdet

1. at boligplan godkendes i høringsversion
2. at boligplan 2025-2037 sendes i høring i Ældreråd og sektor-MED omsorg

Beslutning fra Omsorgsudvalget, den 7. april 2025, punkt 29:

1. og 2. at, godkendt med 6 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Kasper Fuhr Christensen. Kasper Fuhr Christensen begærede sagen i byrådet med standsningsret. Kasper Fuhr Christensen bemærkede følgende: Velfærdslisten stemmer imod og standser sagen, fordi vi ikke kan tiltræde, at der foreslås nedlagt 100 ældreboliger med kald.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Et ændringsforslag fra Østbroen om at høringen også omfatter Handicaprådet blev godkendt.

Sagsfremstilling

Formålet med boligplanen er at sikre døgnbemandede boliger til ældre borgere i Randers Kommune.

I boligplanen fremskrives behovet for pleje- og demensboliger, så boligmassen kan tilpasses efter det kommende behov. Denne boligplan er en revision af boligplan 2023-2033. Der er flere anledninger til at revidere den seneste boligplan:

- Med budget 2025-2028 er der besluttet en række besparelser på omsorgsområdets boliger, og at boligplanen skal genbesøges.
- Befolkningsprognosen er ændret, idet der er fremskrevet færre ældre i den nye prognose sammenlignet med boligplan 2023-2033.
- Det fremskrevne behov for boliger i seneste boligplan er mindre end forventet.
- De seneste år er andelen af ledige boliger steget. Årsagen hertil kan være en forbedret privat boligmasse, der betyder at man kan blive boende i eget hjem i længere tid. Særligt når det kombineres med hjælpemidler, velfærdsteknologi og den rehabiliterende tilgang.

Samlet set giver det anledning til at revidere boligplan 2023-2033 og det fremskrevne behov for boliger.

Konklusioner fra boligplan 2025-2037

Fremskrivningen af boligbehovet i nærværende boligplan viser, at der er behov for 163 flere pleje- og demensboliger i 2033 og 258 flere pleje- og demensboliger i 2037. Med omdannelser af ældreboliger med mulighed for kald til plejeboliger, som boligplan 2023-2033 anbefalede samt beslutning om at bygge et nyt plejecenter med 75 plejeboliger, vil det fremskrevne behov for pleje- og demensboliger være dækket frem til 2036.

De samlede ændringer i boligmassen betyder, at der kommer flere pleje- og demensboliger og færre ældreboliger med mulighed for kald. I en periode frem mod 2036 vil der være en overkapacitet af pleje- og demensboliger. Det vurderes dog ikke problematisk, da den væsentlige nedgang i antallet af ældreboliger med mulighed for kald, kan medføre en øget efterspørgsel på pleje- og demensboliger. Hvor stor denne efterspørgsel kan være er ukendt.

Sammenlignes den nuværende fremskrivning med boligplan 2023-2033 er der væsentlige forskelle i det fremskrevne behov for boliger. I Boligplan 2023-2033 var det samlede behov for pleje- og demensboliger 1.080 i 2027 og 1.282 i 2033. I nærværende boligplan er behovet fremskrevet til 796 pleje- og demensboliger i 2027 og 959 i 2033. I Boligplan 2023-2033 er der fremskrevet med 284 og 323 flere pleje- og demensboliger i hhv. 2027 og 2033 sammenlignet med nærværende boligplan.

Det fremskrevne behov for pleje- og demensboliger er dermed væsentlig mindre end forventet for blot fire år siden. Det vidner om, at behovet kan ændre sig på ganske få år.

Boligplan 2025-2037 samlede anbefalinger

- At fortsætte omklassificeringen af ældreboliger med mulighed for kald til plejeboliger (omhandler ca. 200 ældreboliger med mulighed for kald), dog opmærksomhed på bygnings- og brandkrav
- At der samlet nedlægges ca. 100 ældreboliger med kald og omdanne disse til ældre/handicapvenlige boliger og indfri besparelse fra budget
- At etablere et nyt plejecenter med 75 plejeboliger som allerede er indeholdt i budgettet
- At følge behovet for specialiserede demensboliger
- At der udarbejdes en langsigtet plan for fornyelse af den bemandede boligmasse
- At revidere boligplanen i 2028 og herefter hver fjerde år

Den reviderede boligplan indeholder ikke anbefalinger vedr. midlertidige pladser. Aftalen om sundhedsreformen omfatter, at ansvaret for de nuværende kommunale akutpladser og størstedelen af de resterende midlertidige pladser skal overgå til regionen.

De endelige retningslinjer og snitflader for flytningen af dette ansvar er endnu ikke klarlagt. På den baggrund er det på nuværende tidspunkt ikke meningsfyldt at analysere og komme med anbefalinger vedr. midlertidige opholdspladser i Randers Kommune.

Boligplan 2025-2037 er vedhæftet sagen (Bilag 1).

Økonomi

De økonomiske beslutninger vedr. de tre første anbefalingerne er truffet politisk.

Der udarbejdes en særskilt sag vedr. langsigtet fornyelsesplan, hvor de økonomiske konsekvenser beskrives.

Videre proces

Boligplan 2025-2037 kommer i høring i Ældrerådet og sektor-MED Omsorg. Efterfølgende behandles sagen sammen med eventuelle indkomne høringssvar i omsorgsudvalget, hvorefter boligplan 2025-2037 sendes videre til budgetforhandlingerne for budget 2026-2029.

Bilag

Boligplan Oplæg til OU - 7. april 2025

Bilag 1: Boligplan 2025-2037

Punkt 68: Handleplan på voksen socialområdet 2025

27.00.00-G01-30-25

Resumé

Forvaltningen har på baggrund af de løbende budgetopfølgninger på socialområdet bl.a. i sagen på socialudvalget 30. januar 2025 igangsat udarbejdelsen af en handleplan, der skal dæmme op for de fortsatte udgiftsstigninger og sikre balance i forhold til budgettet. Handleplanen indeholder syv mulige initiativer, hvoraf tre kan realiseres relativt hurtigt, mens øvrige initiativer kræver flere drøftelser, undersøgelser og analyser.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via socialudvalget og økonomiudvalget

1. at godkende, at forslag nr. 1 og 2 sendes i høring
2. at godkende, at forslag nr. 3-7 undersøges, hvorefter forvaltningen vender tilbage med beslutningsoplæg.

Beslutning fra Socialudvalget, den 3. april 2025, punkt 38:

Udvalget valgte at stemme om hvert forslag enkeltvis.

1. at indstilles godkendt at forslag nr. 1 sendes i høring.
2. at forslag nr. 2 indstilles forkastet med tre stemmer for og fire stemmer imod. Imod stemte Henriette Malland, Bjarne Overmark, Karina Hjort og Rosa Lykke Yde.
3. at forslag nr. 3 indstilles forkastet med tre stemmer for og fire stemmer imod. Imod stemte Henriette Malland, Bjarne Overmark, Karina Hjort og Rosa Lykke Yde.
4. at forslag nr. 4 indstilles forkastet med tre stemmer for og fire stemmer imod. Imod stemte Henriette Malland, Bjarne Overmark, Karina Hjort og Rosa Lykke Yde.
5. at indstilles godkendt, at forslag nr. 5 undersøges, hvorefter forvaltningen vender tilbage med beslutningsoplæg.
6. at indstilles godkendt, at forslag nr. 6 undersøges, hvorefter forvaltningen vender tilbage med beslutningsoplæg
7. at forslag 7 indstilles forkastet med tre stemmer for og fire stemmer imod. Imod stemte Henriette Malland, Bjarne Overmark, Karina Hjort og Rosa Lykke Yde.

Beslutning

1. at: Udvalgets indstilling indstilles godkendt.
2. at: Indstilles udsat til senest Budgetseminaret 2025.
3. at: Forvaltningens indstilling indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 stemme imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti og Østbroen.
4. at: Forvaltningens indstilling indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 stemme imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti og Østbroen.
5. at: Udvalgets indstilling indstilles godkendt.
6. at: Udvalgets indstilling indstilles godkendt.
7. at: Forvaltningens forslag om at forslag 7 undersøges, hvorefter forvaltningen vender tilbage med beslutningsoplæg indstilles godkendt med 7 stemmer for og 2 stemme imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti og Østbroen.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har på baggrund af de løbende budgetopfølgninger på socialområdet bl.a. i sag 14 på socialudvalgsrådet 30. januar 2025 igangsat udarbejdelsen af en handleplan, der skal dæmme op for de fortsatte udgiftsstigninger og sikre balance i forhold til budgettet for det specialiserede voksenområde.

Der er pr. 28. februar 2025 forventning om ubalance på området "Tilbud til voksne med særlige behov" på 13,5 mio. kr., hvis der ikke sker ændringer i løbet af året. I de 13,5 mio. kr. er der allerede indregnet effekt af nye initiativer på hjemløseområdet og andre driftsnære tiltag svarende til 10 mio. kr. De forslag der er i nedenstående initiativer vedr. eksterne forsorgshjem er med andre ord allerede indregnet i forventningen til 2025.

Det er primært udviklingen på to områder, der udfordrer områdets arbejde med at komme i balance.

Det første område er køb af botilbudspladser på handicapområdet, der fortsætter med at stige i pris, som de har gjort i en årrække. Særligt de meget dyre sager stiger både ved køb af nye pladser og ved, at eksisterende sager til stadighed bliver dyrere. Der er igangsat en lang række SØP-initiativer for at bremse denne udvikling, hvilket har haft stor effekt, men kan fortsat ikke dæmpe udviklingen tilstrækkeligt til, at der ikke opstår udgiftsstigninger på området.

Det andet og et nyt område er udgifterne til forsorgshjem (hjemløseområdet), der er steget voldsomt. Primært fordi opholdene er blevet længere, og at enhedsprisen pr. plads, særligt på de private forsorgshjem, er steget markant. Lovgivningen på området indebærer, at visitationen til forsorgshjem foretages af det enkelte forsorgshjem uden kommunens medvirken. Det betyder, at forvaltningen ikke har mulighed for at styre optaget på forsorgshjem. Dermed foregår alt styring på bagkant via tæt kontakt og dialog med borger og forsorgshjem. Med hjemløse-reformen er statsrefusionen på forsorgshjem ændret fra 50 % uanset opholdslængde til at være 50% de første 90 dage, hvorefter der ikke er statsrefusion på forsorgshjemsopholdet. Intentionen med lovændringen er, at borger skal have deres egen bolig (housing first), og at der skal være et incitament for kommunerne til at skaffe boliger til hjemløse på forsorgshjem. Den store udfordring efter ændringen er, at der ikke findes et incitament (tilsvarende kommunernes) for forsorgshjemmene til at deltage aktivt i "housing-first" løsninger for borger. Med andre ord er alt udskrivning fra forsorgshjem baseret på godt samarbejde, dialog og medvirken, og samtidig et økonomisk problem for de enkelte forsorgshjem, der ved hurtig udskrivning mister indtægter og på sigt deres eksistensgrundlag.

De to områder, der kort er beskrevet ovenfor, er begge områder, hvor vi som kommune kan sætte mange ting i værk for at forsøge at dæmpe udgiftsstigningerne, men som samtidig har en række indbyggede problemstillinger, som vi ikke som kommune kan løse uden hjælp fra Folketing og stat.

Vedr. særligt dyre sager er der i SØP både en række forhandlingsinitiativer, omlægning af indsatser og ikke mindst initiativer der understøtter, at borgerne benytter egne tilbud i Randers Kommune frem for eksterne. Boligplanen på området skal sikre, at vi i første omgang har en selvforsyningsgrad på 70%. Det er et afgørende element for at styre udgiftsudviklingen og komme i balance, at Randers Kommune i højere grad selv har pladserne til vores borgere med særlige behov. Kommunen kan på den måde styre serviceniveau, prisudvikling og skabe sammenhæng på tværs af tilbuddene. Dertil vender incitamenterne rigtigt, da kommunerne grundlæggende i den nuværende lovgivningsramme er de eneste, der har et blik for og ansvar for, at der er sammenhæng mellem den service, der leveres, og prisen for den.

Der er dog vedr. særligt dyre enkeltsager et stort behov for, at regeringen og Folketinget skaber nye lovgivningsmæssige rammer og implementere nogle af de væsentligste anbefalinger fra Tranæsudvalgets katalog (se sag 98 på socialudvalgets møde den 8. august 2024), som også indgår i Folketingets aftale om socialområdet.

I forhold til forsorgshjem er det en relativ ny problemstilling affødt af hjemløse-reformen, hvor det tyder på, at økonomiens betydning for området har været undervurderet i lovgivningen. Der er således opstået uheldige konsekvenser med stigende priser pr. plads og længere opholdstider for at sikre "egen overlevelser" fra forsorgshjemmenes side. Der er allerede flere initiativer i Center for Psykiatri og Udsatte med meget tæt opfølgning ved indskrivning samt tilgængelige lejligheder, der kan tilbydes borgere på forsorgshjem. Det er kort beskrevet i budget 2025, hvor der står, at der skal være en løbende vurdering af udviklingen på området. Det er nødvendigt allerede nu at lave denne vurdering, og det er nogle af hovedelementerne handleplanen der præsenteres i nærværende sag.

Som ved særligt dyre enkeltsager er der også i forhold til forsorgshjem et behov for, at regeringen og Folketinget reagerer på den uhensigtsmæssighed, der er indbygget i lovgivningen på området. Der har været udmeldinger om, at der vil blive fastlagt en maksimal pris pr. plads for forsorgshjem, men det afventer fortsat konkret lovgivning.

Forslaget til en handleplan indeholder 7 mulige initiativer. Initiativerne vil være et supplement til de igangværende 26 initiativer i SØP, handleplan for socialområde i balance (budget 2025) og boligplanen.

Initiativerne er kort beskrevet i oversigtsform i nedenstående tabel. I bilaget til sagen er de foreløbige udfordringer og risici beskrevet nærmere.

Forslag til 7 yderligere initiativer til handleplan

Initiativ (mio.kr.)	Beskrivelse	2025	2026/28
1. Styrket opfølgning på eksterne forsorgshjem	Endnu tættere dialog med borger og forsorgshjem Målrette Housing First - mestrings vejledning mv. Ny lovgivning Hyppigere opfølgning (ugentlig) og hyppigere ledelseskontakt ved samarbejdsproblemer med forsorgshjem	6,4	11,5
2. Tilpasning af kapacitet på Hjørnestenen	Tilpasning til et lavere aktivitetsniveau/kapacitet – lukning af 2 forsorgspladser	0,4	0,9
3. STU	Nedjustering af grundtakster på STU til 150.000 kr.	0,3	1,0-2,3
4. Reduktion af rammen til §18	Der skal årligt afsættes et beløb til §18, men der er lovgivningsmæssigt ikke et krav til beløbet størrelse	-	?
5. Omlægning af tilbud til nye målgrupper	Undersøgelse af mulighederne for at omlægge enkelte egnede støttecentre/små bofællesskaber til døgndækkede tilbud. Perspektivet i denne løsning vil særligt være i forhold til de områder, der er forsinkede i boligplanen	?	?
6. Plejetilbud	Det primære støttebehov kan igennem livet ændre sig for målgruppen - fra socialpædagogisk støtte til pleje. Undersøgelse af om der kan skabes gode faglige løsninger med fokus på pleje- og	?	?

	omsorg, og om der er et økonomiske perspektiv.		
7. Sammenlægning af tilbud	Undersøgelse af om der er en faglig og økonomisk synergi ved at sammenlægge tilbud på dagområdet (Huset Tværs, Autismecenter, Hjernecenter, Randers Aktivitetscenter og CBR)	?	?
I alt		6,8	12,6-13,4

Der er to initiativer vedr. hjemløseområdet og Hjørnestenen, der kan påbegyndes relativt hurtigt, og hvor der forventeligt kan opnås halvårsvirkning i 2025. Et eventuelt initiativ i forhold til §18 kan igangsættes med virkning fra 2026, da der allerede for 2025 er en sag på socialudvalgets dagsorden den 3. april, der omhandler økonomien vedr. §18 for 2025 (sag nr. 35).

De øvrige 4 initiativer kræver alle, at der undersøges en lang række forhold af både juridisk, faglig og økonomisk karakter i forhold til forventet effekt og risici.

De initiativer der er anslået en økonomisk effekt på, giver samlet 6,8 mio. kr. i 2025 og 12,6 mio. kr. i 2026 og 13,4 mio. kr. i de følgende år. Dertil kan øvrige initiativer give mindre gevinster i 2025 og forventelig større effekter i de følgende år.

Processen i forhold til de oplyste forslag falder i to kategorier. Forslag 1 og 2 i handleplanen kan ved beslutning herom sendes i høring med henblik på politisk behandling efter høringen. Vedrørende forslag 3-7 skal det besluttes, om forvaltningen skal undersøge dem nærmere, hvorefter de igen kommer til politisk behandling og derefter eventuel høring og endelig politisk behandling.

Driftsorganisationen er kontinuerligt opmærksomme på at undersøge mulighederne for at gøre noget anderledes og billigere både generelt, men også ved de mange SØP-initiativerne og de nye besparelser i budget 2025 fra handleplanen "Socialområdet i balance". Samtidig er BDO i gang med at udarbejde en analyse af området. Resultatet præsenteres på byrådets temamøde den 17. juni.

Økonomi

De økonomiske forhold er beskrevet i sagen.

Bilag

Handleplan social 2025_socialudvalget 3. april 2025

Bilag 1 - Handleplan

Punkt 69: Stressindsats som social effektinvestering

15.00.00-G01-71-24

Resumé

Randers Kommune har fået tilsagn om at deltage i en social effektinvestering, som skal hjælpe stressramte borgere. Indsatsen er en del af et forskningsprojekt, der udføres med en kontrolgruppe og en indsatsgruppe, i et tværfagligt partnerskab mellem Den Sociale Investeringsfond, de tre deltagende kommuner, psykiatrien og Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling. Indsatsen forventes at føre til kortere sygemeldinger, reduceret stressniveau og øget livstilfredshed hos borgerne i indsatsgruppen. Det vil være en social og sundhedsmæssig gevinst for de deltagende borgere og en økonomisk gevinst for Randers Kommune i form af sparede forsørgelsesudgifter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via beskæftigelsesudvalget og økonomiudvalget,

1. at godkende at Randers Kommune deltager i den sociale effektinvestering om stressindsats.

Beslutning fra Beskæftigelsesudvalget, den 8. april 2025, punkt 33:

1. at indstilles godkendt

Peter Møller Kjeldsen deltog som stedfortræder for Bjarne Overmark.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har fået tilsagn om en social effektinvestering på 5 mio. kr. til 200 pladser i en tidlig stressindsats.

Antallet af stressramte i Danmark stiger trods et øget fokus på mental sundhed. Der har været afprøvet en lang række metoder til behandling af stress, og der er et bredt udbud af tilbud om indsats til gruppen af stressramte. Alligevel viser international forskning, at sygefraværet sjældent reduceres ved disse behandlinger.

Arbejds- og Miljømedicinsk afdeling på Bispebjerg Hospital har derfor udviklet en indsats rettet mod borgere, der er sygemeldt med stress. Indsatsen består i et tidligt tilbud til stressramte med henblik på at forebygge langvarig stress. Indsatsen afprøves nu i tre kommuner og finansieres af Den Sociale Investeringsfond (DSI). Arbejds- og Miljømedicinsk afdeling er ansvarlig for indsatsen, der primært leveres af arbejds- og miljømedicinske læger samt af psykologer og psykiatere, se nærmere indsatsbeskrivelse i bilag 1.

Randers Kommune har ansøgt om og fået tilsagn til 200 pladser i indsatsen, og ansøgningen er sket under forbehold for byrådets godkendelse.

Målgruppen er borgere, der er sygemeldt med stress, og som ønsker at deltage i indsatsen. Borgerne henvises af egen læge indenfor de første 14 dages sygemelding. For at kunne evaluere behandlingseffekten trækkes der lod om deltagelse i indsatsen, sådan at der er en indsatsgruppe, der får den nye indsats fra Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling, og en kontrolgruppe, der får den sædvanlige indsats via egen læge.

Indsatsens forventes at medføre, at deltagerne i gennemsnit raskmeldes to uger tidligere end kontrolgruppen målt over et halvt år, og at 10 procentpoint flere er i beskæftigelse efter et år. Indsatsen forventes også at medføre, at borgernes gennemsnitlige stressniveauet falder mere end for kontrolgruppen, samt at borgernes livstilfredshed øges mere end kontrolgruppen. Hvis indsatsen virker, er der dermed en økonomisk gevinst for kommunen i form af sparede forsørgelsesudgifter, samtidig med at der er en social og sundhedsmæssig gevinst for de deltagende borgere.

Der er tale om en social effektinvestering, hvor DSI som investor stiller risikovillig kapital til rådighed til indsatsen. Randers Kommune betaler kun for indsatsen, hvis den virker, dvs. hvis borgernes sygedagpengeperioden forkortes, borgernes stressniveau reduceres, og borgernes livskvalitet øges. Forvaltningen er i dialog med DSI om betalingsmodellen, som er beskrevet i bilaget.

Beskæftigelsesområdet har haft en indledende dialog med sundhedsområdet, og det er aftalt mellem forvaltningerne, at indsatsen følges i fællesskab.

Indsatsen indgår i Arbejdsmarkedsrådets Strategiske Plan og blev præsenteret for byrådet på temamødet om ASP den 18. marts 2025.

Økonomi

Kort om betalingsmodellen:

DSI betaler Arbejds- og Miljømedicinsk Afdeling for indsatsens omkostninger som investor. Hvis indsatsen virker og fører til en besparelse i kommunen, betaler Randers Kommune en andel af den økonomiske gevinst til DSI. Hvis indsatsen ikke virker, er der ingen betaling til DSI.

Betalingsmodellen består af tre betalingsmål:

Tabel 1: Betalingsmål og betalingssatser
Betalingsmål 1: Kortere sygemelding Forventet antal dage: 14 Betaling (kr. pr. borger pr. dag): 929
Betalingsmål 2: Reduktion i stress målt på PSS-skala (før-efter måling) Forventet gennemsnitligt procentvis fald i PSS-stress: 30 % Betaling (kr. pr. pct. point for indsatsgruppen samlet): 33.333
Betalingsmål 3: Øget livskvalitet (før-efter måling) Forventet succesrate: 65% Betaling pr. borger hvor livskvaliteten stiger: 5.000

Randers Kommune har søgt om deltagelse i indsatsen med 200 pladser.

Betalingen er resultatafhængig, så jo bedre indsatsen virker, jo større bliver besparelsen og tilbagebetalingen. Hvis indsatsen lykkes som forventet, vil det give en bruttobesparelse på 7 mio. kr., hvoraf Randers Kommune skal tilbagebetale 4,25 mio. kr. til DSI. Hvis indsatsen lykkes dårligere end forventet vil både besparelse og tilbagebetaling være mindre, mens besparelsen og tilbagebetalingen omvendt vil blive højere, hvis indsatsen lykkes bedre end det forventede. Der er dog indlagt et betalingsloft i modellen, så uanset resultaterne af indsatsen vil Randers Kommune maksimalt skulle betale 4,5 mio. kr.

Bilag

Bilag 1: Stressindsats som social effektinvestering

Punkt 70: Arbejdsindsats til tilflyttere som modtager overførselsindkomst

15.00.00-G01-73-23

Resumé

En tilflytteranalyse fra 2023 viser, at der flytter omkring 1.250 modtagere af overførselsindkomst til Randers Kommune om året. Herafter nettotilvæksten på ca. 250 borgere. Af budget 2025 fremgår det, at der skal ses på tiltag, der kan bremse denne udvikling, og at der i regi af arbejdsmarkedsområdets strategiske plan (ASP) skal udvikles et initiativ om arbejdstilbud til nytillflyttede modtagere af overførselsindkomst umiddelbart efter ankomsten.

Initiativet 'arbejdsindsats til tilflyttere' indebærer bl.a., at borgere, som flytter til Randers Kommune og efterfølgende søger om kontanthjælp, tidligere end i dag skal få adgang til jobmuligheder med henblik på at styrke deres tilknytning til arbejdsmarkedet. Som del af den nye indsats vil borgeren allerede ved første henvendelse blive mødt af en rekrutteringsrådgiver, som vil præsentere en række aktuelle jobmuligheder i Randers Kommune. Herefter igangsættes i første uge den skræddersyede straksindsats 'Vejen til Job'.

Initiativet implementeres gradvist i tre faser, som først omfatter tilflyttere og derefter også ledige borgere, som allerede bor i Randers Kommune og som søger kontanthjælp. Inden opstart gennemføres indsatsen som en prøvehandling for et mindre antal borgere i 2. kvartal 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via beskæftigelsesudvalget og økonomiudvalget:

1. at implementeringen af initiativet 'arbejdsindsats til tilflyttere' godkendes.

Beslutning fra Beskæftigelsesudvalget, den 8. april 2025, punkt 34:

1. at indstilles godkendt med 4 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Henriette Malland og Kasper Fuhr Christensen. Peter Møller Kjeldsen undlod at stemme.

Peter Møller Kjeldsen deltog som stedfortræder Bjarne Overmark.

Beslutning

Indstilles godkendt. Socialistisk Folkeparti og Østbroen tog forbehold.

En juridisk forklaring på lovligheden ift. ligestillingen af borgere tilføjes sagen inden byrådsmødet.

Sagsfremstilling

I dag deltager borgere over 30 år, der søger kontanthjælp, i en lovpligtig visitationssamtale indenfor de første 7 dage, hvor der visiteres videre til et individuelt tilrettelagt forløb med tilknytning af en personlig jobformidler. Forløbet opstartes i dag efter ca. 1 måned, og alt efter om borger er jobparat eller aktivitetsparat igangsættes relevante aktiviteter, herunder afdækning af kvalifikationer, plan og mål samt jobrettet undervisning og virksomhedsbesøg mv.

Unge under 30 år, der søger om uddannelseshjælp i Randers Kommune, mødes allerede i dag med en straksindsats i regi af den kommunale ungeindsats. Her opstartes jobrettede aktiviteter og vejledningsforløb for målgruppen umiddelbart efter ansøgning om uddannelseshjælp.

Det nye initiativ 'arbejdsindsats til tilflyttere' skal sikre, at alle nye borgere i Randers Kommune, der ansøger om kontanthjælp, oplever en hurtigere og mere målrettet vej til beskæftigelse med en tidlig indsats, der nu opstartes i uge 1. Indsatsen tilrettelægges som et ret og pligt-tilbud, hvor udeblivelse behandles efter sanktionsreglerne i henhold til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Uge 1:

Når en borger henvender sig med henblik på at ansøge om ydelse, vil borgeren nu som det første blive mødt af en rekrutteringskonsulent, som præsenterer borgeren for aktuelle jobåbninger i Randers. Dermed vil borgeren som noget nyt deltage i en samtale om jobmuligheder, før der afholdes en ydelsessamtale. Ved denne jobsamtale visiteres borger

ligeledes til den 3 ugers skræddersyede straksindsats 'Vejen til Job'. Således introduceres borgeren til det at være aktiv jobsøgende som det første i mødet med arbejdsmarkedsområdet i Randers Kommune. På første dag afholdes derefter en ydelsessamtale, hvor borgeren tilbydes hjælp til at udfylde ansøgning om ydelse mv.

Uge 1-4:

Umiddelbart efter visitationen deltager borgeren i straksindsatsen 'Vejen til Job' med fremmøde ca. 15-20 timer ugentligt, hvor der i tæt kontakt med rekrutteringsrådgivere og jobformidlere arbejdes målrettet på, at borgeren kommer i arbejde eller får ordinære lønnede timer. I indsatsen indgår jobsøgnings- og jobrettet undervisning med konkret sparring og aktiviteter sammen med rekrutterende virksomheder. Formålet er at træne jobkandidater i at spotte og omsætte egne kompetencer til brug for virksomhederne og styrke den lediges evne til at lande sit næste job. Hertil indeholder 'Vejen til job' information om rettigheder og pligter, forskellige jobsøgningsstrategier samt viden om arbejdsmarkedet i Randers Kommune mv.

Fra uge 5:

Er borgeren ikke kommet i arbejde inden for de første 4 uger, visiteres borgeren videre til tilbuddet 'individuelt forløb med personlig jobformidler'. Med udgangspunkt i borgerens plan og mål fortsættes her relevante jobrettede aktiviteter, kontakt til virksomheder, virksomhedspraktikker mv.

Borgere, som er omfattet af arbejdspligt viderevisiteres i nytteindsats, særligt tilrettelagt nytteindsats eller andet relevant tilbud om arbejdspligt. Arbejdspligten betyder, at alle borgere på en offentlig forsørgelsesydelse, der er indrejst til Danmark fra april 1968 og frem, og som ikke opfylder opholdskravet og beskæftigelseskravet, skal være i kontinuerlig aktivering i som udgangspunkt 37 timer om ugen.

Afgrænsning

I initiativet tages der hensyn til, at borgere med særlige udfordringer kan fritages fra straksindsatsen og evt. visiteres direkte i et individuelt forløb med personlig jobformidler.

Implementering

Initiativet indledes i løbet af maj 2025 som en prøvehandling for et mindre antal kontanthjælpsmodtagere. Her gøres erfaringer i forhold til selve opstarten af indsatsen i efteråret 2025, som implementeres i tre spor:

Spor 1)

Borgere over 30 år, som flytter til Randers Kommune og ansøger om kontanthjælp fra og med den 1. september 2025
Forvaltningen har i 2023 gennemført en tilflytteranalyse, som viser, at ca. 1.250 modtagere af overførselsindkomst flytter til Randers Kommune om året. Heraf udgør den årlige nettotilvækst ca. 250 borgere, og i analysen er der udarbejdet en fordeling på ydelser hos denne gruppe for årene 2018-2022.

Af nedenstående tabel fremgår fordelingen af ydelser som et repræsentativt gennemsnit for den samlede gruppe på 1.250 borgere på overførselsindkomst, som årligt flytter til Randers Kommune:

Tabel 1:

Ydelseskategorier	Andel	Antal
Kontanthjælp	14,0 pct.	175
Dagpenge	18,9 pct.	236
Sygedagpenge	9,5 pct.	119
Uddannelseshjælp (unge under 30 år)	20,8 pct.	260
Ressourceforløbsydelse	2,1 pct.	26
Øvrige	5,6 pct.	70
Førtidspension	29,1 pct.	364
I alt	100 pct.	1.250

På baggrund af fordelingen i tabellen forventes antallet af borgere, som flytter til Randers Kommune og ansøger om kontanthjælp, at være omkring 175 borgere om året. Dette svarer til ca. 3-4 borgere om ugen, som vil blive omfattet af 'arbejdstilbud til tilflyttere'.

Spor 2)

Borgere under 30 år, der flytter til Randers Kommune og søger om uddannelseshjælp

I initiativet inddrages det eksisterende strakstilbud i regi af den kommunale ungeindsats. Heri omfattes således også tilflyttede borgere under 30 år, der søger om uddannelseshjælp. En uge efter visitationssamtalen starter de unge op i relevante job- og uddannelsesrettede forløb. Ungeindsatsen er løbende, hvorfor aktiviteterne fortsætter udover de første 4

uger. Det primære sigte er, at alle unge i Randers Kommune får den nødvendige støtte til at kunne gennemføre en uddannelse eller opnå fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

Med fokus på nye borgere, der flytter til Randers, vil der blive draget erfaringer mellem de to første spor. Dette vil bl.a. give mulighed for at justere design og indhold i den eksisterende indsats for borgere under 30 år på baggrund af den nye læring, der opstår undervejs i initiativet.

Spor 3)

Alle borgere, som ansøger om kontanthjælp i Randers Kommune fra den 1. november 2025

Efter implementeringen af spor 1 og 2 udvides initiativet med et tredje spor, som omfatter alle borgere, som ansøger om kontanthjælp i Randers Kommune. I forlængelse heraf har jobcenteret foretaget en optælling for 2024, som viser, at i alt 730 borgere har ansøgt om kontanthjælp og er viderevisiteret som enten jobparate eller aktivitetsparate. I denne gruppe indgår bl.a. borgere, som gentagende gange vender retur til jobcentret. Hertil omfatter gruppen også tilflyttere fra spor 1.

På baggrund af opgørelsen for 2024 forventes en samlet gruppe på ca. 700-750 borgere at blive omfattet af spor 3. Fordelt over et år svarer det til ca. 13-14 borgere, der ugentligt vil indgå i indsatsen, herunder 'Vejen i Job'.

Endelig fremgår af tabel 1 en gruppe af dagpengemodtagere og sygedagpengemodtagere, som skønnes at tegne sig for i omegnen af 30 pct. af det samlede antal borgere på overførselsindkomst, som flytter til Randers Kommune om året. Ved godkendelse og efterfølgende implementering af spor 1-3 kan der i løbet af 2026 tages politisk stilling til, om initiativet skal udvides med et fjerde spor med en tilpasset indsats for gruppen af dagpengemodtagere og sygedagpengemodtagere.

Borgere, der modtager førtidspension, er ikke omfattet af initiativet, da der her ikke kan lægges et jobrettet fokus. Dertil er borgere i ressourceforløb undtaget fra indsatsen, da de i stedet følger den plan, som er lagt i forbindelse med indstillingen fra rehabiliteringsteamet.

Effekter

I initiativet indsamles løbende data for antal visitationssamtaler og ansøgning om kontanthjælp samt antal visitationer til 3-ugers straksindsats. Efter de 4 uger registreres den eventuelle visitation til indsats om individuel forløb med personlig jobrådgiver eller nytteindsats, såfremt borgeren er omfattet af arbejdspligt.

Den primære effekt i initiativet måles løbende ud fra de følgende to parametre:

1. Antal borgere vendt i døren, som frasiger sig ydelse. Her følges op på antallet af afholdte visitationssamtaler samt hvor mange kontanthjælpssager, som efterfølgende oprettes.
2. Antal borgere i job eller uddannelse 3 måneder efter endt forløb i 'arbejdsindsats til tilflyttere'.
Løbende opfølgning på job- og uddannelsesstatus hos målgruppen.

I initiativets prøvehandlingsfase operationaliseres de to primære effektmål. Her afdækkes det også, hvorledes de to parametre kan anvendes sideløbende i den nye indsats for borgere over 30 år samt den eksisterende straksindsats til de unge under 30 år. Dette vil give mulighed for at sammenholde resultaterne for de to aldersgrupper og evt. justere i indsatserne, såfremt det bliver relevant.

Økonomi

Initiativet 'arbejdsindsats til tilflyttere' afholdes indenfor de eksisterende økonomiske rammer. I indsatsen afspejles det serviceniveau, der er muligt indenfor den nuværende økonomi.

På baggrund af prøvehandlingerne gøres erfaringer om evt. yderligere tiltag, der vil være virkningsfulde overfor målgruppen, men som vil forudsætte, at der afsættes yderligere økonomi hertil. Alt afhængig af betydningen af den kommende beskæftigelsesreform vil dette enten kunne udmøntes som en prioritering indenfor den eksisterende tilbudsvifte eller ved udarbejdelse af en investeringsmodel til efterfølgende politisk behandling.

Samlet set forventes initiativet at bidrage med følgende økonomiske effekter:

- Ved tilrettelæggelse af en tidlig indsats opnår borgerne en hurtigere og mere målrettet vej til beskæftigelse. Borgeren bliver hurtigere præsenteret for jobåbninger, og der stilles klare og tydelige forventninger om det at være aktiv på arbejdsmarkedet i Randers Kommune.

Samlet set kan dette bidrage til målet i 'Vision 2030' om en beskæftigelse markant over landsgennemsnittet.

- Mødet med krav om tidlig beskæftigelsesindsats straks efter tilflytning til Randers Kommune vil dertil kunne have en effekt på flyttemønstre blandt borgere på overførselsindkomst. Dette vil på sigt kunne bidrage til at bremse udviklingen i indkomstoverførsler og forbedre kommunens samlede økonomi.

Punkt 71: Harmonisering af kautionslån

15.00.00-G01-73-23

Resumé

Randers Kommune er en kommune, der har meget at byde på og derfor også en kommune, som mange tilflyttere vælger at bosætte sig i. Samtidig har det stor påvirkning på kommunens samlede økonomi, at der hvert år er en stor nettotilflytning af borgere på overførelsesindkomst.

Af budget 2025 fremgår det derfor, at der skal ses på tiltag, der kan bremse udviklingen i tilflytning af borgere på overførelsesindkomst ved bl.a. at justere kommunens praksis om kautionslån samt andre tiltag, der formodes at påvirke flyttemønstre blandt overførelsesindkomstmodtagere.

Det følger af budget 2025, at mulige tiltag skal beskrives og fremsendes i et beslutningsoplæg til byrådet i primo 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via beskæftigelsesudvalget og økonomiudvalget:

1. at orienteringen om de administrativt iværksatte tiltag tages til efterretning
2. at beslutte om:
 - a) boligindskudslånet 'kautionslån' fortsat skal tilbydes i Randers Kommune, herunder forvaltningens forslag om harmonisering af indkomstgrænserne for pligtlån og kautionslån, eller
 - b) kautionslån skal nedlægges i Randers Kommune

Beslutning fra Beskæftigelsesudvalget, den 8. april 2025, punkt 35:

1. at taget til efterretning
2. at: forslag b om at nedlægge kautionslån indstilles godkendt med fem stemmer for og to stemmer imod. Imod stemte Kasper Fuhr Christensen og Henriette Malland.

Peter Møller Kjeldsen deltog som stedfortræder for Bjarne Overmark.

Beslutning

Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti.

Sagsfremstilling

I overensstemmelse med budget 2025-2028 har forvaltningen afdækket en række temaer og forhold, som kan være medvirkende årsag til, at borgere, som modtager overførselsindkomst, flytter til Randers Kommune. Afdækningen har haft fokus på, om der er områder, hvor Randers Kommunes serviceniveau kan harmoniseres i forhold til de omkringliggende kommuner for at påvirke flyttemønstre, der i særlig grad tiltrækker borgere, som modtager overførselsindkomst.

I afdækningen er identificeret enkelte tiltag, som er iværksat administrativt af forvaltningen. Disse omfatter:

- Tættere samarbejde mellem forvaltningsområderne med henblik på at sikre mellemkommunal refusion, når Randers Kommune ikke er betalingskommune for en tilflyttet borger.
- Løbende opfølgning på "ukendte adresser" i CPR-registeret. Ved registrering på ukendt adresse kan Borgerservice have svært ved at komme i kontakt med borger med forespørgsel om den faktiske adresse. Der kan være tilfælde, hvor borger ikke længere opholder sig i kommunen, men fortsat modtager sociale ydelser fra Randers Kommune. Forvaltningen følger løbende op på borgere på "ukendt adresse" med henblik på at få registreret borger korrekt i CPR-registeret.

- Ophør af brug af afdragsordning med kommunal garanti ved huslejerestancer. Ordningen ophørte i maj 2024, da forvaltningen vurderede, at ordningen ikke var lovmedholdelig. Byrådet blev orienteret herom i mail af 15. maj 2024.
- Forvaltningen blev opmærksom på en praksis, hvor Kriminalforsorgen på sin hjemmeside havde direkte henvisning til ansøgningsskemaer om sociale ydelser i Randers Kommune. Dette var ikke en information, der blev givet vedrørende andre kommuner. Efter dialog med kriminalforsorgen er disse links nu nedtaget.

Endvidere har forvaltningen afdækket følgende forhold, hvor det vurderes, at Randers Kommune har et højt serviceniveau i forhold til de omkringliggende kommuner, og som forudsætter politisk behandling i byrådet:

Tildeling af kautionslån

I dag tilbyder Randers Kommune to former for lån til boligindskud i almennyttige boliger i form af pligtlån og kautionslån. Hvor pligtlån er lovbestemt i boligstøtteleven og alene ydes til almene boliger, som er taget i brug efter den 1. april 1964, varierer muligheden for kautionslån fra kommune til kommune.

Kautionslån ydes dermed fortrinsvis til ældre boligmasse taget i brug før den 1. april 1964 samt herudover til almene boliger, hvor borgeren har indkomst over pligtlånsgrænsen. I det følgende er skitseret konkrete eksempler fra Borgerservice fra indeværende år, hvor der er tildelt kautionslån til borgere i Randers Kommune:

- 1. Ungt par uden børn flytter til Randers Kommune uden tidligere tilknytning til byen. Den ene part er flyttet fra krisecenter til boligen i Randers Kommune. Parret modtager sociale ydelser og har ingen formue eller eksisterende boliglån. Boligen er opført i 1955.*
- 2. Enlig borger flytter fra anden jysk kommune til Randers. Borger har tidligere boet i Randers. Er modtager af førtidspension samt har ingen formue eller eksisterende boliglån. Boligen er opført i 1949.*
- 3. Enlig borger flytter grundet samlivsophør til Randers fra anden jysk kommune. Borgeren har tidligere boet i Randers. Er lønmodtager og har ingen lån eller formue. Boligen er opført i 1945*

Forvaltningen har foreløbigt kendskab til omkring 25 kommuner, der yder kautionslån og omkring 35 kommuner, hvor kautionslån er afskaffet.

På baggrund heraf foreslås en politisk stillingtagen til,

- hvorvidt der fortsat skal tilbydes kautionslån i Randers Kommune, herunder forslag om harmonisering af indkomstgrænserne for pligtlån og kautionslån.
- hvorvidt kautionslån som ydelse helt skal nedlægges i Randers Kommune.

De to forslag er nærmere beskrevet i bilag 1. Heri fremgår det, at Randers Kommune ved den nuværende praksis for kautionslån har et højt serviceniveau sammenlignet med flere andre kommuner. Erfaringer fra Favrskov Kommune og Aalborg Kommune, der har afskaffet kautionslån, viser dog, at en afskaffelse vil medføre afledt øget sagstryk på ydelseskantoret og pensionsafdelingen, da enkeltydelse og personligt tillæg herefter vil være eneste mulighed for at få lån til almene boliger ibrugtaget før den 1. april 1964.

Ovenstående forelægges til beslutning i byrådet efter behandling i beskæftigelsesudvalget og økonomiudvalget.

Formuegrænser

I forbindelse med afdækningen af forhold, som kan være medvirkende årsag til tilflytning af modtagere af overførselsindkomst, har forvaltningen endvidere konstateret, at Randers Kommunes behandling af ansøgninger om henholdsvis om enkeltydelser, personligt tillæg og udvidet helbredstillæg til folkepensionister og førtidspensionister sker i henhold til gældende praksis for formuegrænser.

For udvidet helbredstillæg er formuegrænsen fastsat nationalt til 103.100 kr. i 2025, jf. lov om social pension (§ 49, stk. 1, nr. 8). Hertil beror kommunens behandling af ansøgninger om enkeltydelser og personlige tillæg på en individuel vurdering, hvor tildeling som udgangspunkt forudsætter, at øvrige muligheder for selvfinansiering er afsøgt. Det vurderes, at denne praksis er i overensstemmelse med praksis i de omkringliggende kommuner, hvorfor der ikke er behov for yderligere harmoniseringstiltag.

Arbejdsindsats

Til mødet i april 2025 præsenteres udvalget for en særskilt sag om arbejdsindsats til tilflyttere til Randers Kommune.

Initiativet er under udvikling og vil bl.a. indebære, at nye borgere, som modtager overførelsesindkomst skal have en arbejdsindsats straks efter tilflytning til Randers Kommune.

Økonomi

I sagen beskrives en række tiltag, som kan harmonisere Randers Kommunes serviceniveau i forhold til andre omkringliggende kommuner og derigennem kan have en afdæmpende effekt på udviklingen i tilflytning af borgere, som modtager overførselsindkomst. I relation hertil vil tiltagene kunne bidrage til at bremse udviklingen i indkomstoverførsler og forbedre kommunens samlede økonomi.

Hvor en harmonisering af indkomstgrænserne for pligtlån og kautionslån fremadrettet vurderes at medføre en årlig kommunal besparelse på ca. 0,3 mio. kr., vurderes en beslutning om helt at afskaffe af kautionslån at medføre besparelser for kommunen for i omegnen af 1,1 mio. kr. Der fremgår nærmere herom i vedlagte bilag 1.

Bilag

Bilag 1 - Harmonisering af kautionslån

Punkt 72: Arbejdsmarkedsrådets Strategiske Plan

15.00.00-A00-2-23

Resumé

Med vedtagelse af budget 2025-2028 blev det besluttet, at arbejdsmarkedsrådet skal fortsætte den strategiske omstilling af driften via udvikling af Arbejdsmarkedsrådets Strategiske Plan (ASP).

Planen skal indeholde tiltag både på den korte bane samt tiltag, der understøtter længerevarende indsatser med et generationsperspektiv i regi af Fremtidens Randers, og derigennem reducere antallet af borgere på offentlig forsørgelse og styrke kommunens økonomi.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via beskæftigelsesudvalget og økonomiudvalget,

1. at godkende Arbejdsmarkedsrådets Strategiske Plan.

Beslutning fra Beskæftigelsesudvalget, den 8. april 2025, punkt 36:

1. at indstilles godkendt med 6 stemmer for. Kasper Fuhr Christensen tog forbehold.

Peter Møller Kjeldsen deltog som stedfortræder for Bjarne Overmark.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Baggrund for planen

Randers Kommune har vanskelige rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen. I beskæftigelsesministeriets benchmarking for 1. kvartal 2024 - 4. kvartal 2024, der angiver det forventede antal borgere på offentlig forsørgelse ud fra kommunens rammevilkår, indplacerer Randers sig som nr. 97 ud af 98 kommuner. Ifølge beskæftigelsesministeriets opgørelser klarer Randers Kommune sig dog som forventet ud fra rammevilkårene, når der ses på antallet af fuldtidspersoner på offentlig forsørgelse i kommunen. Hvis Randers Kommune skal leve op til Vision 2030 indebærer det dog, at kommunen skal lykkes bedre end forventet på beskæftigelsesområdet. En nærmere beskrivelse af beskæftigelsesministeriets benchmarkundersøgelse fremgår af sag 128, på beskæftigelsesudvalgsmødet den 3. december 2024.

Socioøkonomien i Randers Kommune kommer til udtryk i kommunens høje udgifter til indkomstoverførsler. I 2015 udgjorde Randers Kommunes udgiftsandel 1,95 pct., mens tallet i 2023 var 2,14 pct. Randers Kommune har således en markant større andel af udgifter til offentlig forsørgelse end kommunens andel af folketallet på 1,68. I samme periode er Randers Kommunes andel af borgere "tæt på arbejdsmarkedet" steget med 0,01 procentpoint, mens gruppen "længere væk fra arbejdsmarkedet" er vokset markant fra 2,06 i 2015 til 2,90 i 2023.

Der er derfor et stort økonomisk potentiale, hvis Randers Kommune lykkes med at nedbringe andelen af personer på offentlig forsørgelse.

Med vedtagelsen af budget 2025-2028 er det besluttet, at arbejdsmarkedsrådet skal udvikle og fortsat omstille området via udarbejdelse af Arbejdsmarkedsrådets Strategiske Plan (ASP). Formålet med ASP er:

- At medvirke til at skabe en bedre økonomi, både på beskæftigelsesområdet og for den samlede økonomi i kommunen.
- At forebygge og skabe en positiv forandring i kommunens strukturelle, socioøkonomiske udfordringer på længere sigt.
- At opfylde byrådets vision om en beskæftigelse markant over landsgennemsnittet.

Strategiens ophæng og indhold

Byrådet i Randers Kommune har i Vision 2030 fastlagt de langsigtede politiske mål for Randers Kommune. Af visionen fremgår det bl.a., at Randers Kommunes beskæftigelse skal ligge klart over landsgennemsnittet samt, at markant flere i Randers får en ungdomsuddannelse. Byrådet peger på, at Randers skal have en høj social mobilitet og være blandt de bedste – både som sted at bo, vokse op, arbejde og drive virksomhed.

Som opfølgning på visionen godkendte byrådet den 22. maj 2023 (sag 157) Randers Kommunes beskæftigelsespolitik, der ud fra fem strategiske indsatsområder skal skabe en positiv forandring:

- Vi møder borgeren med sammenhængende indsatser.
- Vi vil arbejde for, at borgerne bliver selvforsørgende.
- Vi vil være virksomhedernes foretrukne rekrutteringspartner.
- Vi vil hjælpe unge med at finde en vej til uddannelse eller beskæftigelse.
- Vi arbejder målrettet og effektivt.

Arbejdsmarkedsområdets Strategiske Plan

Byrådets vision og ambitionerne i beskæftigelsespolitikken udgør dermed baggrundstæppet for udvikling af ASP.

Strategien sætter retningen for forvaltningens arbejde, og planen indeholder primært tiltag med forventede effekter på den korte bane samt i mindre grad tiltag, der understøtter byrådets arbejde med Fremtidens Randers med forventet effekt på længere sigt og i et generationsperspektiv. Yderligere skal udviklingen og omstillingen sikre, at der skabes mærkbare forandringer for borgere både tæt på og længere væk fra arbejdsmarkedet.

ASP vil derfor fungere som områdets overordnede strategiske ramme og samtidig som aftalen mellem byrådet og arbejdsmarkedsområdet til og med 2026. Aftalen skal understøtte, at forvaltningen via ASP kan medvirke til at skabe en bedre økonomi, både på beskæftigelsesområdet og for den samlede økonomi i kommunen. Samtidig skal aftalen bidrage til, at forvaltningen både kan levere effektiv service med høj kvalitet til borgere og virksomheder, som et led i at omstille den daglige drift, og samtidigt levere løsninger på udvikling af indsatsen.

Beskæftigelsesområdet er løbende under forandring, og aktuelt afventes en gennemgribende beskæftigelsesreform. Strategien bygger derfor på bærende principper, som er robuste, men samtidig skaber mulighed for fleksible og nye indsatser under de enkelte spor, som kan tilpasses den aktuelle situation og justeres på baggrund af opnåede erfaringer og skiftende behov.

I bilag A præsenteres ASP med en beskrivelse af initiativerne i de enkelte spor.

Høring af ASP

Forvaltningen har på baggrund af beskæftigelsesudvalgsmødet den 4. februar 2025 (sag 11) og byrådets temamøde den 18. marts 2025 sendt ASP i høring i Handicaprådet, Udsatterådet og MED-organisationen på arbejdsmarkedsområdet. Der er modtaget 3 høringssvar. De indkomne høringssvar er vedlagt som bilag, ligesom der er vedlagt et bilag med forvaltningens kommentarer til høringsbidragene.

Økonomi

Beskæftigelsesområdet har en væsentlig indflydelse på kommunens samlede økonomi. I 2023 udgjorde nettoudgifterne til området 2.138,6 mio. kr., svarende til ca. 29 % af kommunens samlede driftsudgifter. En succesfuld implementering af ASP kan derfor have betydelige økonomiske gevinster, både gennem en reduktion af udgifterne til offentlig forsørgelse og ved at frigøre ressourcer til andre kommunale opgaver.

Planens initiativer er målrettet en langsigtet reduktion i antallet af borgere på offentlig forsørgelse og en øget arbejdsmarkedstilknytning, hvilket vil styrke kommunens økonomiske robusthed og understøtte en bæredygtig udvikling.

Bilag

Bilag A. Arbejdsmarkedsområdets Strategiske Plan

Handicaprådets høringssvar om ASP

Medarbejdersidens høringssvar om ASP

Udsatterådets høringssvar om ASP

Punkt 73: Anlægsregnskaber på skoleområdet 2025

82.00.00-S00-1-25

Resumé

Byrådet har givet en rammebevilling til gennemførelsen af en række anlægsprojekter i henhold til den tidligere Skoleudviklingsplan 2015-2021. I denne sag aflægges regnskab for de afsluttede anlægsprojekter.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via skole- og uddannelsesudvalget og økonomiudvalget,

1. at anlægsregnskaberne for de afsluttede anlægsprojekter i Skoleudviklingsplan 2015-2021 godkendes.
2. at det samlede mindreforbrug på anlægsbevillingerne på 8,0 mio. kr. overføres til den nye Skoleudviklingsplan (Bevilling 9221000000 Udbygning af folkeskoler – ramme).

Beslutning fra Skole- og uddannelsesudvalget, den 7. april 2025, punkt 39:

1. Godkendt.
2. Godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

På skole- og uddannelsesudvalgets område er der otte afsluttede anlægsprojekter, hvor der skal aflægges særskilt regnskab. En del af disse anlægsprojekter er af ældre dato, og har været igangsat i forbindelse med Skoleudviklingsplan 2015-2021, hvor der skete en renovering og nyindretning af en række skoler.

Der skal aflægges særskilt anlægsregnskab til byrådet, hvis:

- en anlægsbevilling overstiger 2 mio. kr. brutto svarende til Økonomi- og Indenrigsministeriets krav, eller
- en anlægsbevilling er på mellem 1 mio. kr. og 2 mio. kr., og regnskabet viser en afvigelse på 30 pct. eller mere af bevillingen, eller
- det i øvrigt er fastsat som et krav i forbindelse med en konkret anlægsbevilling.

I forhold til Skoleudviklingsplan 2015-2021 er der tale om regnskabsaflæggelse for følgende anlægsprojekter:

Søndermarkskolen - Skoleudviklingsplan 2015-2021. Bevillingsnummer 9221000002

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevillinger i alt	34.812
Forbrug i alt	29.885
Afvigelse	4.926
Procentafvigelse	14 pct.

Der er givet anlægsbevilling på 34,8 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 29,9 mio. kr. Dette svarer til en mindredgift på 4,9 mio. kr., som ansøges overført til den nye Skoleudviklingsplan (Bevilling for Udbygning af folkeskoler – ramme).

Fase 1:

Ombygningen omfattede etablering af grupperum i eksisterende musiklokale, indretning af lærerforberedelses-lokaler, indretning af PLC, etablering af nye faglokaler til musik, håndværk og design samt tilretning af eksisterende

madkundskabslokale. Derudover etablering af nyt handicaptoilet samt ombygning af eksisterende gårdtoiletter ved svømmehal.

Fase 2:

Ombygningen omfattede eksisterende klasserum, grupperum, førskoleafsnit samt faglokale til billedkunst. Derudover omfattede ombygningen tiltag mod unødigt støj i klasselokaler, sportshal, gymnastiksal og omklædningsrum, tiltag til forbedring af indeklima i klasserum i forhold til temperatur og luftkvalitet samt brandsektionering af skolen.

Assentoftskolen - Skoleudviklingsplan 2015-2021. Bevillingsnummer 9221000006

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevillinger i alt	4.225
Forbrug i alt	4.195
Afvigelse	29
Procentafvigelse	1 pct.

Der er givet anlægsbevilling på 4,2 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 4,2 mio. kr. Dette svarer til en mindredgift på 0,03 mio. kr., som ansøges overført til den nye Skoleudviklingsplan (Bevilling for Udbygning af folkeskoler – ramme).

Projektet omfattede ombygninger af faglokaler i kælderetagen samt etablering af tilstødende uderum.

Blicherskolen - Skoleudviklingsplan 2015-2021. Bevillingsnummer 9221000007

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevillinger i alt	11.706
Forbrug i alt	10.621
Afvigelse	1.084
Procentafvigelse	9 pct.

Der er givet anlægsbevilling på 11,7 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 10,6 mio. kr. Dette svarer til en mindredgift på 0,9 mio. kr., som ansøges overført til den nye Skoleudviklingsplan (Bevilling for Udbygning af folkeskoler – ramme).

Byggesagen omfattede etablering af klasselokaler i tidligere tandklinik, etablering af ny indskudt etage til kontor og mødeformål i aula, opdatering af brandforhold samt bearbejdning af udearealer.

Korshøjsskolen - Skoleudviklingsplan 2015-2021. Bevillingsnummer 9221000008

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevillinger i alt	6.769
Forbrug i alt	5.485
Afvigelse	1.284
Procentafvigelse	19 pct.

Der er givet anlægsbevilling på 6,8 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 5,5 mio. kr. Dette svarer til en mindredgift på 1,3 mio. kr., som ansøges overført til den nye Skoleudviklingsplan (Bevilling for Udbygning af

folkeskoler – ramme).

Ombygningen omfattede etablering af elevtoiletter i skolefløjene, etablering af nye håndværk og designlokaler, renovering af natur og tekniklokaler samt etablering af mekanisk ventilation.

Opkvalificering af udearealer, skole 2016. Bevillingsnummer 9221000009

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevilliger i alt	13.985
Forbrug i alt	13.680
Afvigelse	305
Procentafvigelse	2 pct.

Der er givet anlægsbevilling på 14,0 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 13,7 mio. kr. Dette svarer til en mindreudgift på 0,3 mio. kr., som ansøges overført til den nye Skoleudviklingsplan (Bevilling for Udbygning af folkeskoler – ramme).

Belægnings, legepladsredskaber og udearealer på alle skoler er blevet forbedret/vedligeholdt i perioden 2018-2021 efter skole- og uddannelsesudvalgets anvisninger.

Bygningsanalyser og bygningsregulering 2015-2021. Bevillingsnummer 9221000010

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevilliger i alt	1.666
Forbrug i alt	1.666
Afvigelse	0
Procentafvigelse	0 pct.

Honorar for bygherrerådgivning til Transition ApS (indeklimateknik), Arkitektfirmaet Gorm Nielsen (skoleudviklingsplan samt anden bygherrerådgivning), Ejendomsservice (solafskærmning, skoletoiletter og kapacitetsstatus) og NERD Architects (møder vedrørende pædagogisk og didaktisk analyse af skolernes bygningsmasse).

Der er givet anlægsbevilling på 1,7 mio. kr. og regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 1,7 mio. kr. I januar 2025 har byrådet godkendt, at 2,1 mio. kr. af anlægsbevillingen anvendes til renovering på Grønhøjsskolen i forbindelse med flytning af elever fra Tørring Rideskole til skolens egne lokaler.

Fårup Skole- og Børneby. Bevillingsnummer 9221000011

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevilliger i alt	4.500
Forbrug i alt	4.603
Afvigelse	-103
Procentafvigelse	-2 pct.

Der er givet anlægsbevilling på 4,5 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 4,6 mio. kr. Dette svarer til en merudgift på 0,1 mio. kr., som ansøges finansieret af bevillingen for Udbygning af folkeskoler – ramme.

Projektet omfattede etablering af ungdomsklub, nye faglokaler, ombygning af eksisterende køkkenfaciliteter, ombygning af eksisterende klasselokaler til fremtidig indskolingslokaliteter, etablering af daginstitution ved ombygning af klasselokaler til grupperum og fælles opholdsrum.

IT-investeringer på skoleområdet. Bevillingsnummer 9221000012

Balance (1.000 kr.)	
Anlægsbevillinger i alt	6.928
Forbrug i alt	6.318
Afvigelse	610
Procentafvigelse	9 pct.

Der er givet anlægsbevilling på 6,9 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 6,3 mio. kr. Dette svarer til en mindreudgift på 0,6 mio. kr., som ansøges overført til den nye Skoleudviklingsplan (Bevilling for Udbygning af folkeskoler – ramme).

IT-midlerne er anvendt til fx etablering af wi-fi access-punkter, elektroniske tavler og udskiftning af elev- og personaledevices mv.

Økonomi

For de afsluttede anlæg er der i forbindelse med overførselssagen til regnskab 2025 anvist kompenserende finansiering for merforbrug eller overført restbevilling til den nye Skoleudbygningsplan, jfr. ovenstående sagsfremstilling.

Punkt 74: Udmøntning af elementer i Frihed og Fordybelse

17.00.00-G01-13-24

Resumé

Folkeskoleforligskredsen indgik i marts 2024 en aftale om Folkeskolens Kvalitetsprogram – Frihed og Fordybelse. Kvalitetsprogrammet indeholder 33 initiativer, der samlet set skal muliggøre mere frisættelse af folkeskolen, mere indflydelse til skolebestyrelserne, mere praktisk undervisning og valgfrihed til de ældste elever samt tiltag til at styrke ro og rammer for alle elever.

Byrådet har allerede behandlet et af hovedelementerne i programmet, nemlig juniormesterlære.

Med denne indstilling behandles og udmøntes den del af programmet, der relaterer sig til timebanken og skoledagens længde.

Indstilling

Forvaltningen indstiller via skole- og uddannelsesudvalget og økonomiudvalget til byrådet,

1. at status på implementering af Frihed og Fordybelse tages til efterretning.
2. at det godkendes, at midlerne i timebanken udmeldes til skolernes decentrale prioritering.
3. at det godkendes, at kompetencen til beslutning om afkorting af skoledagen delegeres permanent til skolelederne.
4. at den manglende finansiering af SFO/fritidsområdet ved øget åbningstid, som konsekvens af kortere skoledag i indskolingen, finansieres via en øget forældrebetalingssandel.

Beslutning fra Skole- og uddannelsesudvalget, den 7. april 2025, punkt 40:

1. Taget til efterretning.
2. Godkendt af Lise-Lotte Leervad Larsen, Anne Hjortshøj, Stine Eiby, Niels Erik Christensen, Bo Ratz og Henriette Malland. Bjarne Overmark tog forbehold.
3. Godkendt af Lise-Lotte Leervad Larsen, Anne Hjortshøj, Stine Eiby, Niels Erik Christensen, Bo Ratz og Henriette Malland. Bjarne Overmark tog forbehold.
4. Udsættes til forvaltningen har undersøgt flere finansierings- og organiseringsmuligheder ift. fritidstilbuddene.

Beslutning

1. at indstilles taget til efterretning.
2. - 4. at indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Folkeskoleforligskredsen indgik i marts 2024 en aftale om Folkeskolens Kvalitetsprogram – Frihed og Fordybelse. Kvalitetsprogrammet indeholder 33 initiativer, der samlet set skal muliggøre mere frisættelse af folkeskolen, mere indflydelse til skolebestyrelserne, mere praktisk undervisning og valgfrihed til de ældste elever samt tiltag til at styrke ro og rammer for alle elever. Programmet trækker i retningen af en folkeskole, der kan mere for flere, hvilket flugter med arbejdet med Stærkere Børnefællesskaber og ambitionen om at skabe deltagelsesmuligheder for alle børn og unge. Aftalen er efterfølgende blevet omsat i en række ændringer af folkeskoleloven, der blev vedtaget i december 2024. Der afventes dog fortsat bekendtgørelser og vejledninger, der skal konkretisere elementerne i programmet. Kvalitetsprogrammet har karakter af en reform af folkeskolen, der berører flere fagområder og træder i kraft på forskellige tidspunkter. Programmet består både af frisættende initiativer og nye opgaver, og det finansieres som en kombination af primært omprioriteringer inden for skoleområdet og et mindre løft af budgettet til skoleområdet. Økonomien i programmet uddybes yderligere i økonomiafsnittet nedenfor.

Børn og Skole lægger med indstillingen op til en af grundtankerne i Frihed og Fordybelse, nemlig skolernes frisættelse og mindre styring. Skolerne gives således fagligt og økonomisk råderum til at prioritere og tilrettelægge indsatserne lokalt.

Ad indstillingspunkt 1 – Implementering af Frihed og Fordybelse i Randers Kommune

For at sikre en hensigtsmæssig implementering af aftalen, herunder den nyligt vedtagne lovændring, har forvaltningen udarbejdet en udmøntningsplan.

Principperne bag udmøntningsplanen er dels, at den konkrete udmøntning i videst muligt omfang sker så decentralt som muligt. Dette er i overensstemmelse med den nationale politiske hensigt bag aftalen om at give mest muligt decentralt spillerum og frihed til skolerne, og dermed træde ”to skridt tilbage”. Det betyder i praksis, at der er vide frihedsgrader til at tilpasse initiativerne til den enkelte skole. Forvaltningen fokuserer derfor på, i understøttelsen af skolerne, at hjælpe med at forstå mulighederne inden for lovgivningen, facilitere vidensdeling mellem skolerne og drive de processer der skal gå på tværs af skolerne.

Derudover har det været et princip i udarbejdelsen af udmøntningsplanen at have et dynamisk og langsigtet blik på implementeringen. Aftalen indeholder mange initiativer, og flere efterlader rum til løbende tilpasning og justering over en årrække. Det betyder, at udmøntningen af de enkelte initiativer vil blive fulgt, vurderet og justeret løbende.

Endelig har det været et princip at udmøntning i videst muligt omfang skal spille sammen med og understøtte den i forvejen eksisterende udvikling, der er i gang på skoleområdet i Randers Kommune. Det betyder, at der har været et kontinuerligt blik for indholdsmæssige sammenfald mellem aftalens initiativer og det igangværende lokale udviklingsarbejde på folkeskolerne i Randers.

Udmøntningsplanen er blevet til gennem en inddragende proces, hvor særligt skoleledere er blevet inddraget i drøftelserne, blandt andet gennem særskilt temamøde, drøftelse på skoleledermøder samt deltagelse i flere arbejdsgrupper og styregruppe.

Status på udmøntningsplanen er vedlagt som bilag.

Ad indstillingspunkt 2 – Timebanken

Med aftalen om folkeskolens kvalitetsprogram afskaffes den understøttende undervisning, som blev indført med folkeskolereformen fra 2014, og erstattes af skolens timebank. Det besluttet lokalt, om skolens timebank skal anvendes til indsatser og aktiviteter i skolen, som ligger i forlængelse af undervisningen i fagene, fx trivselsrettede eller pædagogiske aktiviteter à la understøttende undervisning i dag, eller om ressourcerne skal anvendes til indsatser, der styrker kvaliteten i selve undervisningen, fx holddannelse, to-voksenordninger, co-teaching mv. Ressourcerne vil ikke være bundet til den enkelte klasse men kan prioriteres derhen, hvor der er behov. Hvis der fx er udfordringer i 3.a men ikke 3.b kan der således prioriteres ekstra voksne i form af fx-to-voksenordning, små hold eller co-teaching i 3.a.

Skolerne vil dog være forpligtet til at give de ca. 10 procent fagligt mest udfordrede elever i folkeskolens almenklasser en styrket indsats i dansk og matematik. Ressourcerne hertil vil skulle prioriteres fra skolens timebank. Men skolens leder får frihed til at tilrettelægge indsatsen. Det kan fx være intensive undervisningsforløb i små hold eller andre indsatser, der kan løfte eleverne fagligt. Der fastsættes et selvstændigt lovkrav om en styrket indsats i dansk og matematik.

Det vil samtidig være muligt for byrådet at anvende en del af ressourcerne til at finansiere øget åbningstid i SFO/fritidstilbuddene, som følge af den kortere skoledag. Ligeledes kan byrådet beslutte at anvende en del af ressourcerne til kompetenceudvikling eller indkøb af materialer mv.

Eftersom midlerne udmøntes ved afskaffelsen af den understøttende undervisning, er det ikke en ny tildeling til skolerne, men blot en omprioritering af de midler der i forvejen er på skolerne. En central binding af midlerne, inden de udmeldes, vil derfor have karakter af en besparelse på de disponible midler på folkeskolerne.

Forvaltningen indstiller derfor, at midlerne udmeldes til skolernes decentrale prioritering, i overensstemmelse med intentionen i Frihed og Fordybelse om at styrke skolernes faglige og økonomiske råderum til at prioritere og tilrettelægge indsatserne lokalt.

Ad indstillingspunkt 3 – Kompetencen til afkortning af skoledagens længde

Efter folkeskolelovens § 16 har skolens leder hidtil kunne ansøge kommunalbestyrelsen om at fravige reglerne om en mindste varighed af undervisningstiden, for så vidt angår den understøttende undervisning, med henblik på tilrettelæggelse af andre aktiviteter, der udløser et tilsvarende personaleforbrug i undervisningen, hvis skolens leder vurderer, at det er den rigtige løsning for at sikre klassens faglige udvikling. Ansøgninger har været gældende for ét år ad gangen og søges for enkelte klassetrin.

Med Frihed og Fordybelse afskaffes den understøttende undervisning til fordel for skolens timebank, og der lægges op til, at ressourcerne herfra fastholdes i skolen med vide muligheder for lokale prioriteringer. Samtidig er der nu en permanent bestemmelse i folkeskoleloven, som giver mulighed for at kommunalbestyrelsen, i lighed med tidligere, kan godkende, at

undervisningstiden kan reduceres til minimumstimetallet. Det er hensigten, at beslutningen om at afkorte den samlede undervisningstid fremover skal kunne tages for en hel skole ad gangen, og der vil ikke være krav om omfangsrige pædagogiske begrundelser.

I Randers Kommune er det tidligere besluttet (SKU 21. november 2022), at kompetencen til at nedsætte undervisningstiden delegeres til den enkelte skoleleder, efter forudgående udtalelse fra skolebestyrelsen.

Som følge af de nye bestemmelser og intentioner i Frihed og Fordybelse indstilles således en permanent delegation af kompetencen til skolerne til at kunne fravige den samlede årlige undervisningstid, som fremadrettet er hhv. 1.030 timer i indskoling, 1.320 timer på mellemtrin og 1.400 timer i udskoling. Skolens leder skal indhente en udtalelse fra skolebestyrelsen før en afkortning.

De frigivne ressourcer indgår i skolens timebank og prioriteres lokalt ud fra en pædagogisk vurdering af, hvilke undervisningsforløb og aktiviteter m.v., der bedst muligt vil bidrage til at supplere undervisningen. Ressourcerne kan dermed anvendes til indsatser i fagene, herunder to-voksenordninger, holddannelse, co-teaching mv. Ressourcerne kan ligeledes anvendes til indsatser i fritidstilbud, til kompetenceudvikling eller indkøb af materialer mv.

Indenfor skoledagens samlede længde er der nogle rammer, som skolerne skal overholde. Der er blandt andet fastsat et minimumstimal for den samlede undervisning i fagene for hvert klassetrin. Vedhæftet er, som bilag 3, eksempler fra Undervisningsministeriet på, hvordan skoleskemaerne for 1., 5. og 8. klasse kan se ud, når aftalens initiativer er fuldt indfaset. Det bemærkes, at skolelederen prioriterer ressourcerne i skolens timebank lokalt på skolen, hvilket kan medføre forskelle i ressourceallokeringen. Eksemplerne er derfor ikke et udtryk for fastlagte rammer, men mulige lokale løsninger.

Ad indstillingspunkt 4 – Finansiering af den øgede åbningstid i SFO

Mens skoledagens længde med Frihed og Fordybelse i udgangspunktet er uændret på mellemtrin og i udskoling, får eleverne i indskoling en kortere skoledag. Fremover skal elever i børnehaveklassen og 1.-3. klasse have mindst 1.030 timer i løbet af et skoleår, inkl. pauser. Det er færre end i dag, hvor eleverne skal have mindst 1.110 timer. Det svarer gennemsnitlig til en afkortning på to timer om ugen. Deraf følger et behov for øget åbningstid i SFO og fritidshjem. Den øgede åbningstid medfører et øget personalebehov og dermed øget budget, forudsat at serviceniveauet skal fastholdes.

I Frihed og Fordybelse indeholdes ikke – i modsætning til de hidtil gældende regler – en regel om, at udgifterne til den øgede åbningstid ikke må pålægges forældrene til de børn, der er indskrevet i tilbuddene. Kommunalbestyrelsen vil således fremover kunne finansiere den øgede åbningstid med en stigning i forældrebetalingen.

De nationale midler, der afsættes til de kommunale øgede omkostninger som følger af det øgede behov for fritidstilbud, forventes ikke fuldt ud at dække de øgede omkostninger i Randers Kommune (se afsnittet nedenfor om økonomi). I beregningen af økonomien i reformen er det forudsat, at forældrebetalingen øges.

Forøgelsen af budgettet til SFO og fritidshjem kan alternativt finansieres via skolernes samlede budgetramme, hvilket vil mindske skolernes mulighed for at tilrettelægge lokale indsatser, herunder arbejdet med stærkere børnefællesskaber og bedre deltagelsesmuligheder.

Derfor indstilles det, at det den manglende finansiering af SFO/fritidsområdet ved øget åbningstid, som konsekvens af kortere skoledag i indskoling, finansieres via en øget forældrebetalingsandel.

Økonomi

Økonomi vedrørende SFO/fritidshjem

Den kortere skoledag medfører et højere budget til SFO og fritidshjem. Budgetstigningen finansieres delvist gennem reformen, hvor der er afsat 1,3 mio. kr. i 2025 og 3,0 mio. kr. fra 2026 fra staten.

De økonomiske forhold vises i nedenstående tabel for Randers Kommune.

Økonomiske forhold i Randers Kommune

(mio. kr.)	2025	Varigt
Udgift til SFO/fritidshjem, afledt af øget åbningstid i fritidstilbud	2,4	5,8

Tildelte nationale midter til øget aktivitet i fritidstilbud	1,3	3,0
Manglende finansiering, via forældrebetaling eller skolernes samlede økonomiske ramme	1,1	2,8

I Randers Kommune består fritidstilbuddene af SFO'er på skolerne samt fritidshjem.

Hvis finansieringen af øget åbningstid i SFO/Fritidshjem skal finde sted via en takststigning, så vil det medføre:

- For SFO øges taksten med 178 kr. fra 2.219 kr./måned til 2.397 kr./måned. Forældrebetalingen ændres fra 84,1 pct. til 85,0 pct.
- For Fritidshjem øges taksten med 87 kr. fra 1.441 kr./måned til 1.528 kr./måned. Forældrebetalingsandelen må max. udgøre 30 pct.

Der gælder et krav om tre måneders varsel til forældrene ift. ændringer i taksten, når det sker midt i et kalenderår. For at de nye takster kan være gældende fra 1. august 2025, skal det derfor meldes ud til forældrene senest pr. 1. maj 2025.

Kvalitetsprogrammets forventede økonomiske konsekvenser for Randers Kommune

I nedenstående tabel præsenteres kvalitetsprogrammets forventede økonomiske konsekvenser for Randers Kommune. Tallene er foreløbige estimater og der tages således forbehold for den endelige udmelding.

Den nationale samlede årlige finansieringsramme for Frihed og Fordybelse er 3.489 mio. kr. Heraf findes 2.719 mio. kr. dog ved afskaffelse af den understøttende undervisning samt ny timetalsfordeling. Den nationale finansiering udgør alene 770 mio. kr. Hovedparten af midlerne til finansiering af aftalens initiativer, er med andre ord allerede på folkeskolerne og skal blot omprioriteres. Samlet set forventes det, at Randers Kommune får tilført 2,2 mio. kr. i 2025 stigende til 9,2 mio. kr. varigt fra 2030.

Der er desuden afsat en national pulje til flere pædagogiske kompetencer på samlet 160 mio. kr. årligt. Puljen bliver tildelt via en statslig tildelingspulje, men den konkrete model for udmøntningen kendes ikke på nuværende tidspunkt. Randers Kommunes forventede andel af midlerne er på 1,2 mio. kr. i 2026, og fra 2027 på 2,7 mio. kr.

Økonomisk ramme for Frihed og Fordybelse i Randers Kommune pba. KL's beregninger

(mio. kr.)	2025	2026	2027	2028	2029	Varigt
Afskaffelse af UUV	-18,1	-43,6	-43,6	-43,6	-43,6	-43,6
Ny timetalsfordeling	-2,4	-4,8	-3,8	-3,4	-2,1	-2,1
Timebank ekskl. styrket indsats	18,1	42,6	40,6	40,2	38,9	39,0
Styrket indsats i dansk og matematik	1,9	3,6	5,3	8,7	8,7	8,7
Flere praktiske fag	-0,1	-0,3	-0,2	0,1	0,3	0,3
Øget aktivitet i fritidstilbud	1,3	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Juniormesterlære	1,4	3,4	3,4	3,4	3,4	3,4
Erhvervspraktik for alle	0,2	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Økonomisk tilførsel	2,2	4,5	5,4	9,0	9,1	9,2

Pulje til flere pædagogiske kompetencer tættere på eleverne	0,0	1,2	2,7	2,7	2,7	2,7
---	-----	-----	-----	-----	-----	-----

Skolernes budget til undervisning og timebanken, samt understøttelse af de 10 pct. svageste elever, bliver samlet set reguleret med -0,6 mio. kr. i 2025, -2,2 mio. kr. i 2026, -1,4 mio. kr. i 2027, +1,9 mio. kr. i 2028 og 2029. Den varige tilførsel er på 2,0 mio.kr.

Der er endvidere afsat budget til andre indsatser i forbindelse med reformen, som tilføres til det overordnede skoleområde.

I fordelingen af budgettet til timebanken er det forudsat, at den nuværende fordelingsnøgle for den understøttende undervisning fortsætter. Dvs. at skolerne tildeles budget ud fra en ressourcefordeling på 70 pct. pædagoger og 30 pct. lærer, der løser timebank-opgaverne.

I det kommende skoleår er der på nuværende tidspunkt afsat ca. 272 mio. kr. til den almene klasseundervisning. Med en forventet udgift til timebanken på 39 mio. kr. (varigt beløb fra 2030) svarer dette til ca. 14 pct. af klasseundervisningsbudgettet.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2025-2028 blev det besluttet, at en andel af de nationale midler fra Juniormesterlære på 3,4 mio. kr. (varigt) skal afsættes til udmøntningen af EUD 8/9 tilbud på Randers Ungdomsskole. Der skal afsættes 2,35 mio. til EUD 8/9 tilbuddet (varigt). Det resterende beløb på 1,05 mio. kr. fordeles til skolerne på et senere tidspunkt, når der er kendskab til efterspørgslen efter juniormesterlæreforløb.

Videre proces

Forvaltningen arbejder videre med at understøtte skolerne i implementeringen af Frihed og Fordybelse.

På skole- og uddannelsesudvalgets møde den 3. februar 2025 (sag 22) besluttede udvalget, at forvaltningen skal iværksætte en revision af Vedtægt for styrelsen af Randers Kommunes skolevæsen. Dette skyldes, dels et generelt behov for en ajourføring i forhold til gældende lovgivning og tidligere lokale politiske beslutninger, og dels et konkret behov grundet de ændringer, der følger af Frihed og Fordybelse. Beslutningerne fra denne sag medtages dermed i revisionen af styrelsesvedtægten.

Bilag

Slides SKU FF april

Bilag 1 - Status på implementering af Frihed og Fordybelse

Bilag 2 - Timebanken

Bilag 3 - Eksempler på skemaer fra UVM

Punkt 75: Forslag til Kommuneplan 2025

01.02.03-P15-19-21

Resumé

På baggrund af planstrategi 2022 har forvaltningen udarbejdet et forslag til Kommuneplan 2025.

Der er udarbejdet en forandringsrapport, hvor byråd og borgere kan se, hvilke ændringer der foreslås i forhold til Kommuneplan 2021.

Forslaget skal vedtages til offentlig høring i mindst 8 uger.

Byrådet har været inviteret til temamøde om ændringerne den 12. marts. 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at Forslag til kommuneplan 2025 med tilhørende miljørapport sendes i 8 ugers offentlig høring

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 37:

Udvalget besluttede, at sagen behandles på et ekstraordinært udvalgsmøde den 22. april 2025.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 22. april 2025, punkt 57:

Indstilles godkendt med 6 stemmer for. Peter Møller Kjeldsen undlod at stemme.

Som stedfortræder for Daniel Madie deltog Bo Vestergaard.

Claus Berggren stillede følgende 5 ændringsforslag:

1.

Der mangler udlæg til enkeltstående dagligvarebutik på Nordskellet i Helsted 1.06.B.23 – jf. tidligere politisk besluttet ift. tilstrækkelig opland og geografisk placering. Forvaltningen, boligudvikler og butiksudvikler samt dagligvareoperatør er enige om projektet. Der stilles derfor ændringsforslag om, at rammen udvides til 1.200 kvm. Forslaget blev forkastet med 4 stemmer imod og 3 stemmer for. For stemte Claus Berggren, Anders Henrik Jensen og Bo Vestergaard.

2.

Det er politisk besluttet d. 7.11.24 at fremme mageskifte og ny dagligvarebutik i Over Hornbæk. Der stilles derfor forslag om at fastholde centerområder som de oprindelige. Forslaget indstilles godkendt med 3 stemmer for og 2 imod. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen og Mogens Nyholm. Karen Lagoni og Steen Bundgaard undlod at stemme.

Radikale Venstre stemmer i dag Nej til ændringsforslag 2, da mageskifte-delen allerede er iscenesat og undersøges pt. af Ankestyrelsen; og det med radikal støtte. Vi ser forslaget mest af alt som et forslag der gentager tidligere beslutninger. Vi afventer ankestyrelsens afgørelse, da deres afgørelse jo er væsentlig for den videre proces.

3.

Udvidelse af butiksområde og ramme i Ydervangen med 10.000 m². Forslaget blev forkastet med 4 stemmer imod og 3 stemmer for. For stemte Claus Berggren, Anders Henrik Jensen og Bo Vestergaard.

4.

Forslag om minimum 1000 kvm størrelses butikker i Paderup betyder at mange ønskelige butikker i Paderup ikke kan etablere sig. Det foreslås derfor, at fastholde rammen med et minimum på 500 m² butiksstørrelse. Forslaget blev forkastet med 4 stemmer imod og 3 stemmer for. For stemte Claus Berggren, Anders Henrik Jensen og Bo Vestergaard.

5.

Afstandskrav vedrørende indfaldsveje tages ud af KP 25. Forslaget blev forkastet med 4 stemmer imod og 3 stemmer for. For stemte Claus Berggren, Anders Henrik Jensen og Bo Vestergaard.

Bo Vestergaard stillede følgende ændringsforslag:

At nuværende boligramme i Kommuneplan 2021 med reference 3.01.B.11 fastholdes i Kommuneplan 2025, og at ramme 3.01.B.13 udtages og afventer Kommuneplan 2029 eller senere for at kunne realisere ændringsforslaget. Forslaget indstilles godkendt med 6 stemmer for. Peter Møller Kjeldsen undlod at stemme.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Østbroen tog forbehold for sagen.

5 ændringsforslag fra Venstre blev indstillet således:

1.

Der mangler udlæg til enkeltstående dagligvarebutik på Nordskellet i Helsted 1.06.B.23 – jf. tidligere politisk besluttet ift. tilstrækkelig opland og geografisk placering. Forvaltningen, boligudvikler og butiksudvikler samt dagligvareoperatør er enige om projektet. Der stilles derfor ændringsforslag om, at rammen udvides til 1.200 kvm.

Indstilles forkastet med 4 stemmer for og 5 stemmer imod. For stemte Venstre, Østbroen og Bo Vestergaard (UP).

2.

Det er politisk besluttet d. 7.11.24 at fremme mageskifte og ny dagligvarebutik i Over Hornbæk. Der stilles derfor forslag om at fastholde centerområder som de oprindelige.

Indstilles godkendt med 4 stemmer for. For stemte Venstre, Østbroen og Bo Vestergaard (UP). Socialdemokratiet og Socialistisk Folkeparti undlod at stemme.

3.

Udvidelse af butiksområde og ramme i Ydervangen med 10.000 m².

Indstilles forkastet med 4 stemmer for og 5 stemmer imod. For stemte Venstre, Østbroen og Bo Vestergaard (UP).

4.

Forslag om minimum 1000 kvm størrelses butikker i Paderup betyder at mange ønskelige butikker i Paderup ikke kan etablere sig. Det foreslås derfor, at fastholde rammen med et minimum på 500 m² butiksstørrelse.

Indstilles forkastet med 4 stemmer for og 5 stemmer imod. For stemte Venstre, Østbroen og Bo Vestergaard (UP).

5.

Afstandskrav vedrørende indfaldsveje tages ud af KP 25.

Indstilles forkastet med 4 stemmer for og 5 stemmer imod. For stemte Venstre, Østbroen og Bo Vestergaard (UP).

Et ændringsforslag fra Bo Vestergaard blev indstillet således:

At nuværende boligramme i Kommuneplan 2021 med reference 3.01.B.11 fastholdes i Kommuneplan 2025, og at ramme 3.01.B.13 udtages og afventer Kommuneplan 2029 eller senere for at kunne realisere ændringsforslaget.

Forslaget indstilles godkendt med 8 stemmer for. Østbroen undlod at stemme.

Sagsfremstilling

Arbejdet med Kommuneplan 2025 blev sat i gang den 2. maj 2024 af erhvervs- og planudvalget. Kommuneplanrevisionen har sit primære ophæng i de beslutninger, der er truffet i forbindelse med Planstrategi 2022, herunder politiske ønsker samt nødvendige og hensigtsmæssige opdateringer.

Med Planstrategi 2022 besluttede Byrådet, at der skulle udarbejdes en fuld revision af Kommuneplanen i 2025. Den 18. november 2024 indgik Regeringen og Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti og Radikale Venstre en rammeaftale, om implementering af et Grønt Danmark, med afsæt i den Grønne Treparts anbefalinger for omlægning af arealer i det åbne land.

Byrådet har den 24. februar 2025, som følge af rammeaftale om et Grønt Danmark, vedtaget at opdele kommuneplanrevisionen, så de temaer, som vedrører det åbne land, først revideres efter vedtagelse af Kommuneplan 2025, som et tematillæg til den fremtidige Kommuneplan 2025. Der udarbejdes sideløbende et Tematillæg for Energi med udgangspunkt i den energistrategi byrådet behandler den 31. marts.

Det betyder, at forslag til Kommuneplan 2025 indeholder en revision af følgende temaer:

- Byer og byggeri (herunder en ny retningslinje for byvækst)
- Detailhandel (implementering af detailhandelsanalyse)
- Erhverv (implementering af Strategi for erhvervslokalisering)
- Vej og trafik (Implementering af strategier)
- Miljø og tekniske anlæg (Opdatering ifm. lovændringer)
- Kulturarv (udelukkende i forhold til bymæssige udpegninger og SAVE-registreringer)

Umiddelbart efter vedtagelse af Kommuneplan 2025, igangsættes planlægning for et tematillæg for Grøn Trepert til Kommuneplan 2025.

Indhold i Forslag til kommuneplan 2025 - Forandringsrapport

Der er udarbejdet en forandringsrapport, hvor ændringer, der foreslås i forhold til Kommuneplan 2021, fremgår. Forandringsrapporten er i bilag 4.

Forandringsrapporten redegør detaljeret for alle ændringer i forhold til Kommuneplan 2021. Det drejer sig både om tekstmæssige justeringer i hovedstruktur, retningslinjer og rammer, men også geografiske justeringer i rammeområders udstrækning eller retningslinjekort.

Større ændringer i forhold til Kommuneplan 2021

Herunder nævnes en række større væsentlige ændringer i forhold til Kommuneplan 2021. Der er nærmere redegjort for dem i både forandringsrapporten og den letlæselige version.

Forslaget til Kommuneplan 2025 bygger i væsentligt omfang på den gældende Kommuneplan 2021. Med Planstrategi 2022 har byrådet lagt op til en revision af rammerne, med henblik på at sikre tilstrækkelige bo- og erhvervsmuligheder samt flere områder til offentlige – og rekreative formål til den voksende befolkning.

Hovedstruktur

Forslaget indeholder en samskrivning af retningslinjerne Randers Regionalt, En helhed – seks karakterområder, Bymønster og Grøn struktur, som tilsammen udgør den fremtidige hovedstruktur. Hertil tilføjes Planstrategiens vækstretninger. Hovedstrukturen afspejler de overordnede mål for udviklingen og arealanvendelsen og er udtryk for den interesseafvejning, byrådet har foretaget. Der sker ingen væsentlige ændringer af de enkelte temaer i forbindelse med udarbejdelse af hovedstrukturen. Der revideres i opsætningen sådan, at der fremgår en klar hovedstruktur.

Retningslinje for byvækst

Der udarbejdes en helt ny retningslinje for byvækst, som skal sikre, at byvæksten kun sker indefra og ud og, i videst muligt omfang, i tilknytning til- eller som fortætning og omdannelse af eksisterende byområder.

Retningslinje har til formål at sikre at fremtidige rammer til byvækst udlægges i overensstemmelse med planlovens bestemmelser, om at begrænse inddragelsen af areal i det åbne land. Ifølge planloven må der ikke inddrages større arealer til byudvikling i kommuneplanlægningen, end der er et dokumenteret behov for i den kommende 12-årige kommuneplanperiode.

Detailhandel

Randers Kommune har i 2022 udarbejdet en ny detailhandelsanalyse for hele kommunen. Analysen danner baggrund for en revision af detailhandelsstrukturen og af arealrammerne for butikker inden for de udpegede centerområder. Detailhandelsanalysen viser, at der er behov for, at Randers bymidte styrker sin samlede omsætning i forhold til aflastningscenter Paderup, og i anden række bydelscenter Ydervang. Derfor foreslås midtbyen opprioriteret når der skal lokaliseres detailhandel i Randers by.

Konkret fastlægges en minimumsbutiksstørrelse for nye butikker i aflastningscenteret i Paderup på 1.000 m², i stedet for 500 m², som anført i Kommuneplan 2021. Ændringen af aflastningscenter Paderup vurderes at skabe en større differentiering mellem Paderup og Randers midtby, så områderne ikke direkte konkurrerer med hinanden. Samtidig omformuleres enkelte retningslinjer i forhold til anbefalingerne i Detailhandelsanalyse 2022 for Randers Kommune, sådan at ændringerne styrker Randers midtby som handelscentrum.

Med baggrund i byrådets ønske indeholder Kommuneplan 2025 forslag til ny retningslinje for 'indfaldsveje til Randers', der fastlægger en række principper for udlæg af dagligvarehandel langs indfaldsvejene, herunder at enkeltstående dagligvarebutikker langs indfaldsvejene skal placeres, hvor der er god tilgængelighed for gående og cyklende, og sådan, at butikken underordner sig områdets arkitektur og byrum.

Det foreslås desuden, at der foretages justering af detailhandelsstrukturen, hvor der bl.a. udlægges et ny areal til særligt pladskrævende varer. Der sker hertil en mindre revision af detailhandelsbestemmelserne, som opdateres i henhold til gældende lovgivning.

Kulturarv

Forslag til Kommuneplan 2025 indeholder en større revision af Randers Kommunes bevaringsværdige bygninger. Formålet med revisionen er at sikre større grad af ensartet grundlag for bevaring af bygningskulturen i hele kommunen, og sikre retningslinjer for at de arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdier i de bevaringsværdige bygninger, så vidt muligt ikke forringes, men gerne forbedres. Revisionen er i overensstemmelse med byrådets visioner og planlovens formål om bevaring af værdifulde bebyggelser.

Større byområder ved Øster Bjerregrav, Over Fussing og Fårup, samt herregårdsbebyggelse ved Fussingø, Støvringgård og Tustrup Hovedgård er i denne sammenhæng registreret for bevaringsværdier. Randers Midtby og områder langs med Viborgvej i Randers by er blevet opdateret med en ny og opdateret registrering.

Byggeri i landsbyer og landdistrikter

Forslag til Kommuneplan 2025 indeholder en generel ændring af kommuneplanrammerne for landsbyer, som er udpeget i kommuneplanens bymønster. Der tilføjes mulighed for, at der i fremtiden kan opføres tæt/lav-boligbebyggelse i landsbyer i overflødiggjorte bygninger.

Der tilføjes følgende tekst i kommuneplanrammer udlagt til blandet bolig og erhverv i landsbyer:

I de afgrænsede landsbyer er der mulighed for at etablere tæt/lav boligbebyggelse, men udelukkende i overflødiggjorte bygninger. Det er samtidig en forudsætning, at bygningerne er egnede til boligformål og ikke medfører en væsentlig ændring af bygningernes udtryk.

Som følge af byrådsbeslutning af den 18. december 2023, foreslås Lem udpeget som en omdannelseslandsby i Kommuneplan 2025.

Byrådet har besluttet, at forvaltningen skulle igangsætte en planlægning for udvidelse af landsbyen Lem med et areal på ca. 1,4 ha. Beslutningen blev truffet i forbindelse med et konkret ønske, om udvidelse af landsbyafgrænsningen for Lem. Forvaltningen har i samme sag indstillet til, at planlægningen ikke burde igangsættes.

Det er fortsat forvaltningens vurdering, at det er i strid med landzonereglernes formål at udvide landsbyafgrænsningen yderligere, da der allerede inden for den nuværende afgrænsning findes tilstrækkelig rummelighed til at dække et lokalt

fremtidigt behov. Kommunen har, ved udpegning af omdannelseslandsbyer, dog mulighed for at udvide landsbyens afgrænsning mere, end hvad der gælder for landsbyer generelt. Forvaltningen finder på den baggrund, at Byrådets beslutning kun kan efterleves ved, at Lem udpeges som en omdannelseslandsby.

Landsbyafgrænsningen for Lem foreslås dermed udvidet, som følge af sin status, som omdannelseslandsby. På baggrund af Lem landsbys udpegning som værdifuldt kulturmiljø med tilhørende bevarende lokalplan, foreslår forvaltningen, at der ved lokalplanlægningen tages særligt hensyn til landsbymiljøet, herunder de bevaringsværdige strukturer, bebyggelsesmæssige kvaliteter og særlige landskabstræk.

Klimatilpasning

Retningslinjen er i forslag til Kommuneplan 2025 opdateret og indeholder nye arealudpegninger for kritiske strømningsveje, så det sikres, at der i den fremtidige planlægning tages særligt hensyn til disse. Hertil stilles der krav til befæstelsesgraden, så oversvømmelsesrisiko mindskes i de bynære områder.

Erhverv

Retningslinje for erhverv er i forslaget til Kommuneplan 2025 ændret i overensstemmelse med Byrådets Strategi for erhvervslokalisering. Strategien har til formål at understøtte erhvervslivets vækst og reducere potentielle miljøkonflikter i forbindelse med den fysiske planlægning.

Øvrige ændringer

Herudover opdateres følgende retningslinjer, som følge af tilpasning til nye strategier, politikker og ændret lovgivning:

- Vej og trafik
- Fritid
- Miljø og tekniske anlæg

Kommuneplanens rammer

Forslag til Kommuneplan 2025 indeholder en større rammerevision, hvor der udlægges nye arealer til byvækst hovedsageligt til erhvervsformål, men også til boligformål, offentlige formål, tekniske anlæg og rekreative rammer.

Arealerne udlægges med hensyntagen til udbud og efterspørgsel (restrummelighed), miljømæssige forhold og Kommuneplanens hovedstruktur, bymønster, retningslinjer og generelle rammer.

Forslag til Kommuneplan 2025 indeholder udlæg af i alt 22 nye rammer til lokalplanlægning, hvoraf 11 udlægges på barmark. Rammerne er fordelt med følgende anvendelse:

- 6 rammer til boligformål
- 5 rammer til erhvervsformål
- 4 rammer til teknisk anlæg
- 3 rammer til offentlige formål
- 4 rekreativ ramme

11 af de 22 nye rammer erstatter eksisterende rammer, som allerede er en del af eksisterende bymæssig bebyggelse.

Endvidere foreslås 10 arealer, udlagt til potentiel fremtidig byzone i Kommuneplan 2025, udtaget af kommuneplanen. Samtidig foreslås 3 reduceret. Forslag til Kommuneplan 2025 indeholder samtidig 3 nye arealer til potentiel fremtidig byzone, som udvidelser af eksisterende udpegninger.

Proces

Processen for kommuneplanarbejdet blev sat i gang den 2. maj 2024 af erhvervs- og planudvalget. Planstrategi 2022 har fungeret som den lovbundne forbedret til Kommuneplan 2025. Planstrategi 2022 var i offentlig høring i 8 uger, og der indkom syv bemærkninger, der ikke gav anledning til ændringer.

På baggrund af Planstrategi 2022 og byrådets vedtagne strategier, som konkret påvirker den overordnede fysiske planlægning, har forvaltningen udarbejdet Forslag til kommuneplan 2025.

Forslag til kommuneplan 2025 er en digital løsning, som kan tilgås på forskellig vis via hjemmesiden. Den kan læses ud fra geografi, dvs. en bestemt ejendom, et lokalområde eller en by. Derudover kan den læses ud fra et tema såsom natur, byudvikling eller infrastruktur.

Forslaget kan ses i sin helhed ved at følge linket i Bilag 6 og er desuden at finde som pdf i bilag 1. Det er dog ikke muligt i pdf-filen at aflæse kort, ligesom sammenhænge og links alene fremgår, når kommuneplanen ses på hjemmesiden.

Kommuneplan 2021 er fortsat gældende og fremgår af kommunens hjemmeside.

Hvis byrådet vedtager Forslag til kommuneplan 2025, vil forvaltningen sende forslaget i en 8 ugers offentlig høring samt afholde 'Åbent Kontor'-arrangementer, jf. proces- og tidsplan i bilag 5.

Offentlig høring

Forslaget skal sendes i offentlig høring i mindst 8 uger – forventeligt fra den 1. maj.2025 – 26. juni 2025.

I høringsperioden vil forslaget blive drøftet med borgere, grundejere og virksomheder som vil have mulighed for at komme med bemærkninger til forslaget. Her vil bl.a. blive afholdt 'åbent kontor'-arrangementer på rådhuset, hvor borgere, i et nærmere angivet tidsrum, har mulighed for at drøfte ændringer og evt. ønsker og forslag med forvaltningen.

Når den offentlige høring er slut, vil forvaltningen samle indkomne høringssvar samt hovedtræk fra 'åbent Kontor'-arrangementerne og forelægge disse for byrådet, forventeligt på mødet d. 27. oktober 2025. Først herefter kan byrådet endelig vedtage Kommuneplan 2025.

Miljøvurdering

Der er gennemført en miljøvurdering af kommuneplanen, jf. miljøvurderingsloven § 8, stk. 1, der ses i miljørapporten i bilag 3. Alle ændringer i kommuneplanen, som kan have en væsentlig påvirkning af miljøet, er miljøvurderet. Et ikke-teknisk resume af miljøvurderingen ses først i miljørapporten.

Retsvirkning

Kommuneplanen fastlægger Byrådets overordnede mål, retningslinjer og rammer for fremtidige fysiske planlægning og udvikling af Randers Kommune.

Kommuneplanen skal revideres hvert fjerde år. For en periode på 12 år fastlægger kommuneplanen de overordnede mål og retningslinjer for kommunens udvikling, i byerne såvel som i det åbne land.

Kommuneplanen har kun retsvirkning for byrådet jf. § 12 i planloven. Kommuneplanen er ikke direkte gældende for borgerne, men byrådet skal virke for kommuneplanen. Det betyder, at kommuneplanen indgår i vurderingen, når der træffes afgørelser i konkrete sager f.eks. i byggesager og landzonetilladelser.

Samtidig kan der ikke udarbejdes lokalplaner, som er i strid med kommuneplanen. Hvis der søges om et konkret lokalplanpligtigt projekt i overensstemmelse med kommuneplanen, så er byrådet forpligtet til snarest at udarbejde et lokalplanforslag i overensstemmelse med kommuneplanen.

Økonomi

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser

Bilag

Bilag 1_Forslag til Kommuneplan 2025

Bilag 2_Forslag til Randers Kommuneplan 2025 - Kommuneplanrammer

Bilag 3_Miljørapport_Forslag til Kommuneplan 2025

Bilag 4_Forandringsrapport_Forslag til Kommuneplan 2025

Bilag 5_Proces-tidsplan_Offentliggørelse_KP25

Bilag 6_Dokument med link til den digitale plan

Punkt 76: Igangsætning af planlægning for solcelleanlæg og energi-lagring ved Purhus

01.02.05-P16-15-22

Resumé

Byrådet har i efteråret 2022 igangsat kommuneplantillæg med fordebat forud for planlægning for solceller, PtX-anlæg og brint-tankanlæg ved Purhus. Fordebatten har været afholdt i efteråret 2022, og byrådet har i efteråret 2023 godkendt besvarelse af de indkomne ideer og forslag. Ansøger har siden revideret projektet og ønsker nu en planlægning med solcelleanlæg og areal til oplagring af energi ved fx PtX-anlæg eller batteri-anlæg, der giver mulighed for synergier til fremtidig erhvervsudvikling i Purhus-området.

Endelig beslutning om den videre planlægning har afventet byrådets temadrøftelse om energi i december 2023 samt ansøgers foretræde for byrådet på temamøde i december 2024. Den videre proces afventer ligeledes byrådets behandling af Energistrategi Randers.

Projektet for solcelleanlæg og areal til oplagring af energi ved fx PtX-anlæg eller batteri-anlæg kan kun gennemføres, hvis der vedtages en ny lokalplan og et tillæg til kommuneplanen, hvorfor byrådet skal beslutte, om udarbejdelse af plangrundlag igangsættes.

Planlægningen af anlæggene ved Purhus har sammenhæng med og understøtter målet med udarbejdelse af den kommende Energistrategi Randers.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at planlægningen for solcelleanlæg og areal til oplagring af energi sættes i gang som beskrevet.
2. at der, hvis det giver mening i planlægningen, afholdes nyt borgermøde

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 39:

Indstilles forkastet.

Karen Lagoni stillede forslag om at stillingtagen til sagen afventer arbejdet med den grønne trepart. Ændringsforslaget indstilles godkendt.

Beslutning

Udvalgets indstilling indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Byrådet igangsatte på mødet den 12. september 2022 kommuneplantillæg med fordebat forud for planlægningen for solcelleanlæg, PtX-anlæg og brinttankanlæg ved Purhus. Projektet blev igangsat ud fra vurderingen af, at projektet kunne tilpasses landskabet samtidig med, at projektet direkte kunne bidrage til den grønne omstilling af tung transport, fordi der i sammenhæng med projektet ønskedes etableret et PtX-anlæg og en brinttankstation ved E45.

Byrådet godkendte besvarelse af de indkomne ideer og forslag på mødet den 25. september 2023. Ligeledes godkendte byrådet, at forvaltningen fortsatte dialogen med ansøger om placering af en brinttankstation.

Den videre planlægning har afventet byrådets temadrøftelse om energi den 1. november 2023 samt vedtagelse af Strategi for erhvervslokalisering, særligt med tanke på placeringen af brinttankanlægget. Derudover afventede den videre proces ansøgers foretræde for byrådet på temamødet den 10. december 2024. Den videre proces afventer ligeledes byrådets behandling af Energistrategi Randers.

Som byrådet blev orienteret om på temamødet, har udvikleren af projektet ved Purhus ændret sit projekt.

Det reviderede projekt består af et område på totalt 50 ha placeret ca. 650 meter fra Purhus og 900 meter fra Fårup. Arealet ønskes at rumme et solcelleanlæg samt et areal til oplagring af energi ved fx PtX-anlæg eller batteri-anlæg, der

giver mulighed for synergier til fremtidig erhvervsudvikling i Purhus-området. Da mulighederne for oplagring af energi hele tiden udvikler sig, og behovet hele tiden ændres, kan der være fornuft i ikke at fastlåse den konkrete metode for det ønskede areal til oplagring af energi. Dermed understøttes målet med energistrategien ved at styrke forsyningssikkerheden og bidrage til kommunens selvforsyning. Brinttankanlægget ønskes ikke længere som en del af projektet. Ud over tekniske anlæg ønskes området udviklet som naturarealer, der ikke hegnes, således vildtet kan passere frit, og hvor der skabes naturværdi for hele det omgivende område ved Purhus.

Det reviderede projekt har bl.a. en lidt anden afgrænsning end det oprindelige, og indeholder samtidig væsentlig flere grønne korridorer. Samtidig ønsker udvikler ikke længere et brinttankanlæg som en del af projektet, hvorfor dette er udgået.

Det oprindelige projekt ses i bilag 1, mens det reviderede ses i bilag 2 (ansøgers præsentation for byrådet den 10. december 2024).

Nuværende planforhold

Projektområdet til solceller og energilagring er i dag dels landbrugsareal dels lokalplanlagt til teknisk anlæg. Der står i dag tre vindmøller i området. Placeringen af et solcelleanlæg i tilknytning til et eksisterende teknisk anlæg er i overensstemmelse med Randers Kommunes administrationsgrundlag for solceller fra 2022. En mindre del af området er omfattet af Lokalplan 573, der udlægger området til anvendelse for tre vindmøller samt landbrugsdrift. Projektet kan ikke gennemføres inden for rammerne af den gældende lokalplan.

Forhold til kommuneplanen

En del af området er i kommuneplanen udlagt til teknisk anlæg for vindmøller.

Planlægningen for solceller og energilagring er ikke i overensstemmelse med kommuneplanen, hvad angår anvendelse og afgrænsning. Derfor skal der udarbejdes et forslag til tillæg til kommuneplan.

Forvaltningen vurderer, at de ønskede ændringer af projektet ikke er væsentlige, og dermed ikke behøver at blive sendt i fornyet fordebat med indkaldelse af idéer og forslag. Dog vurderer forvaltningen, at der med fordel kan afholdes nyt borgermøde under processen for selve planlægningen.

Principper for planlægningen

Det er forvaltningens vurdering, at projektet for solceller og energilagring med sin placering ved tre eksisterende vindmøller indpasses i områdets eksisterende anvendelse. Lokalplanen kommer til at præcisere, at området udlægges til teknisk anlæg med mulighed for opførelse af solcelleanlæg og energilagring ved fx PtX-anlæg (såsom elektrolyseanlæg) eller batteri-anlæg.

Afledt infrastruktur såsom veje og kabeltraceer skal afklares i forbindelse med planlægningen.

Lokalplanen bør tage udgangspunkt i det konkrete projekt og sikre, at der tages hensyn til landskabet. Som led i den videre planlægning skal der forventeligt udarbejdes supplerende visualiseringer til lokalplan og miljørapport.

Ud fra indholdet og høringssvarene i forbindelse med fordebatten, foreslår forvaltningen, at der i den videre dialog arbejdes med anlæggenes udformning og udseende samt afskærmende beplantning.

Miljøforhold

Planlægningen omhandler projekter på miljøvurderingslovens bilag 2.

- Solcelleanlægget er omfattet af bilag 2, pkt. 3a "Industrianlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1)".
- Energilagring såsom fx PtX-anlæg eller batteri-anlæg er omfattet af bilag 2, pkt. 6a "Behandling af mellemprodukter og fremstilling af kemiske produkter".

Der skal derfor udarbejdes en miljørapport, der belyser eventuelle væsentlige påvirkninger på miljøet. Miljørapporten vil blive fremlagt sammen med planforslagene, og forventes på baggrund af fordebatten at indeholde emner såsom påvirkning af hhv. landskab og naboer, biodiversitet og miljøforhold i forhold til grundvand og overskudsvarme.

Energistrategi Randers

Byrådet behandler på mødet den 31. marts 2025 Energistrategi Randers med henblik på endelig vedtagelse. Strategien sætter en retning for energiproduktionen i Randers Kommune og vil være fundamentet for beslutningen om omfanget af planlægningen for VE-anlæg i kommunen, hvorfor den videre planlægning for VE-projektet afventer den strategiske retning.

Energistrategiens vision og mål er selvforsyning med energi på en klimaneutral måde i 2045.

Det er vurderingen, at der i 2045 vil være et beregnet behov på 600 – 1000 MW elproduktion på egne arealer, for at Randers kan være selvforsynende med energi. Medregner man statens fremtidige havvindmølle projekter falder behovet til omkring 400MW i 2045.

For at sikre selvforsyning med energi i kommunen, er der løbende behov for opstilling af vedvarende energi, da vi i dag har opstillet 378 MW sol og vind, mens de gamle anlæg samtidigt nedtages over tid. De anlæg der opsættes i dag, vil formodentligt blive nedtaget i 2050-2055.

Behovet for nye MW afgøres af andelen af solceller og vindmøller i energimixet, da vindmøller producerer elektricitet døgnet rundt, hvilket solcellerne ikke kan. Derfor øges behovet for MW med opstilling af solceller.

De MW som opstilles udover behovet for selvforsyning, vil bidrage til eksport som også er et mål i energistrategien. Hvis elsekskaberne ikke umiddelbart har mulighed for at eksportere energien væk fra anlægget, vil et stort elforbrug eller lagring tæt på anlægget være nødvendigt for at balancere leverancen til det kollektive elnet.

Det ansøgte anlæg er således i overensstemmelse med energistrategiens vision, mål og principper, som arbejder for selvforsyning, produktion af grønne brændstoffer, eksport og forbrug der kan balancere elnettet. Det ansøgte anlæg opfylder i mindre omfang principperne om lokalt ejerskab og minimering af arealanvendelsen.

Grøn pulje

Med grøn pulje bliver opstillerne af vedvarende energianlæg pålagt at indbetale 125.000 kr. pr. opstillet MW solcelleanlæg til den kommune, hvori anlæggene opstilles. Kommunen administrerer midlerne, og midlerne kan anvendes bredt til kommunale tiltag. Det er hensigten, at midlerne fortrinsvist skal støtte projekter ansøgt af nære naboer til det vedvarende energianlæg samt grønne tiltag i kommunen. Betalingen af midlerne skal ske direkte fra opstiller til kommunen som en engangsbetaling efter nettilslutning. Byrådet skal særskilt tage stilling til midlernes anvendelse.

Dette projekt vil udløse ca. 4,3 mio. kr. til grøn pulje i Randers Kommune.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Bilag 1 projekt-ansøgning_Energipark Trikelshøj

Bilag 2 - revideret projekt + præsentation for byrådet 10. december 2024

Punkt 77: VE-planlægning - igangsætning af konkret planlægning ved Dalbyneder og fornyet fordebat for planlægning ved Overgaard og Sødring

01.02.05-P16-16-22

Resumé

Byrådet har i 2022 igangsat kommuneplantillæg med fordebat forud for planlægning for vedvarende energianlæg ved Overgaard, Sødring og Dalbyneder.

Der er under fordebatten af de oprindelige ansøgninger kommet væsentlige bidrag, der har betydning for den videre planlægning og indholdet af miljørapporten. Forvaltningens forslag til behandling af høringssvar fra den samlede fordebat fremlægges til godkendelse.

Igangsætningen skete på baggrund af ansøgninger fra forskellige udviklere, som ønsker projekter realiseret inden for det samme område.

Ansøgerne har efter fordebatten ønsket at ændre projekterne, hvorfor forvaltningen anbefaler, at den videre planlægning deles i to, således projektet ved Dalbyneder behandles i én planlægning, og projekterne ved Overgaard og Sødring behandles i en anden planlægning. Dette også af hensyn til arealernes store udstrækning og da forvaltningen vurderer, at ændringerne i projekterne ved Overgaard og Sødring er så væsentlige, at de bør sendes i fornyet fordebat.

Byrådet besluttede i 2023 at fastholde den oprindelige indmelding fra 2022 af de samlede oprindelige ansøgninger ved Overgaard som potentiel statsligt udpeget energipark. Ansøgerne ønsker ikke længere at fastholde indmeldingerne med de reviderede projekter, hvorfor der skal træffes endelig beslutning om dette.

Planlægningen af anlæggene ved Dalbyneder, Overgaard og Sødring har sammenhæng med og understøtter målene i Energistrategi Randers.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at forvaltningens forslag til behandling af høringssvar fra den samlede fordebat godkendes.
2. at planlægning ved Dalbyneder sættes i gang som beskrevet i det reviderede projekt.
3. at der gennemføres en fornyet fordebat på fire uger uden borgermøde forud for planlægningen for de reviderede projekter ved Overgaard og Sødring.
4. at der ikke arbejdes videre med det samlede område som potentiel statsligt udpeget energipark.

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 40:

1. at indstilles godkendt med 5 stemmer for 1 stemme imod. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen.
2. at indstilles godkendt med 5 stemmer for 1 stemme imod. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen.
3. at indstilles godkendt med 5 stemmer for 1 stemme imod. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen.
4. at indstilles godkendt.

Beslutning

1. Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.
2. Indstilles udsat idet omlægningsplanerne i Treparten afventes.
3. Indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod, idet det dog besluttet, at der gennemføres en ny fordebat med et borgermøde. Imod stemte Østbroen.
4. Indstilles godkendt.

Claus Berggren (V) var inhabil i behandlingen af 3. og 4. "at" og deltog derfor ikke i behandlingen af disse punkter.

Sagsfremstilling

Byrådet har den 12. september 2022 igangsat kommuneplantillæg med fordebat forud for planlægning for vedvarende energianlæg ved Overgaard, Sødring og Dalbyneder. Dette skete på baggrund af fire forskellige ansøgninger fra tre forskellige udviklere. Se de fire ansøgninger i bilag 1 og oversigtskort med afgrænsning for ansøgningerne i bilag 2.

Endelig beslutning om den videre planlægning har afventet byrådets temadrøftelse om energi afholdt den 1. november 2023 samt ansøgers foretræde for byrådet den 10. december 2024. Den videre proces afventer ligeledes byrådets behandling af Energistrategi Randers.

Der er under fordebatten kommet væsentlige bidrag, der har betydning for den videre planlægning og indholdet af miljøvurdering. Desuden har de forskellige udviklere alle lavet ændringer til deres oprindeligt ansøgte projekter.

Afholdt fordebat

Fordebatten er gennemført som en samlet fordebat, der omhandler solcelleanlæg, vindmøller og mulighed for opførelse af et PtX-anlæg (elektrolyseanlæg) og blev afholdt fra den 1. november til den 6. december 2022.

Hovedspørgsmålene i fordebatten var:

- Er områdernes størrelse og afgrænsning hensigtsmæssig?
- Hvilke natur-, miljø- og landskabsforhold mener du, at der skal tages særligt hensyn til?
- Hvor mener du, der skal tages særlige hensyn til anlæggenes visuelle påvirkning, og hvordan skal der afskærmes?
- Hvilke tiltag kan der laves i og omkring områderne, så mennesker, flora og fauna kan få glæde og gavn af projekterne? F.eks. i form af stier eller større biodiversitet?
- Forslag til visualiseringspunkter i miljørapporten?
- Alternative forslag til projekterne og deres udformning, som bør undersøges?

Der har i perioden været afholdt to borgermøder, et i Udbyneder Forsamlingshus med fremmøde af ca. 75 borgere og et i Sødring Forsamlingshus med fremmøde af ca. 60 borgere. Seks personer har meldt sig til en følgegruppe, hvoraf fire deltog i et møde i januar 2023 i Havndal.

Høringssvar

Der er indkommet 55 høringssvar under fordebatten. Et af høringssvarene omfatter digitale underskrifter fra 102 og håndskrevne underskrifter fra 144 personer. Se bilag 4, høringsnotat og bilag 5, samlede indkomne høringssvar.

Forvaltningen anbefaler, at der udsendes svar på alle indkomne høringssvar til den samlede fordebat fra 2022 med orientering om, at der igangsættes fornyet fordebat for projekterne ved Overgaard og Sødring.

De indkomne høringssvar omhandler følgende temaer:

- a. Natur
- b. Skovbyggelinjer
- c. Landskab
- d. Lokalsamfundet
- e. Rekreative interesser
- f. Sundhed
- g. Værditab
- h. Grøn pulje
- i. Trafik
- j. Miljø
- k. Støj
- l. Bæredygtighed, produktionsomkostninger og bortskaffelse
- m. Elektrolyseanlæg
- n. Energisystem
- o. Fødevareproduktion
- p. Proces
- q. Oplevelse af kirker
- r. Arkæologiske interesser
- s. Alternativer

Ændringer i projekterne

Alle ansøgninger er revideret siden fordebatten. Særligt projekterne ved Overgaard og Sødring er ændret væsentligt.

For projektet med solceller ved Dalbyneder er følgende ændret:

- Anlæggets størrelse er ændret fra 570 hektar (vist med lilla i bilag 2) til 465 hektar.

For projekterne ved Overgaard og Sødring er følgende ændret:

- Solcellepark på 960 hektar inkl. PtX-anlæg er ændret til solcellepark på 850 hektar inkl. solcelleanlæg og batterianlæg og mulighed for PtX-anlæg (elektrolyseanlæg).
- Højden på seks nye vindmøller til udvidelse af eksisterende vindmøllepark er ændret fra 150 meter til 180 meter, og samtidig ønskes ti eksisterende vindmøller på 127 meter udskiftet med vindmøller på 180 meter og en eksisterende vindmølle på 150 meter udskiftet til en på 180 meter. Den gældende planlægning for de eksisterende vindmøller giver i øvrigt mulighed for en højde på op til 150 meter.
- Mulighed for placering af datacenter ved vindmølleparken, se forslag til placering i bilag 8

Ansøgerne præsenterede de reviderede projekter på temamødet med byrådet den 10. december 2024. De reviderede projekter kan ses i bilag 3, som er ansøgernes præsentationer for byrådet. Dog er ønsket om datacenter opstået efter temamødet, hvorfor dette ikke fremgår af præsentationerne men i stedet af ansøgers oplæg til fordebathæfte i bilag 8. Forvaltningen vil undersøge muligheden for placering af et datacenter i området i dialog med ansøgerne.

Forvaltningen anbefaler, at den videre planlægning deles i to pga. de forskellige ændringer til projekterne samt arealernes store udstrækning, således projektet ved Dalbyneder behandles i én planlægning, og projekterne ved Overgaard og Sødring behandles i en anden planlægning. Miljøvurderingerne af planerne vil tage højde for kumulative effekter uanset, at planlægningen opdeles.

Fornyet fordebat for projekter ved Overgaard og Sødring

Forvaltningen vurderer, at ændringerne i projekterne ved Overgaard og Sødring er så væsentlige, at de bør sendes i fornyet fordebat.

Ændringerne vedrører forøgelse af de seks nye vindmøller fra 150 meter til 180 meter samt udskiftning af 11 eksisterende vindmøller til højde på 180 meter, hvor den eksisterende lokalplan giver mulighed for højde på op til 150 meter. Ligeledes ønskes nu et batterianlæg samt et datacenter. Projekterne indeholder dermed væsentlige ændringer i forhold til de projekter, der har været afholdt fordebat og borgermøder omkring.

Fordebatten vil i høj grad have fokus på, om de reviderede projekter kan tilpasses for at tage større hensyn til landskab, natur og naboer, eller kan give mere værdi for lokalsamfundet i form af nye rekreative sammenhænge, støtte til lokale initiativer eller lignende.

I forlængelse af fordebatten vil forvaltningen kunne gå i dialog med ansøgerne om tilpasninger og ændringer af projekterne, og de indkomne svar vil blive fremlagt politisk.

Forvaltningen foreslår, at fordebatten fastsættes til fire uger uden afholdelse af borgermøder, idet der ikke er tale om nye arealer, men om reviderede projekter og reducerede arealer.

Forvaltningen udarbejder med input fra ansøgerne af ansøgningerne ved Overgaard og Sødring debathæfte med en kort beskrivelse af projektet og hovedspørgsmålene. Se ansøgers oplæg til fordebathæfte i bilag 8.

Forvaltningens anbefalinger ud fra høringssvar

På grund af krav om fornyet fordebat for projekterne ved Overgaard og Sødring kan indhold i planlægning og miljørapport for disse arealer ikke besluttet for nuværende. Dermed vil forvaltningens anbefalinger omhandle projektet ved Dalbyneder.

Følgende alternativer anbefales belyst i miljørapport og miljøkonsekvensrapport for projektet ved Dalbyneder:

- 0-alternativet – hvor området bl.a. anvendes til landbrugsdrift som i dag (referencescenariet).

Bygherre har lavet visualiseringer af projektet med og uden skærmende beplantning, som ses i bilag 6.

Igangsætning af planlægning for projekt ved Dalbyneder

Nuværende planforhold

Området ved Dalbyneder er ikke omfattet af en lokalplan. Forvaltningen vurderer, at projektet vil betyde en væsentlig ændring i forhold til omgivelserne, hvorfor projektet kræver, at der vedtages en ny lokalplan.

I kommuneplan 2021 er der udstukket retningslinjer for etablering af solcelleanlæg og af vindmøller:

”Større tekniske solenergianlæg skal så vidt muligt placeres i tilknytning til eksisterende tekniske anlæg. I det åbne land i tilknytning til fx motorveje, vindmøller, transformatorstationer, højspændingsledninger, varmeværker, gårdanlæg eller bebyggelser.”

Forhold til kommuneplanen

Området ved Dalbyneder er ikke udlagt i kommuneplanen, hvorfor der skal udarbejdes et forslag til tillæg til kommuneplanen.

I forbindelse med planlægningen skal alle retningslinjerne vurderes, og de hensyn, som retningslinjerne varetager, skal iagttages. Hvis det vurderes, at projektet er i strid med retningslinjerne, kan det medføre, at der skal tages stilling til, om projekterne skal reduceres yderligere.

Tillæg til kommuneplanen har til formål at ændre anvendelsen af området og udlægge det til teknisk anlæg til solcelleanlæg jf. kommuneplanens retningslinjer for solenergi.

Principper for planlægningen for projekt ved Dalbyneder

Planlægningen skal gøre det muligt at opstille solcelleanlæg på området. Der er i 2022 vedtaget et administrationsgrundlag for store solcelleanlæg, som skal anvendes i planlægningen for anlægget.

Lokalplanen tillægges bonusvirkning, så opførelse af solcelleanlæg ikke efterfølgende kræver landzonetilladelse.

Lokalplanen bør tage udgangspunkt i det konkrete projekt og sikre, at der etableres:

- Skærmende beplantning i mindst 6 rækker og mindst 10 m (jf. administrationsgrundlaget for solceller)
- Stiforbindelser gennem området.
- Faunapassager for dyrelivet.

Lokalplanen skal sikre en afstand til levende hegn og anden beplantning i området. Bredden på afskærmende beplantning kan øges på arealer tæt på bebyggelse.

På baggrund af miljørapporten skal lokalplanforslaget kunne tilpasses, så miljøbelastningen mindskes mest muligt.

Miljøforhold

Planlægningen skal jf. Miljøvurderingslovens § 8 stk. 1 miljøvurderes, da planerne udarbejdes inden for energi. Hvis planlægningen sættes i gang, skal der umiddelbart herefter udarbejdes et afgrænsningsnotat, hvori det præciseres, hvad der skal redegøres for, og med hvilken detaljeringsgrad projektets miljøpåvirkning skal vurderes. Afgrænsningsnotatet udarbejdes efter høring ved berørte myndigheder.

Det konkrete projekt er omfattet af miljøvurderingsloven - Lovens bilag 2 pkt. 3a, Industri anlæg til fremstilling af elektricitet, damp og varmt vand, pkt. 3j Anlæg til udnyttelse af vindkraft til energiproduktion og pkt. 6c c) Anlæg til oplagring af olie samt petrokemiske og kemiske produkter og medfører krav om miljøkonsekvensrapport.

Det er kommunen, der har ansvaret for at miljøvurdere planlægningen i en miljørapport, mens det er ansøgers ansvar at få udarbejdet en miljøkonsekvensrapport af selve anlæggene. Det er kommunen, der som myndighed udtaler sig om afgrænsningen og detaljeringsgraden deraf.

Statsligt udpeget energipark

Staten har bedt kommunerne m.fl. om at indberette arealer til energiparker på land. Byrådet har besluttet at indmelde arealerne ved Overgaard, Sødning og Dalbyneder ved første runde i 2022 og anden runde i 2023. Ligeledes har ansøgerne af de konkrete projekter indmeldt arealerne i begge runder.

Arealerne blev efter anden runde i 2023 udpeget af styrelsen som potentiel statsligt udpeget energipark.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen har anmodet Randers Kommune om at tage stilling til kommunens ønske for en statsligt udpeget energipark ved Overgaard, Sødring og Dalbyneder og i positivt fald også at tage stilling til en række spørgsmål om delegation af bemyndigelse til udarbejdelse af plangrundlag. Spørgeskema fra plan- og Landdistriktsstyrelsen er vedlagt til orientering som bilag 7.

Forvaltningen har gennem dialog med Plan- og Landdistriktsstyrelsen og Miljøstyrelsen drøftet, hvorvidt planlægningen kunne opnå fordele ved at være statsligt udpeget som energipark. En statslig udpegning af arealer til energipark fastsættes i bekendtgørelse udarbejdet af Plan- og Landdistriktsstyrelsen. Plan- og Landdistriktsstyrelsen oplyser, at denne bekendtgørelse vil være at betragte som en retningslinje i Randers Kommunes kommuneplan, hvorfor der fortsat vil skulle udarbejdes kommuneplantillæg. Det er usikkert, hvor bindende en sådan bekendtgørelse vil blive for kommunen for fremtiden.

Bekendtgørelsen giver mulighed for at lempe i de statslige bindinger men ikke i gældende EU-krav, hvorfor forvaltningen vurderer, at de ansøgte projekter ved Dalbyneder, Overgaard og Sødring ikke vil drage fordele af bekendtgørelsen, idet disse arealer omhandler statslige bindinger såsom Natura 2000 og bevaringsværdige landskaber, hvilket kan tilpasses gennem den ordinære kommunale planlægning.

Plan- og Landdistriktsstyrelsen oplyser, at de forventer et tidsforbrug til bekendtgørelsen på mindst 1,5 år, hvorefter den kommunale planlægning skal foregå.

EnergiNet har orienteret om, at de ikke prioriterer statsligt udpegede energiparker højere end andre VE-projekter.

I forbindelse med de reviderede projekter har ansøgerne oplyst, at de ikke længere ønsker arealerne statsligt udpeget som energiparker, men blot ønsker en ordinær kommunal planlægning af arealerne.

Den kommunale planlægning af arealer til vedvarende energianlæg er uafhængig af de statslige udpegninger.

Derfor anbefaler forvaltningen, at indmeldingen af projekterne ved Overgaard, Sødring og Dalbyneder ikke fastholdes. Hvis dette godkendes, vil forvaltningen ligeledes afslutte dialogen med Plan- og Landdistriktsstyrelsen vedr. det videre arbejdede med en potentiel statslig udpegning af områderne som energipark.

Energistrategi Randers

Byrådet behandler på mødet den 31. marts 2025 Energistrategi Randers med henblik på endelig vedtagelse. Strategien sætter en retning for energiproduktionen i Randers Kommune og vil være fundamentet for beslutningen om omfanget af planlægningen for VE-anlæg i kommunen, hvorfor den videre planlægning for VE-projektet har afventet den strategiske retning.

Energistrategiens vision og mål er selvforsyning med energi på en klimaneutral måde i 2045.

Det er vurderingen, at der i 2045 vil være et beregnet behov på 600 – 1000 MW elproduktion på egne arealer, for at Randers kan være selvforsynende med energi. Medregner man statens fremtidige havvindmølle projekter falder behovet til omkring 400MW i 2045.

For at sikre selvforsyning med energi i kommunen, er der løbende behov for opstilling af vedvarende energi, da vi i dag har opstillet 378 MW sol og vind, men de gamle anlæg samtidigt nedtages over tid. De anlæg der opsættes i dag, vil formodentligt blive nedtaget i 2050-2055.

Behovet for nye MW afgøres af andelen af solceller og vindmøller i energimixet, da vindmøller producerer elektricitet døgnet rundt, hvilket solcellerne ikke kan. Derfor øges behovet for MW med opstilling af solceller.

De MW som opstilles udover behovet for selvforsyning, vil bidrage til eksport som også er et mål i energistrategien. Hvis elsekskaberne ikke umiddelbart har mulighed for at eksportere energien væk fra anlægget, vil et stort elforbrug eller lagring tæt på anlægget være nødvendigt for at balancere leverancen til det kollektive elnet.

Det ansøgte anlæg er således i overensstemmelse med energistrategiens vision, mål og principper, som arbejder for selvforsyning, produktion af grønne brændstoffer, eksport og forbrug der kan balancere elnettet. Det ansøgte anlæg opfylder i mindre omfang principperne om lokalt ejerskab og minimering af arealanvendelsen.

Grøn pulje

Med grøn pulje bliver opstillerne af vedvarende energianlæg pålagt at indbetale 125.000 kr. pr. opstillet MW solcelleanlæg og 313.000 kr. pr. opstillet MW vindmøller til den kommune, hvori anlæggene opstilles. Kommunen administrerer midlerne, og midlerne kan anvendes bredt til kommunale tiltag. Det er hensigten, at midlerne fortrinsvist skal støtte projekter ansøgt af nære naboer til det vedvarende energianlæg samt grønne tiltag i kommunen. Betalingen af midlerne skal ske direkte fra opstiller til kommunen som en engangsbetaling efter nettilslutning. Byrådet skal særskilt tage stilling til midlernes anvendelse.

Projektet ved Dalbyneder ved udløse ca. 37,5 mio. kr. til grøn pulje i Randers Kommune, og det samlede projekt ved Overgaard og Sødring vil for solcelleanlæggene udløse ca. 56,2 mio. kr. og for vindmøllerne udløse ca. 36 mio. kr., dermed samlet ca. 93,3 mio. kr. til grøn pulje i Randers Kommune.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Bilag 1 Oprindelige ansøgninger

Bilag 2 Oversigtskort over oprindelige ansøgninger

Bilag 3 Reviderede ansøgning_presentation for byrådet den 10. december 2024

Bilag 4 Høringsnotat - Behandling af høringssvar ved foroffentlighed

Bilag 5 samlede indsigelser

Bilag 6 Visualiseringer

Bilag 7 - Spørgeskema til kommunalbestyrelserne

Bilag 8 - Udkast til debathæfte

Inhabilitetsvurdering - Jens Peter Hansen - vedvarende energianlæg ved bl.a. Dalbyneder

Inhabilitetsvurdering - Claus Berggren - solceller ved Overgaard Gods

Punkt 78: Endelig vedtagelse lokalplan 754 Boliger og Bosted ved Søndermarken med kommuneplantillæg 25

01.02.05-P16-24-24

Resumé

Den 16. december 2024 godkendte byrådet Forslag til Lokalplan 754 Boliger og bosted ved Søndergade i Asferg og Forslag til Tillæg 25 til Kommuneplan 2021 til offentlig høring.

Forslaget til lokalplanen giver mulighed for anvendelse af et areal delvist til boligformål og delvist til offentlige formål.

Forslagene har været i offentlig høring, og der er kommet to høringssvar.

Byrådet skal beslutte, om forslagene skal vedtages endeligt.

Da vejen i lokalplanen i mellemtiden er blevet navngivet, har lokalplanen fået ændret navn tilsvarende, så den nu hedder 754 Boliger og bosted på Søndermarken i Asferg.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget og erhvervs og planudvalget,

1. at forvaltningens forslag til behandling af høringssvar godkendes,
2. at Forslag til Lokalplan 754 og Forslag til Tillæg 25 til Kommuneplan 2021 vedtages endeligt uden ændringer
3. at forvaltningen bemyndiges til at lave mindre justeringer og redaktionelle ændringer inden offentlig bekendtgørelsen af planerne

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 41:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Den 16. december 2024 vedtog byrådet Forslag til Lokalplan 754 Boliger og bosted ved Søndergade i Asferg og Forslag til Tillæg 25 til Kommuneplan 2021. Planforslagene kan ses i bilag 1 og 2.

Forslaget til lokalplanen giver mulighed for at etablere et nyt boligområde med tæt-lav og åben-lav boligbebyggelse samt en institution i form af et bosted til borgere med særlige behov.

Forslag til Tillæg til Kommuneplan 2021 giver mulighed for at anvende området til boligformål og offentlige formål.

Offentlig høring

Planforslagene var været i offentlig høring fra den 19. december 2024 til den 13. februar 2025.

Høringssvar og forslag til ændringer

Der er indkommet to høringssvar, der kan ses i bilag 3.

Det første høringssvar gør indsigelse mod etablering af et bosted, da han mener, at byen ikke kan rumme flere borgere med særlige behov og at det vil afskrække potentielle tilflyttere. Det vil gavne byen mere, hvis hele området blev udlagt til boligbebyggelse, da der er brug for flere boliger i Asferg.

Forvaltningen anbefaler, at indsigelsen ikke imødekommes. Kommunen har afholdt møde med en større gruppe af repræsentanter for byen, som udtrykte en positiv holdning overfor, at der kommer et bosted.

Politikerne i Randers Kommune kan beslutte, at muligheden for etablering af bosted udtages af planlægningen og at hele lokalplanområdet i stedet udlægges til boligbebyggelse. Dette vil kræve en fornyet høring af lokalplan og kommuneplantillæg.

Det andet høringssvar anbefaler, at der planlægges ud fra en fremtidig trafiksituation med en tidshorisont på 10 år. Det forventes, at støjbelastningen langs statsvejnettet (f.eks. Motorvej E45) i dag er større end den, som fremgår af kortlægningen. Der bør i planlægningen tages hensyn til både den generelle udvikling i trafikken og til den udvikling, som konkrete trafikskabende projekter i området måtte generere.

Desuden bør der ved planlægningen tages højde for udlæg af areal til afskærmende foranstaltninger i forhold til både støj og vibrationer.

Planmyndigheden (Randers Kommune) er ansvarlig for, at der er indarbejdet den nødvendige støjbeskyttelse i såvel lokalplanforslaget som i de tilladelser, der senere gives på grundlag af lokalplanen. Vejdirektoratet understreger, at de ikke gør indsigelse, men kun kommenterer planlægningen.

Forvaltningen anbefaler, at forslaget ikke imødekommes mht. udlæg af areal til støjafskærmning indenfor lokalplanens areal. Som planmyndighed er det vanskeligt at planlægge i forhold til trafikstøjbelastning ud fra en tidshorisont på 10 år, når man ikke har nogen data i forhold til fremskrivning af trafik- og støjudviklingen. Afstanden til motorvejen er relativt stor, 850 meter, og afstanden til arealet med for høj støj er ca. 350 meter. Forvaltningen vurderer derfor, at der er minimal risiko for, at støj fra trafikken på motorvejen vil overstige de gældende krav indenfor lokalplanens område.

Ændring af navn på lokalplan

Da den nye vej i lokalplanen i mellemtiden er blevet navngivet ”Søndermarken”, har lokalplanen fået ændret navn tilsvarende, så den nu hedder ”Boliger og bosted ved Søndermarken i Asferg”.

Høringssvarene medfører ikke forslag til ændringer i planforslagene ved den endelige vedtagelse.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved planlægningen.

Eventuel etablering af bosted forudsætter særskilt politisk stillingtagen.

Hvis boligbebyggelsen etableres før omfartsvejen, skal kommunen etablere en støjvold, hvis der behov for det på anlægstidspunktet for vejen. En eventuel støjvold formodes at kunne etableres med overskudsjord fra arbejdet med anlæg af omfartsvejen, hvorfor det kun vil udgøre en mindre post i det samlede anlægsbudget for vejen.

Hvis en ejendom, der benyttes til landbrug, overføres til byzone, kan grundejeren inden fire år efter overførslen, kræve ejendommen overtaget af kommunen. Da det er grundejer, der ønsker arealet overført fra landzone til byzone, har ejeren på kommunens opfordring fraskrevet sig retten til, at kommunen overtager ejendommen.

Planlægningen nødvendiggør flytning af byskilt. Udgiften hertil afholdes indenfor Veje og trafiks driftsbudget.

Bilag

Bilag 1 Lokalplan 754 Boligområde ved Søndermarken i Asferg

Bilag 2 kommuneplantillæg 26 Boliger og bosted ved Søndermarken i Asferg

Bilag 3 Høringssvar samlet

Punkt 79: Beslutning om fortsat sagsbehandling vedr. nyt sundhedshus, Drosselvej 4, Langå

01.02.05-P25-6-25

Resumé

Byrådet besluttede på møde den 27. januar 2025, at forvaltningen skal igangsætte sagsbehandling af muligheden for en midlertidig dispensation i tre år til et sundhedshus på Drosselvej 4 i Langå.

Forvaltningen har nu modtaget en tilkendegivelse herom fra den nuværende ejer af ejendommen samt en anmodning fra Langå Fysioterapi og Træning om ændring af plangrundlaget. En midlertidig dispensation kan kun imødekommes, hvis der påtænkes ny planlægning for ejendommen, og forvaltningen ønsker derfor en politisk stillingtagen til, om dette arbejde skal sættes i gang, når projektet er fyldestgørende belyst, samt hvor højt det skal prioriteres.

Hvis arbejdet med ny planlægning for ejendommen ikke påbegyndes, er der ikke lovmæssigt grundlag for at meddele en midlertidig dispensation.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til erhvervs- og planudvalget,

1. at forvaltningen påbegynder sagsbehandlingen af ønske om hhv. midlertidig dispensation og udarbejdelse af forslag til lokalplan for den enkelte ejendom Drosselvej 4
2. at forvaltningen fremlægger en igangsættelsessag vedr. planlægning for den konkrete ejendom, når der ansøges om byggetilladelse til det forespurgte sundhedshus og der er modtaget fyldestgørende anmodning
3. at udarbejdelse af nyt plangrundlag prioriteres højt på listen over aktuelle plansager

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 45:

Godkendt med 6 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen.

Peter Møller Kjeldsen bemærkede følgende:

Sammenkædningen af beslutning om dispensation, hvor kompetencen ligger ved forvaltningen, med hvorvidt der politisk "påtænkes" ny lokalplan følger ikke af Planlovens §19 stk. 1. Disse bør behandles som særskilte sager.

Peter Møller Kjeldsen begærede sagen i byrådet med standsningsret.

Beslutning

Indstilles godkendt med 7 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.

Ellen Petersen (A) tog forbehold.

Østbroen bemærkede følgende:

Sammenkædningen af beslutning om dispensation, hvor kompetencen ligger ved forvaltningen, med hvorvidt der politisk "påtænkes" ny lokalplan følger ikke af Planlovens §19 stk. 1. Disse bør behandles som særskilte sager.

Sagsfremstilling

Forvaltningen i Randers Kommune blev i maj 2024 forespurgt om muligheden for indretning af sundhedshus på Drosselvej 4 i Langå. Foto og luftfoto af ejendommen findes i bilag 1. Ansøger blev orienteret om, at ejendommen er omfattet af Lokalplan 103, der udlægger området, som ejendommen er beliggende i, til bolig- og håndværksformål, hvorfor forespørgslen ikke kunne efterkommes. Den ønskede anvendelse kræver ændring af gældende kommuneplanramme samt udarbejdelse af ny lokalplan.

Efterfølgende har byrådet på møde den 27. januar godkendt, at forvaltningen igangsætter sagsbehandling af muligheden for midlertidig dispensation i tre år.

Mulighed for dispensation

At anvende Drosselvej 4 til sundhedshus er vurderet som værende i strid med principperne i lokalplanen, da denne anvendelse ikke er nævnt eller svarer til de anvendelser, der er mulige. Det er derfor ikke muligt at dispensere til denne anvendelse, medmindre dispensationen tidsbegrænses.

En midlertidig dispensation kan i dette tilfælde kun imødekommes, hvis der påtænkes ny planlægning for ejendommen, jf. Planlovens § 19 stk. 1.

Interesse i ny planlægning

Derfor har forvaltningen forespurgt både ejer og Langå Fysioterapi og Træning, om der er interesse i ny planlægning for ejendommen.

Forvaltningen har efterfølgende modtaget en tilkendegivelse fra ejer om, at man ønsker plangrundlaget for ejendommen ændret samt anmodning fra Langå Fysioterapi og Træning om at drive fysioterapiklinik og træningscenter på Drosselvej 4 i Langå, se bilag 2.

Manglende fyldestgørende anmodning

Forvaltningen har ikke modtaget fyldestgørende anmodning om udarbejdelse af nyt plangrundlag, bl.a. indeholdende projektbeskrivelse, hvilket er kutyme i forbindelse med at kunne fremlægge fuldt oplyste igangsætningssager for udvalget. Forvaltningen har derfor ikke haft mulighed for at undersøge, om det konkrete projekt er realistisk, bl.a. i forhold til krav om bebyggelsesprocent, parkering og opholdsarealer samt trafiksikkerhed og generelt betydningen af projektet/anvendelsen for området, heriblandt eksisterende erhverv og boliger.

En ændret anvendelse kan fx have afgørende betydning for de nuværende og kommende erhverv i området, og områdets fremtidige attraktivitet som erhvervsområde. Det kan bl.a. betyde, at eksisterende virksomheder i området kan blive pålagt at reducere fx støv-, støj-, eller lugtgener. Før en evt. igangsætning af ny lokalplan bør de forskellige hensyn i området derfor afdækkes.

Forvaltningen ønsker derfor en politisk stillingtagen til om sagsbehandlingen inklusiv arbejdet med afklaring af sagens forhold skal sættes i gang, så der både kan gives en midlertidig dispensation og forelægges en igangsætningssag for udarbejdelse af nyt plangrundlag for den konkrete ejendom, når der er ansøgt om byggetilladelse og fremsendt fyldestgørende anmodning om nyt plangrundlag. Ligeså ønsker forvaltningen en stillingtagen til, hvor højt sagsbehandlingen vedr. nyt plangrundlag skal prioriteres i forhold til øvrige sager på planlisten.

I den forbindelse gør forvaltningen opmærksom på, at der i dette tilfælde foreslås, at planlægningen kun igangsættes for den enkelte ejendom. Dette sker af hensyn til ressourcer og tidsforbrug i forvaltningen, da planlægningen vil tage tid fra andre højt prioriterede planer, også selvom det strider mod god planlægningspraksis, når der ikke laves en samlet planlægning for hele området.

Garanti for lokalplanændring

Langå Fysioterapi og Træning giver i sin ansøgning udtryk for, at man kræver ”en garanti for en lokalplanændring” og at ”en dispensation ikke er nok”. At ombygge og ibrugtage Drosselvej 4 til det ansøgte, førend der er vedtaget en ny lokalplan, vil indebære en risiko for både ejendomsejeren og virksomheden.

Forvaltningen kan ikke give garantier for, at et plangrundlag kan ændres, eller at det kan ske i det omfang, en udvikler indledningsvist ønsker. Der kan komme oplysninger i løbet af den indledende afklaring, udarbejdelsen af forslaget og den offentlige høring, der ændrer udgangspunktet. Ligeså kan forvaltningen ikke foregribe den politiske behandling af sagen. I det konkrete tilfælde har forvaltningen ikke haft mulighed for indledningsvist at screene og forholde sig til et konkret projekt.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Bilag 1_ Drosselvej 4_ situationsplan og fotos

Langå Fysioterapi & Træning - Drosselvej 4_0.pdf

Punkt 80: Flodlejet - orientering om valgt totalrådgiver og den videre proces

01.00.05-P00-2-24

Resumé

I efteråret 2024 igangsatte Randers Kommune i samarbejde med Realdania et udbud med det formål at vælge en totalrådgiver til udvikling og projektering af Flodlejet, et byrums- og klimatilpasningsprojekt på Bolværksgrunden og Tronholmen. Sagen blev behandlet af byrådet den 23. september 2024, hvor det blev besluttet, at vurdering af de foreslåede koncepter og udvælgelse af totalrådgiver foretages af en dommerkomite bestående af to fagdommere, fire politiske repræsentanter samt en repræsentant for Realdania og en for Flodbyen Randers P/S. Som politiske repræsentanter valgte byrådet borgmesteren, formanden for miljø- og teknikudvalget, formanden for erhvervs- og planudvalget samt formanden for bæredygtighedsudvalget.

Efter en prækvalifikation blev fem teams udvalgt til at udarbejde et koncept for Flodlejet med forslag til klimatilpasning, byrum, natur og rekreative muligheder ved og på vandet. De konditionsræssige tilbud blev efterfølgende vurderet ud fra pris (30 %), konceptforslag (50 %) og organisation (20 %). En enig dommerkomite udpegede team LYTT Architecture som vinder af udbuddet om rammeaftale på totalrådgivning for Flodlejet. Dommerkomiteens vurdering af de fire forslag fremgår af dommerbetænkningen, som er vedlagt i bilag 1. Forvaltningen vil nu på baggrund af udbuddet indgå en rammeaftale med team LYTT omhandlende færdiggørelse af projektet for Flodlejet. De vil således følge projektet helt frem til, at anlægsprojektet er færdigt.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget

1. at orienteringen tages til efterretning
2. at der til undersøgelser af jordbundsforhold, hydraulik, miljøforhold m.m. samt bygherrerådgivning afsættes et rådighedsbeløb på 2,0 mio. kr. i 2025, finansieret af rammen til Flodbyen Randers
3. at der gives en anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. svarende til det afsatte rådighedsbeløb

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 47:

1. at indstilles taget til efterretning.
2. at indstilles godkendt med 6 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen.
3. at indstilles godkendt med 6 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Peter Møller Kjeldsen.

Beslutning

1. at indstilles taget til efterretning.
2. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.
3. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen

Sagsfremstilling

I efteråret 2024 igangsatte Randers Kommune i samarbejde med Realdania et udbud med det formål at vælge en totalrådgiver til udvikling og projektering af Flodlejet, et byrums- og klimatilpasningsprojekt på Bolværksgrunden og Tronholmen. Sagen blev behandlet af byrådet den 23. september 2024, som besluttede, at vurdering af de foreslåede koncepter og udvælgelse af totalrådgiver foretages af en dommerkomite bestående af to fagdommere, fire politiske repræsentanter samt en repræsentant for Realdania og en for Flodbyen Randers P/S. Som politiske repræsentanter valgte byrådet borgmesteren, formanden for miljø- og teknikudvalget, formanden for erhvervs- og planudvalget samt formanden for bæredygtighedsudvalget.

Afgørelse af udbud om Flodlejet

Efter en prækvalifikation foretaget af styregruppen for Flodlejet (Randers Kommune og Realdania) med støtte af bygherrerådgiver (Niras) blev fem teams udvalgt til at udarbejde et koncept for Flodlejet. Konceptet skulle vise deres forslag til klimatilpasning, byrum, natur og rekreative muligheder ved og på vandet. De konditionsræssige tilbud blev efterfølgende vurderet ud fra pris (30 %), konceptforslag (50 %) og organisation (20 %). En enig dommerkomite

udpegede team LYTT Architecture som vinder af udbuddet om rammeaftale på totalrådgivning for Flodlejet. Dommerkomiteens vurdering af de fire forslag fremgår af dommerbetænkningen, som er vedlagt i bilag 1.

Dommerkomiteen fremhævede blandt andet vinderforslaget for:

- en tydelig identitet for området, som "sætter vandet i centrum".
- et enkelt, overordnet greb med en byside mod nord og en landskabsside mod syd
- en velargumenteret placering af flodbadet på sydsiden med den væsentlige kvalitet, at der kan bades i naturligt strømmende vand.
- en klar byrums-tilgang på nordsiden, hvor der skabes attraktive, solrige og vindafskærmede byrum af høj kvalitet

Vinderkonceptet kan ses på kommunens hjemmeside, under Flodbyen.

Rammeaftale med totalrådgiver

Forvaltningen vil nu på baggrund af udbuddet indgå en rammeaftale med team LYTT omhandlende færdiggørelse af projektet for Flodlejet. De vil således følge projektet helt frem til, at anlægsprojektet er færdigt.

Første opgave for den nye totalrådgiver bliver udarbejdelsen af et såkaldt dispositionsforslag. Dispositionsforslaget baserer sig direkte på konceptet og indeholder en motiveret beskrivelse af den arkitektoniske ide samt principper for tekniske såvel som arkitektoniske løsninger. Dispositionsforslaget skal således med større detaljeringsgrad end konceptet vise, at forslaget er realiserbart og kan rummes inden for den afsatte økonomi. Dispositionsforslaget forventes færdigt i 3. kvartal 2025 og fremlægges da til politisk godkendelse.

Opmærksomhedspunkter

Vinderkonceptet er totalrådgivers bidrag til udbudsprocessen, og der har ikke været dialog om forslagene med hverken kommunale fagpersoner eller andre myndigheder. Det sker helt som planlagt først i næste fase i forbindelse med dispositionsforslaget. Det betyder, at det skal påregnes, at der vil ske justeringer af de løsninger og illustrationer, som indgår i vinderkonceptet, men på et niveau hvor den arkitektoniske ide respekteres.

Forvaltningen vil nu gå i dialog med totalrådgiver om de punkter, hvor der er identificeret et særligt behov for at justere eller kvalificere tilgangen fra vinderkonceptet, eller hvor der er et særligt opmærksomhedspunkt, der skal håndteres. Af væsentlige opmærksomhedspunkter kan nævnes:

- At totalrådgiver skal sikre, at forslaget er kompatibelt med forskellige udformninger af Bolværksbygningen, som arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S og kommende køber af byggefeltet (AP Ejendomme) har ansvar for.
- At der arbejdes med og sandsynliggøres, at de foreslåede byrum har høj kvalitet og udmærker sig inden for bl.a. mikroklima, tilgængelighed for alle, tryghed, balance mellem forskellige brugergrupperes behov, muligheder for events, arkitektonisk belysning, indarbejdelse af kulturarven og den maritime kulturhistorie,
- At den nye, foreslåede bygning Flodhuset indtænkes i en sammenhæng med de øvrige udadrettede funktioner, der er eller kommer på Bolværksgrunden
- At mulighederne for at etablere faciliteter til kano, kajak og gæstesejlere belyses i sammenhæng med andre planlagte tiltag i Flodbyen
- At den tekniske løsning for bifloden og flodbadet kvalificeres og konkretiseres med fokus på vandkvalitet, sedimentation, forurenet jord og geoteknik, badesikkerhed, drift mv., samt at det underbygges, at der kan opnås de nødvendige tilladelser
- At kapaciteten i og typen af støttefaciliteter (bad, toilet, omklædning) til Flodbadet kvalificeres, bl.a. ved indhentning af erfaringer fra lignende anlæg
- At driftsrutiner beskrives og vurderes i dialog med relevante driftsenheder i Randers Kommune
- At der fremlægges en realistisk tidsplan for projektet, hvori det bl.a. også afsøges, om realiseringen kan etapeopdeles yderligere ud over det allerede foreslåede

Økonomi

Flodlejet har en samlet økonomi på 70 mio. kr. Udgifter til projektering af Flodlejet indgår i den samlede økonomi.

I udbudsprocessen har de bydende taget udgangspunkt i et budget for håndværkerudgifter - forstået som de faktiske udgifter til entreprenørens arbejde - på 42 mio. kr. Den resterende del af rammen har foreløbigt været reserveret til udgifter til projektering, undersøgelser og jordprøver, bygherrerådgivning, borgerinddragelse osv. samt en pulje reserveret til evt. ønskede tilvalg. Når dispositionsforslaget fremlægges til godkendelse, vil der foreligge et opdateret anlægsbudget,

hvor alle poster er kvalificeret nærmere med udgangspunkt i det konkrete projekt, og hvor usikkerheden er nedbragt i forhold til det nuværende udgangspunkt.

Det foreslås med denne sag at udmønte 2,0 mio. kr. til det fortsatte arbejde med projektering af Flodlejet, herunder supplerende undersøgelser af forurening, hydrauliske forhold (vandgennemstrømning) m.m. for at kvalificere det vindende koncept yderligere i forbindelse med den kommende udarbejdelse af dispositionsforslag for anlægsprojektet. Det skal bidrage til at sikre, at det dispositionsforslag, som fremlægges til godkendelse, er både teknisk og økonomisk realiserbart. Derudover afsættes midler til fortsat bygherrerådgivning fra Niras i den videre proces.

Bilag

Flodlejet_resultat

Punkt 81: Færdiggørelse af deletape af byggemodning Tjærbyvang

05.01.02-P20-8-23

Resumé

I byggemodningen Tjærbyvang etape 2, delområde 2 og 3 er Ranunkeldalen og Perikumdalen fuldt udbygget og i Pileurtdalen forventes det snart, at alle grunde er solgt.

Området er derfor klar til færdiggørelse.

Færdiggørelsen består bl.a. af slidlagsarbejder, etablering af fortove, sætning af kantsten og græssåning på fællesarealer.

Med denne sag søges der bevilling for at kunne igangsætte projekteringen og udførelsen af dette arbejde.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at der til projektering, byggeledelse og udførelse af anlægsarbejderne i forbindelse med færdiggørelsen af byggemodningen Tjærbyvang etape 2, delområde 2 og 3 afsættes et rådighedsbeløb på 6,0 mio. kr. i 2025 finansieret af ramme til byggemodning, boligformål
2. at der til færdiggørelse af byggemodningen Tjærbyvang etape 2, delområde 2 og 3 gives en anlægsbevilling på 6,0 mio. kr. svarende til det afsatte rådighedsbeløb

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 48:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

For at kunne overdrage vedligehold af veje og fællesarealer til grundejerforeningen skal anlægsarbejderne gøres færdige. Indtil overdragelsen er gennemført står Randers Kommune for vedligehold af veje og fællesarealer.

Projekteringen forventes igangsat umiddelbart efter godkendelsen af denne sag, med henblik på at kunne udbyde anlægsarbejderne til entreprenørerne inden sommeren 2025.

Når projekteringen er afsluttet, udbydes de samlede anlægsarbejder i licitation, og arbejdet tildeles lavestbydende.

Entreprenørens arbejde med færdiggørelsen forventes at være afsluttet inden udgangen af 2025.

Oversigtskort over de veje som er omfattet af færdiggørelsen af etape 2, delområde 2 og 3 er vedlagt som bilag 1.

Økonomi

Der søges om rådighedsbeløb på 6,0 mio. kr. til projektering, opfølgende tilsyn og byggeledelse under udførelsen samt udførelse af de samlede anlægsarbejder finansieret af rammen til byggemodning, boligformål samt anlægsbevilling svarende til rådighedsbeløbet.

Bilag

Kortbilag 1, Tjærbyvang II

Punkt 82: Projekteringsbevilling til boligområde ved Belgiervej i Drastrup

13.06.04-G00-1-25

Resumé

Alle grunde i den allerede byggemodnede del af området, omfattet af lokalplan 531, Boligområde ved Drastrup er solgt, og der er stor efterspørgsel efter flere grunde.

Forvaltningen foreslår derfor, at byggemodning af etape 2 igangsættes, og der ansøges derfor om rådighedsbeløb og anlægsbevilling til igangsætning af projekteringen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at der til projektering og byggeledelse af byggemodning af Boligområde ved Drastrup, lokalplan 531 afsættes et rådighedsbeløb på 0,4 mio. kr. i 2025 finansieret af ramme til byggemodning, boligformål
2. at der til projektering af byggemodningen af etape 2 af Boligområde ved Drastrup, lokalplan 531 gives en anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. svarende til det afsatte rådighedsbeløb

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 49:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Lokalplan 531 omfatter et areal på ca. 11,6 hektar i Drastrup, ved Skovvangsvej. Arealet fremgår af bilag 1.

Etape 1 omfatter 31 boliggrunde, som alle er solgte. Lokalplanen giver mulighed for at der etableres 12 boliggrunde i etape 2.

Byggemodningsarbejderne omfatter etablering af veje, stier, belysning, afvanding, grønne områder mm. samt endelig færdiggørelse.

Med denne ansøgning ansøges om midler til at projekttere byggemodningen. Når projekteringen er afsluttet, udbydes de samlede anlægsarbejder i licitation og efterfølgende ansøges om bevilling til anlægsarbejderne ude i marken.

Økonomi

Der søges om rådighedsbeløb på 0,4 mio. kr. i 2025 til projektering samt byggeledelse finansieret af rammen til byggemodning, boligformål samt anlægsbevilling svarende til rådighedsbeløbet.

Bilag

Kortbilag 1, Drastrup

Punkt 83: Projekteringsbevilling til boligområde ved Skovparken i Stevnstrup

05.01.02-P20-5-25

Resumé

Lokalplan 689, boligområde ved Skovparken i Stevnstrup Nord giver mulighed for at opføre et boligområde med en varieret bebyggelse tilpasset landskabet. Der er mulighed for at opføre op til 38 parcelhuse og 15 gårdhavehuse i området.

Forvaltningen foreslår derfor, at byggemodning igangsættes, og der ansøges derfor om rådighedsbeløb og anlægsbevilling til igangsætning af projekteringen

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at der til projektering af byggemodning af Boligområde ved Skovparken afsættes et rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2025 finansieret af ramme til byggemodning, boligformål
2. at der til projektering af byggemodning af Boligområde ved Skovparken gives en anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. svarende til det afsatte rådighedsbeløb

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 50:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Lokalplan 689 omfatter et areal på ca. 10 hektar i Stevnstrup ved Skovparken.

Lokalplanen giver mulighed for at opføre et boligområde med en varieret bebyggelse tilpasset landskabet. Der er mulighed for at opføre op til 38 parcelhuse og 15 gårdhavehuse.

Byggemodningsarbejderne omfatter etablering af veje, stier, belysning, afvanding, grønne områder mm.

Med denne sag ansøges der om projekteringsbevilling til at projektere byggemodningen. Når projekteringen er afsluttet, ansøges der om anlægsbevilling til anlægsarbejderne, hvorefter anlægsarbejderne udbydes i licitation.

Økonomi

Projekteringen vurderes at koste i alt 0,5 mio. kr.

Der søges om rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2025 til projektering finansieret af rammen til byggemodning, boligformål samt anlægsbevilling svarende til rådighedsbeløbet.

Punkt 84: Randers Boligforening af 1940 afd. 59, Godkendelse af huslejestigning og ekstern låneoptagelse

03.02.00-P19-1-25

Resumé

RandersBolig har på vegne af Randers Boligforening af 1940, afdeling 59, ansøgt om godkendelse af huslejestigning og optagelse af ekstern lånefinansiering som følge af kloakseparering. Da huslejestigningen i den forbindelse er over 15% skal sagen godkendes af Byrådet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byråd via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

1. at kloaksepareringsprojektet og den deraf følgende låneoptagelse godkendes
2. at huslejestigningen på 27,93% godkendes

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 51:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Boligorganisationen Randers Boligforening af 1940, afdeling 59, er beliggende Mariagervej 116-122A-B og 124. Afdelingen består af 9 rækkehuse i ét plan på cirka 74 kvm. hver og udgør i alt 667 kvm.

Afdelingen har søgt om godkendelse af ekstern låneoptagelse til kloakseparering. Enhver låneoptagelse - herunder huslejestigninger - skal godkendes af kommunen. Da låneoptagelsen i denne sag vil medføre en huslejestigning på over 15 pct., skal låneoptagelsen og huslejestigningen derfor godkendes af byrådet.

Projektet er budgetteret til at koste i alt 2.267.950 kr. Dette forventes finansieret ved optagelse af et fastforrentet realkreditlån med en hovedstol på 2.328.000 kr. Der vil være et forventet provenu på cirka 2.268.555 kr. Lånet forventes afdraget over 30 år.

Den årlige ydelse på lånet vil med nuværende renteniveau udgøre 115.513 kr. i 2025. Der er ikke krav om kommunal garanti for lånet, da det er en ustøttet renovering.

Afdelingens gennemsnitlige huslejeniveau i 2024/2025 udgør 766,12 kr. pr. kvm. pr. år svarende til en månedlig husleje på 4.724,40 kr. for 75 kvm. bolig. Efter renoveringen vil den gennemsnitlige husleje i afdeling 59 blive på 980,12 kr., svarende til en månedlig husleje på 6.125,75 kr. for 75 kvm. bolig. Det er en huslejestigning på 27,93 pct.

I Randers Kommune var det gennemsnitlige huslejeniveau for almene familieboliger i 2024 på 830 kr. pr. kvm. pr. år.

Det er forvaltningens vurdering, at huslejen efter renovering fortsat vil være på et fornuftigt niveau, og at boligerne vil kunne lejes ud.

Beboerne har ved et ekstraordinært afdelingsmøde den 6. januar 2025 godkendt kloakseparering, finansieringen heraf og den efterfølgende huslejestigning på op til 27,93 pct. Projektet blev godkendt med 8 stemmer for, og 0 stemmer imod. Projektet er yderligere godkendt på bestyrelsesmøde den 25. februar 2025.

Forvaltningen har påsat, at beboerne var rettidigt indkaldt til afdelingsmødet og at punktet fremgik af dagsordenen.

Projektet forventes igangsat senest juni 2025.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Bilag

Kortbilag

Punkt 85: Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2024 - erhvervs- og planudvalget

00.32.10-Ø00-2-24

Resumé

Der aflægges anlægsregnskab for anlæg under erhvervs- og planudvalget afsluttet i 2024.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via erhvervs- og planudvalget og økonomiudvalget,

- 1. at anlægsregnskaberne for de afsluttede anlægsprojekter i 2024 godkendes

Beslutning fra Erhvervs- og planudvalget, den 3. april 2025, punkt 53:

Indstilles godkendt.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Der aflægges særskilt anlægsregnskab for byrådet såfremt

- Anlægsbevillingen overstiger 2 mio. kr. brutto svarende til Økonomi og Indenrigsministeriets krav eller
- Anlægsbevillingen er på mellem 1 mio. kr. og 2 mio. kr., og regnskabet viser en afvigelse på 30 % eller mere af bevillingen eller
- Det i øvrigt er fastsat som et krav i forbindelse med anlægsbevillingen

Under erhvervs- og planudvalgets område er der ultimo 2024 afsluttet 6 anlægsprojekter, hvor der skal aflægges særskilt regnskab.

Anlægsprojekterne opdeles i 2 områder: skattefinansierede anlæg og jordforsyning.

Skattefinansierede anlæg

Byen til Vandet, indledende fase

9250000001 Byen til Vandet, indledende fase

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
04.04.2011	2.400	-1.200	1.200	Projektudvikling, konkurrence/tilskud
22.06.2015	500		500	Gennemførelse af indragelsesprocessen
31.08.2015	500	-250	250	Potentiale for befolkningstilvækst/tilskud
31.08.2015	200		200	Undersøgelse af elementer i forundersøgelsen
28.09.2015	550		550	Klimabroen samt håndtering af vand
07.12.2015	200	-200	0	Bev. Realdania ændret fra 1,2 til 1,4 mio.
08.02.2016	1.000		1.000	Nye veje og broer i Randers Midtby
06.06.2016	350		350	Event i RandersUgen 2016
06.06.2016	50		50	Synliggørelse af muligheder for havnebad
06.03.2017, pkt. 63	800		800	Klimabroens placering

02.05.2017	400		400 Forarbejder til masterplan Busterminalen
22.05.2017	50		50 Midlertidige installationer til FLODbadet
22.05.2017	70		70 Byrumsmøbler samt formidling af BTV
06.11.2017	800		800 Afklaring af scenarier for etapeplan
06.11.2017	300		300 Markedsføring 2018, dronefilm og info
29.01.2018	400		400 Scenarier fremtidig placering af busterminal
19.03.2018	600		600 Event i RandersUgen og opstart af forum
11.06.2018	500		500 Juridisk og markedsøkonomisk rådgivning
10.09.2018	3.600	-1.800	1.800 Udarbejdelse af udviklingsplan/tilskud
25.03.2019, pkt. 218	300		300 Køb af Havnegade 7, forskønnelse
17.06.2019, pkt 339	225		225 Indkøb af barriere til højvandssikring
09.12.2019	750	-500	250 Byerne og det stigende havvand/tilskud
09.12.2019, pkt. 585	2.000		2.000 Forurening og geoteknik
27.04.2020, pkt. 124	2.000		2.000 Østervold, arkitektoniske og rekr.elem.
Anlægsbevillinger i alt	18.545	-3.950	14.595
Forbrug i alt	18.354	-3.907	14.446
Afvigelse	191	-43	149
Procentafvigelse	1%	1%	1%

Projektet har omfattet indledende undersøgelser af projektområdet samt forarbejder til den endelige udviklingsplan for Flodbyen og til beslutningen om etablering af Klimabroen. Dertil kommer rådgivning forud for politisk beslutning om at etablere et arealudviklingsselskab for realisering af Flodbyens etape 1 og 2 samt den kommunale anlægsudgift til den rekreative del af Vandmiljø Randers' regnvandsbassin i bunden af Østervold. Der er givet anlægsbevillinger på 18,545 mio. kr. til udgifter og 3,950 mio. kr. til indtægter. Regnskabet viser, at de samlede udgifter beløber sig til 18,354 mio. kr. og de samlede indtægter til 3,907 mio. kr., hvilket netto svarer til en mindreforbrug på 0,149 mio. kr. Afvigelsen er i overførselssagen reguleret på rammen for Flodbyen Randers.

Hvidemøllevej 5A, køb

9257720002 Hvidemøllevej 5A, køb

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
26.02.2024, pkt. 89	3.913	0	3.913	Køb af Hvidemøllevej 5A
Anlægsbevillinger i alt	3.913	0	3.913	
Forbrug i alt	3.913	0	3.913	
Afvigelse	0	0	0	
Procentafvigelse	0%	0%	0%	

Projektet har omfattet køb af ejendom beliggende på Hvidemøllevej 5A. Der er givet anlægsbevilling på 3,913 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 3,913 mio. kr. svarende til anlægsbevillingen.

Jordforsyning

Under jordforsyning er der afsluttet 4 anlægsprojekter.

Lindholt, etape 1, færdiggørelse

9403515310 Lindholt, etape 1, færdiggørelse

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
19.09.2016	6.600	0	6.600	Færdiggørelse af etape 1
Anlægsbevillinger i alt	6.600	0	6.600	
Forbrug i alt	5.947	0	5.947	
Afvigelse	653	0	653	
Procentafvigelse	10%	0%	10%	

Projektet har omfattet færdiggørelse af området med kantsten, slidlag og grønne områder. Der er givet anlægsbevilling på 6,600 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 5,947 mio. kr., svarende til et mindreforbrug på 0,653 mio. kr. Restbevillingen er i forbindelse med overførselssagen overført til Lindholt, etape 2, færdiggørelse, da resten af færdiggørelsen laves samlet.

Lindholt, LP503, etape 4, salg

9405031140 Lindholt, LP503, etape 4, salg

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
04.03.2019, pkt. 176	1.000	-34.880	-33.880	Salgsomkostninger/-indtægter
26.06.2023, pkt. 259		-261	-261	Merindtægt ift. tidl. bevilling
Anlægsbevillinger i alt	1.000	-35.141	-34.141	
Forbrug i alt	236	-35.818	-35.582	
Afvigelse	764	677	1.441	
Procentafvigelse	76%	-2%	-4%	

Projektet har omfattet salg af 4 parcelhusgrunde på Okapivej samt 33 parcelhusgrunde og 11 dobbeltgrunde på Hvidhvalen og Marsvinet. Der er givet anlægsbevilling på 1,000 mio. kr. til salgsudgifter og 35,141 mio. kr. til salgsindtægter. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 0,236 mio. kr. og indtægterne til 35,818 mio. kr. svarende til mindreudgifter på 0,764 mio. kr. samt merindtægter på 0,677 mio. kr. Mindreudgifter/merindtægter på i alt 1,441 mio. kr. er i forbindelse med overførselssagen overført til rammen for grundsalg, boligformål.

Tjærbyvang, etape 2, færdiggørelse

9405065320 Tjærbyvang, etape 2, færdiggørelse

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
27.03.2017, pkt. 101	1.800	0	1.800	Slidlag og oprettelse af bærelag mm.
28.08.2023, pkt. 269	3.600	0	3.600	Restbevilling færdiggørelse
Anlægsbevillinger i alt	5.400	0	5.400	
Forbrug i alt	5.785	0	5.785	
Afvigelse	-385	0	-385	
Procentafvigelse	-7%	0%	-7%	

Projektet har omfattet færdiggørelse af området med kantsten, slidlag og grønne områder. Der er givet anlægsbevilling på 5,400 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 5,785 mio. kr., svarende til et merforbrug på 0,385 mio. kr. Der er i forbindelse med overførselssagen anvist kompenserende finansiering for merforbruget på rammen for byggemodning, boligformål.

Drastrup, delområde I+IV, byggemodning

9405315114 Drastrup, delområde I+IV, byggemodning

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
10.03.2014	10.290	0	10.290	Byggemodning af delområde I+IV
19.09.2016	-3.000	0	-3.000	Forventet mindreudgift ift. afsat ramme
Anlægsbevillinger i alt	7.290	0	7.290	
Forbrug i alt	6.525	0	6.525	
Afvigelse	765	0	765	
Procentafvigelse	10%	0%	10%	

Projektet har omfattet byggemodning af 31 byggegrunde til boligformål i området Belgiervej, Frieservej og Nordbaggevej. Der er givet anlægsbevilling på 7,290 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 6,525 mio. kr., svarende til et mindreforbrug på 0,765 mio. kr. Restbevillingen er i forbindelse med overførselssagen overført til rammen for byggemodning, boligformål.

Økonomi

For de afsluttede anlæg er der i forbindelse med overførselssagen til regnskab 2024 enten anvist kompenserende finansiering for merforbrug/mindreindtægter eller overført restbevilling jf. sagsfremstillingen.

Punkt 86: Lukket: Salg af fast ejendom

13.06.02-G10-4-24

Punkt 87: Fremtidig håndtering af PFAS betonkarret

09.08.06-P05-1-25

Resumé

Nordic Waste indkapslede i forbindelse med deres drift uden tilladelse PFAS forurenede jord/slam i et betonkar tilbage i 2021. Efter jordskredet er dette betonkar blevet dækket af ca. 9,5 meter jord. Håndteringen af det indkapslede PFAS jord/slam indgår ikke i den lovpligtige afværgeindsats gennemført af Randers kommune, idet der ikke er konstateret nogen akut fare for forurening af Alling Å herfra.

Da såvel Nordic Waste og DHS Recycling A/S er konkurs, er der ikke hjemmel til at pålægge forureneren, at sikre, at det indkapslede PFAS jord fjernes. Det er som konsekvens heraf forvaltningens forventning, at den indkapslede PFAS jord/slam vil skulle overgå til den offentlige indsats, således at det er Region Midtjylland, som overtager miljømyndighedsansvaret.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget

1. at der ikke meddeles påbud om undersøgelse eller oprensning til kuratellet, hvorfor sagen vedrørende stillingtagen til kortlægningsbehov og hermed også eventuel offentlig indsats for oprensning overdrages til Region Midtjylland.
2. at Randers kommune ikke gennemfører yderligere undersøgelser.

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 1. april 2025, punkt 42:

Indstilles godkendt med bemærkning om, at Region Midtjylland skal være opmærksom på, at betonkarret muligvis ikke er tæt i bunden.

Jens Peter Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Steen Bundgaard deltog som stedfortræder for Christian Engelbrecht Pedersen.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Region Midtjyllands høringssvar vedlægges dagsordenen til byrådet.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har tidligere orienteret byrådet om, at virksomheden Nordic Waste ulovligt har indstøbt PFAS jordslam i et betonkar, som på tidspunktet for indstøbningen var lokaliseret i en bygning i området. Virksomheden gennemførte dette uden miljøtilladelse hertil.

Forvaltningen oplyser med denne sag, at afværgeindsatsen i forhold til beskyttelsen af Alling Å ikke omfatter håndteringen af den PFAS jordslam, som Nordic Waste tidligere har oplyst, er indstøbt i et betonkar. Det skal desuden oplyses byrådet, at det er forvaltningens vurdering at hverken Miljø- og Naturlovgivningen eller Kommunalfuldmagten giver hjemmel til, at byrådet lovligt kan fjerne betonkarret og afholde udgifterne til håndteringen af PFAS jordslammet.

Betonkarret er lokaliseret til at ligge inde i skredjorden. Det vurderes, at karret ligger ca. 9,5 m under nuværende terræn, og al den mellemliggende jord består af skredjord. Skredjorden er ikke stabil nok til, at der kan graves frit på pågældende sted. Det vurderes, at der vil være en risiko for, at skredet kan sættes lokalt i bevægelse ved en udgravning af betonkarret på nuværende tidspunkt.

Hvis det, af Nordic Waste oplyste, indstøbte PFAS jordslam skal fjernes, vil det forudsætte adgang til arealet inden en evt. indsats kan gennemføres. Indsatsen bør i så fald startes op med en undersøgelse af indholdet af PFAS i jordslammet, der efter Nordic Wastes oplysninger er indkapslet i betonkarret for at afklare mulighederne for en efterfølgende bortskaffelse. En gennemførsel af en sådan undersøgelse vil omfatte, at der anlægges en midlertidig kørevej af køreplader fra betonvejen og ud til, hvor karret formodes placeret. Herefter vil det være muligt at køre en borerig ud for at eftersøge

karret. Boreriggen vil kunne bore ned til betonpladen og fræse igennem denne. Herefter kan der udtages en prøve af jordslammet i betonkarret til undersøgelse. Efterfølgende fyldes borehullet med bentonit for at forsegle karret/hullet igen. Skadestedet oplyser, at et økonomisk overslag på undersøgelsen er ca. 125.000 kr.

Forvaltningen kan oplyse, at Randers Kommune ikke er forpligtet til at gennemføre yderligere undersøgelser af PFAS betonkarret og ikke lovligt har mulighed for at fjerne det. Dette skyldes, at der ikke er eller har været noget fagligt grundlag for at forvente, at der kan ske en væsentlig udsivning af PFAS til Alling Å. Som konsekvens heraf, er PFAS betonkarret ikke omfattet af afværgeforpligtigelsen og har derfor hellere indgået i den gennemførte handlingsplan for afværgeindsatsen.

Myndighedsfordelingen

I forhold til myndighedsfordelingen af opgaven, så skal forvaltningen oplyse, at miljømyndigheden skal meddele en virksomhed, som giver anledning til en jordforurening påbud om at sikre, at jordforureningen eller risikoen herfor ophøre. Jordforureningsloven angiver dog, at denne mulighed alene omfatter forureninger sket efter 1 jan 2001 og i de tilfælde, hvor det juridisk er muligt at identificere en forurener.

For sager, hvor forureningen er sket før den 1. januar 2001, eller hvor der ikke kan findes en juridisk ansvarlig enhed, overgår ansvaret for og de økonomiske udgifter, til den offentlige indsats. Den offentlige indsats varetages af Region Midtjylland.

Risikoen for en forurening fra PFAS jordslammet er opstået efter den 1. jan, 2001, så det giver miljømyndigheden mulighed for at meddele påbud, men da såvel Nordic Waste som DSH Recycling A/S er konkurs og retspraksis foreskriver, at der ikke kan meddeles påbud til et konkursbo, har miljømyndigheden ikke mulighed for at meddele påbud efter jordforureningsloven.

Randers Kommune har derfor d. 4. feb. 2025 sendt udkast til afgørelse om ikke at meddele påbud om undersøgelse eller oprensning til Kuratellet (jordforureningsloven §§40, 41 og miljøbeskyttelseslovens §69). Afgørelsen er sendt i høring hos Region Midtjylland. Denne afgørelse omfatter alle de typer af jordforurening, som efterlades på Nordic Waste arealerne herunder:

- Mikrofiller i blandet i jordskredet
- Olieforurenet jord i blandet i jordskredet
- PFAS jordslammet indkapslet i betonkarret
- Mikrofillerbunken overdækket og beplantet.

Denne afgørelse skyldes, at forvaltningens advokat vurderer, at det ikke er muligt at meddele påbud til et konkursbo, som ikke fortsætter driften af virksomheden (Kuratellet).

Region Midtjylland har d. 28. feb. 2025 sendt høringssvar til udkastet til afgørelsen, hvoraf fremgår, at regionen ingen bemærkninger har til udkastet til afgørelsen om ikke at meddele et påbud, samt at Regionen afventer relevante oplysninger/data for at kunne tage stilling til kortlægningsbehovet og hermed også eventuel offentlig indsats.

Endeligt kan forvaltningen oplyse, at det hellere ikke - med afsæt i den kommende ”miljøgodkendelse til etablering af midlertidige jordvolde og opsamlingsbassiner til vandrensning” er mulighed for at indskærpe, at der skal undersøges for PFAS i jordslammet i betonkaret.

Opsummerende kan forvaltningen derfor oplyse, at byrådet ikke har mulighed for at håndtere PFAS jordslammet, samt at beslutningen om den videre håndtering af PFAS jordslammet rent myndighedsmæssigt forventes at bliver overtaget af Region Midtjylland.

Økonomi

Da en eventuel indsats ikke er del af afværgeindsatsen, er der ikke afsat midler hertil i de nuværende budgetter.

Skadestedet har vurderet, at undersøgelsen vil koste ca. 125.000 kr. Det er ikke undersøgt, hvad det vil koste at fjerne betonkarret.

Bilag

Redegørelse for PFOS håndteringen ved Nordic Waste

Punkt 88: Anlægsregnskab for anlæg afsluttet i 2024 - miljø- og teknikudvalget

00.32.10-Ø00-2-24

Resumé

Der aflægges anlægsregnskab for anlæg under miljø- og teknikudvalget afsluttet i 2024.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via miljø- og teknikudvalget og økonomiudvalget,

1. at anlægsregnskaberne for de afsluttede anlægsprojekter i 2024 godkendes

Beslutning fra Miljø- og teknikudvalget, den 1. april 2025, punkt 44:

Indstilles godkendt.

Jens Peter Hansen deltog ikke i sagens behandling.

Steen Bundgaard deltog som stedfortræder for Christian Engelbrecht Pedersen.

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Der aflægges særskilt anlægsregnskab for byrådet såfremt

- Anlægsbevillingen overstiger 2 mio. kr. brutto svarende til Økonomi og Indenrigsministeriets krav eller
- Anlægsbevillingen er på mellem 1 mio. kr. og 2 mio. kr., og regnskabet viser en afvigelse på 30 % eller mere af bevillingen eller
- Det i øvrigt er fastsat som et krav i forbindelse med anlægsbevillingen

Under miljø- og teknikudvalgets område er der ultimo 2024 afsluttet 3 anlægsprojekter, hvor der skal aflægges særskilt regnskab.

Randers Cykelby 3 - Sydbyen på to hjul

9258810001 Randers Cykelby 3 - Sydbyen på to hjul

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
02.09.2013, pkt. 225	9.700	-3.900	5.800	Bevilling/tilskud
13.12.2021, pkt. 474	5.000	0	5.000	Cykelsti Tørvebryggen/Havnegadekrydset
13.10.2022, pkt. B23	71	0	71	Tilretning sfa. prisfremskrivninger
Anlægsbevillinger i alt	14.771	-3.900	10.871	
Forbrug i alt	18.416	-3.860	14.556	
Afvigelse	-3.645	-40	-3.685	
Procentafvigelse	-25%	1%	-34%	

Projektet har omfattet flytning af hovedstien i Vorup til Blegen, kampagner og aktiviteter rettet mod uddannelsesinstitutioner og virksomheder i den sydlige del af Randers By samt hele byområdet syd for Gudenåen. Oprindeligt indeholdt projektet bevilling til stiforbindelse under Randers Bro, men det blev siden ændret til dobbeltrettet cykelsti langs Tørvebryggen og flytning af kryds ved Shell-grunden/Bryggen samt etablering af nyt signalanlæg for

gående og cyklende. Entreprisen i Havnegade er blevet dyrere end forventet, da der har været mange uforudsete ekstra arbejder blandt andet bortkørsel af forurennet jord og opgravning af ukendte gamle fundamenter på Shell-grunden. Derudover har det været nødvendigt at lave forskellige tiltag for optimering af trafikafviklingen, eksempelvis yderligere afspærring samt at udføre dele af arbejdet som natarbejde mod merbetaling. Projektet har opnået støtte fra statens cykelpulje 2013. Der er givet anlægsbevilling til udgifter på 14,771 mio. kr. og til indtægter på 3,900 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 18,416 mio. kr. og indtægterne til 3,860 mio. kr., hvilket netto svarer til et merforbrug på 3,685 mio. kr. Merforbruget er i forbindelse med overførselssagen finansieret af rammen for diverse vejprojekter.

Århusvej/Grenåvej, ombygning af kryds

9258810039 Århusvej/Grenåvej, ombygning af kryds

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
27.03.2023, pkt.71/72	2.800	0	2.800	Ombygning af kryds fin. af Flodbyen
17.06.2024, pkt. 245+256	1.500	0	1.500	Efter licitation, fin. af Flodbyen
Anlægsbevillinger i alt	4.300	0	4.300	
Forbrug i alt	4.390	0	4.390	
Afvigelse	-90	0	-90	
Procentafvigelse	-2%	0%	-2%	

Projektet omfattede ombygning af krydset Århusvej/Grenåvej, da det ikke opfyldte de krav, der er gældende for signalregulerede kryds. Ændringerne i krydset omfattede ombygninger så både sikkerhed og trafikafvikling forbedres. Der er givet anlægsbevilling på 4,300 mio. kr. Regnskabet viser, at udgifterne beløber sig til 4,390 mio. kr., svarende til et merforbrug på 0,090 mio. kr. Merforbruget er i forbindelse med overførselssagen finansieret af Flodbyen Randers, ramme, da den oprindelige bevilling er finansieret herfra.

Nørrevangsskolens svømmehal, renovering

Nørrevangsskolens svømmehal, renovering

Balance (1.000 kr.)	Udgifter	Indtægter	Netto	Bemærkninger
12.10.2023	6.000	0	6.000	Budgetforlig 2023-2026
10.10.2024	6.271	0	6.271	Budgetforlig 2023-2026, fremskrevet
Anlægsbevillinger i alt	12.271	0	12.271	
Forbrug i alt	7.226	0	7.226	
Afvigelse	5.045	0	5.045	
Procentafvigelse	41%	0%	41%	

I forbindelse med budgetaftalen for 2023 blev der afsat 6,0 mio. kr. i 2023 og 6,0 mio. kr. i 2024 til renovering af Nørrevangsskolens svømmehal, da svømmehallen havde været lukket siden juli 2019 pga. en vandskade og efterfølgende voldgiftssag. Bygningen var meget medtaget, og det blev skønnet at renoveringsopgaven ville beløbe sig til 12,0 mio. kr. Renoveringen er afsluttet og udgifterne har beløbet sig til 7,226 mio. kr., svarende til en mindreudgift på 5,045 mio. kr. Restbevillingen er i forbindelse med overførselssagen tilbageført til kassen.

Økonomi

For de afsluttede anlæg med merforbrug er der i forbindelse med overførselssagen til regnskab 2024 anvist kompenserende finansiering jf. sagsfremstillingen. Restbevillingen vedrørende Nørrevangsskolens svømmerhal, renovering er tilbageført til kassen.

Punkt 89: Befolkningsprognose 2026-2038

00.01.00-P05-2-24

Resumé

Forvaltningen har med bistand fra rådgivningsfirmaet COWI udarbejdet en ny befolkningsprognose for 2026-2038. Ifølge den nye prognose forventes folketallet at stige med 337 personer i 2025 og ved årets udgang forventes det samlede folketal at være 100.693 personer. Prognosen bygger på en lang række forudsætninger om boligprogram, flyttemønstre, fertilitet og dødelighed m.m., der alle er beskrevet nærmere i prognoserapporten. Hvis disse forudsætninger ændres, vil den faktiske vækst blive enten større eller mindre end forudsat i prognosen. Særlig skal bemærkes, at der er forudsat en nettoindvandring af ukrainske statsborgere på 109 personer (svarende til niveauet i 2024). Fra 2026 og frem forudsættes, at indvandringen af ukrainske statsborgere vil svare til udvandringen.

I 2024 har der i alt været en vækst i folketallet på 382 personer - primært som følge af en positiv vandringsbalance i forhold til udlandet. Udviklingen i 2024 er analyseret nærmere i særskilt notat, der er vedlagt denne sag.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget

1. at befolkningsprognosen for 2026-2038 godkendes

Beslutning

Indstilles godkendt.

Sagsfremstilling

Hvert år udarbejder Randers Kommune en prognose, der beskriver, hvordan befolkningstallet, alderssammensætning og bosætning forventes at udvikle sig de kommende år. I lighed med tidligere år er prognosen udarbejdet med bistand fra rådgivningsfirmaet COWI. Desuden er der (også i lighed med tidligere år) udarbejdet et notat med en nærmere analyse af den faktiske befolkningsudvikling i Randers Kommune (med fokus på år 2024).

I år 2024 har der været en befolkningstilvækst i Randers Kommune på 382 personer. Væksten i 2024 vedrører især vandringsbalancen i forhold til udlandet (+ 370 personer) og den mellem-kommunale flyttebalance (+113 personer). Den mellem-kommunale nettotilflytning i 2024 vedrører primært Favrskov kommune (+117 personer) og Syddjurs kommune (+82 personer).

I modsat retning trækker en negativ fødselsbalance (født minus døde) på 91 personer. De fleste øvrige kommuner (70 kommuner) har en negativ fødselsbalance som følge af en kombination af faldende fertilitet samt et stigende antal ældre. Der henvises til særskilt notat, der indeholder en detaljeret analyse af den faktiske befolkningsudvikling i Randers Kommune i 2024.

I 2025 forventes ifølge den nye prognose en vækst i folketallet på 337 personer - og for hele prognoseperioden en gennemsnitlig vækst på 305 personer årligt. Primo år 2038 forventes et folketal på 104.320 personer. Den forventede vækst i prognoseårene er primært båret af en forventet mellem-kommunal nettotilflytning (gennemsnit på +260 personer) samt en nettoindvandring fra udlandet (gennemsnit på +208 personer) mens fødselsbalancen forventes at give et underskud på 164 personer i årligt gennemsnit.

Prognosen bygger på en lang række forudsætninger om boligprogram, flyttemønstre, fertilitet og dødelighed m.m., der alle er beskrevet nærmere i prognoserapporten.

I den samlede periode 2025-2037 er der forudsat et boligbyggeri på i alt 4.891 boliger svarende til et gennemsnit på 376 boliger pr. år (gennemsnitligt 103 parcelhuse, 115 rækkehuse og 156 etageboliger).

Med hensyn til de ukrainske statsborgere vil Randers Kommune ifølge Udlændingestyrelsen modtage 165 personer i 2025. Der forudsættes i forlængelse heraf udrejse af 56 personer i 2025 (svarende til niveauet i 2024), hvilket giver en nettoindvandring på 109 personer fra Ukraine. Fra 2026 og frem er det forudsat, at antal

tilflyttede fra Ukraine vil være identisk med antal fraflyttede - altså en nettoindvandring på 0. Denne forudsætning er selvsagt behæftet med betydelig usikkerhed.

Med hensyn til fertiliteten har denne de seneste 3 år (2022-2024) været lav men stabil (godt 1,6 barn pr. kvinde). På landsplan har der i samme perioden været et fald, så fertiliteten i 2024 nu kun er 1,466 barn pr. kvinde. Den fremadrettede fertilitet i prognoseperioden er beregnet med udgangspunkt i årene 2022-2024, hvilket giver en forventet fertilitet i 2025 på 1,624 barn stigende til 1,659 barn pr. kvinde i 2037. Dette niveau er lidt lavere end forudsat i den gamle prognose.

Analysen af de forskellige aldersgrupper viser en lidt lavere udvikling i småbørn (0-5 årige) end tidligere forventet som følge af ovennævnte lidt lavere forventede fertilitet i prognoseperioden. Den største procentvise vækst i befolkningsgrupper ses igen hos de 85+ årige med en vækst på 72% i perioden 2025-38 (fra 2.545 personer primo 2025 til 4.388 personer primo 2038).

Af prognosen fremgår desuden hvordan væksten er fordelt på børnedistrikter, skoledistrikter og ældredistrikter. Disse oplysninger indgår som en del af grundlaget for den løbende kapacitetsplanlægning og -styring som laves på de store serviceområder. I lighed med sidste år skal status på kapacitetsudnyttelsen drøftes i de relevante fagudvalg i foråret 2025 og forvaltningen vil efterfølgende udarbejde en opdateret status på kapacitetsudnyttelsen og en vurdering af det fremtidige investeringsbehov i kapacitetsudvidelser, der kan fremsendes som en del af budgetmaterialet 2026-2029.

Økonomi

Prognosen anvendes blandt andet til fordeling af ressourcer til de af kommunens serviceområder, som påvirkes af befolkningsudviklingen (demografireguleringer) samt til budgettering af kommunens indtægtsside (skatter og tilskud). Desuden anvendes prognosen som baggrundsmateriale for de løbende kapacitetsanalyser på de store serviceområder.

I henhold til den vedtagne budgetprocedure vil demografireguleringerne blive indarbejdet i basisbudgettet for 2026-29 - i første omgang på en central konto til senere udmøntning. Der vil som en del af budgetmaterialet blive udarbejdet et særskilt notat om demografireguleringerne ligesom indtægtssiden vil blive beskrevet nærmere som en del af det samlede budgetmateriale. Budgetmaterialet præsenteres for byrådet på budgetseminaret den 27. august 2025. Her vil der også ske en gennemgang af førnævnte status på arbejdet med kapacitetsplanlægning og -styring.

Bilag

Befolkningsprognose 2026-2038 (Randers Kommune)

Analyse af befolkningsudviklingen i 2024

Punkt 90: Fremlæggelse af Randers Kommunes årsregnskab 2024 og overførsel af uforbrugte bevillinger til 2025

00.32.10-S00-2-23

Resumé

Forvaltningen fremlægger Randers Kommunes samlede årsregnskab 2024 til byrådets godkendelse. Regnskabet viser et resultat på ordinær drift på 220,9 mio. kr., som har været med til at finansiere anlægsprogrammet. Som en del af det samlede resultat er overførslerne af uforbrugte bevillinger 2024-25 opgjort. På serviceområderne overføres der et underskud på 42,2 mio. kr. I lighed med tidligere år overføres der betydelige beløb på anlægsområdet som følge af tidsforskydninger af projekter. På det skattefinansierede anlægsområde udgør overførslerne 75,7 mio. kr. inkl. udgifterne til Nordic Waste på 255,8 mio. kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via økonomiudvalget,

1. at årsregnskab 2024 med tilhørende bilag godkendes,
2. at regnskabet videregives til kommunens revision Ernst og Young og fremsendes til Indenrigsministeriet og Danmarks Statistik
3. at de afsluttede anlægsprojekter godkendes,
4. at der overføres -42,2 mio. kr. til 2025 vedr. serviceudgifter,
5. at der overføres 1,5 mio. kr. til 2025 vedr. øvrig drift (Randers Sprogcenter),
6. at der overføres 75,7 mio. kr. til 2025 vedr. skattefinansieret anlæg,
7. at der overføres 159,7 mio. kr. til 2025 vedr. jordforsyning,
8. at der overføres 97,9 mio. kr. til 2025 vedr. ældreboliger,
9. at der overføres 11 mio. kr. til 2025 vedr. brugerfinansieret anlæg,
10. at der overføres -21,6 mio. kr. til 2025 vedr. finansposter og bloktilskud,
11. at socialområdets gæld på 208 mio. kr. eftergives som beskrevet i sagen,
12. at der gives bevilling på 14,7 mio. kr. til budgetreserve i 2025 til imødegåelse af eventuel midtvejsregulering,
13. at der gives bevilling på 7 mio. kr. til budgetreserve i 2025 til socialområdet,
14. at der gives bevilling på 3,6 mio. kr. i 2025 til renteudgiften på Nordic Waste lånet,
15. at bevillingerne finansieres af overskud i regnskab 2024 på centrale konti, jf. årsberetningen,
16. at den i sagen beskrevne nye reguleringsmodel for økonomien vedr. den kollektive trafik godkendes,
17. at der som følge af den nye reguleringsmodel for økonomien vedr. den kollektive trafik gives bevilling på 15 mio. kr. i 2025 til en budgetreserve under økonomiudvalget. Puljen finansieres af overskud på kollektiv trafik som beskrevet i notatet om kollektiv trafik,
18. at der udmøntes 12,1 mio. kr. af den statslige Ukrainekompensation til serviceområderne som beskrevet i sagen,
19. at der foretages omflytninger mellem bevillingsområder som beskrevet i bilag 2 i overførselshæftet,
20. at afrapportering vedr. status på den samlede økonomi i Flodbyen godkendes,
21. at de øvrige notater vedlagt sagen godkendes

Beslutning

- 1.-10. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.
11. at indstilles forkastet med 7 stemmer for og 2 stemmer imod. Imod stemte Socialistisk Folkeparti og Østbroen.
- 12.-21. at indstilles godkendt med 8 stemmer for og 1 stemme imod. Imod stemte Østbroen.

Sagsfremstilling

Resultatet af ordinær drift og anlæg beskriver balancen mellem kommunens skattefinansierede udgifter og indtægter. Dette nøgletal er anvendt i forbindelse med budgetlægningen og indgår ligeledes i sammenligninger med resultatet i andre kommuner.

Resultatopgørelse						
Resultatopgørelse	Opindeligt budget	Korrigeret budget ekskl. Overførsler	Regnskab	Årets resultat ekskl. Overførsler	Overførsler	Årets resultat inkl.

						overførsler til 2025
Skatter og tilskud	-7.719,2	-7.764,2	-7.767,7	-3,5	-2,3	-5,8
Serviceudgifter	4.951,7	4.973,4	5.052,6	79,2	-9,5	69,8
Øvrig drift	2.502,5	2.518,2	2.483,6	-34,6	-1,6	-36,2
Renter	12,3	12,2	10,6	-1,6	0,0	-1,6
Resultat af ordinær drift	-252,8	-260,4	-220,9	39,5	-13,4	26,1
Skattefinansierede anlæg	238,2	201,1	448,9	247,7	-329,7	-82,0
Resultat af ordinær drift og anlæg	-14,6	-59,2	228,0	287,2	-343,1	-55,9

(Minus angiver merindtægt/mindreudgifter/opsparing)

Årets resultat er udtrykt som forskellen mellem korrigeret budget ekskl. overførsler og kolonnen med regnskabet for 2024. Årets resultat viser et underskud på det skattefinansierede område på 287,2 mio. kr. inkl. anlægsudgifter vedr. Nordic Waste på 255,8 mio. kr.

Udover de afholdte udgifter vedr. Nordic Waste skyldes underskuddet bl.a. et merforbrug vedr. serviceudgifterne på 79,2 mio. kr. Der er her blandt andet tale om forbrug af opsparing hos decentrale enheder, jf. rammerne i Randersmodellen. Resultatet er herudover påvirket af betydelige merudgifter på socialområdet, ligesom der også på specialundervisningsområdet kan opgøres merudgifter i 2024.

Der var i udgangspunktet en samlet opsparing fra 2023 på 9,5 mio. kr. under service. Årets resultat inkl. overførsler fra 2023 viser dermed et samlet merforbrug på 69,8 mio. kr. på serviceudgifterne.

For at få det samlede billede skal disse tal dog korrigeres for merindtægten på 31,3 mio. kr. vedr. refusion af særligt dyre enkeltsager. Årets resultat inkl. refusion af særligt dyre sager viser dermed et merforbrug på 47,9 mio. kr., og inkl. opsparingen fra 2023 bliver resultatet dermed en nettogæld på 38,4 mio. kr.

Selv med den store merindtægt fra særligt dyre enkeltsager er det fortsat socialområdet, der er hovedårsagen til merforbruget på serviceudgifterne. Fra 2025 og frem har området i den forbindelse fået et budgetløft på gennemsnitligt 65 mio. kr. årligt for årene 2025-2028. Samtidigt foreslås det i forbindelse med byrådets behandling af regnskabet, at socialområdets gæld fra tidligere år eftergives. Der er som bilag vedlagt et notat der uddyber forslaget.

Regnskabsresultatet vedr. ordinær drift viser, at der var budgetteret med et overskud på 260,4 mio. kr., og det endelige regnskabsresultat viser et overskud på den ordinære drift på 220,9 mio. kr.

Skattefinansieret anlæg viser et merforbrug på 247,7 mio. kr. sammenlignet med korrigeret budget ekskl. overførsler. 2024 har været et ekstraordinært år som følge af de mange udgifter til Nordic Waste. De samlede netto anlægsudgifter til Nordic Waste udgør 255,8 mio. kr. i regnskab 2024. For at få det reelle billede på anlægsområdet viser nedenstående tabel resultatet ekskl. udgifterne til Nordic Waste.

Resultatopgørelse	Oprindeligt budget	Korrigeret budget ekskl. Overførsler	Regnskab	Årets resultat ekskl. Overførsler	Overførsler	Årets resultat inkl. overførsler til 2025
Resultat af ordinær drift	-252,8	-260,4	-220,9	39,5	-13,4	26,1
Skattefinansieret anlæg ekskl. NW	238,2	201,1	193,1	-8,1	-329,7	-337,8
Resultat af ordinær drift og anlæg ekskl. NW	-14,6	-59,2	-27,8	31,4	-343,1	-311,7

(Minus angiver merindtægt/mindreudgifter/opsparing)

Skattefinansieret anlæg ekskl. Nordic Waste viser et mindreforbrug på 8,1 mio. kr. sammenlignet med korrigeret budget ekskl. overførsler. Forbruget er ligeledes 8,1 mio. kr. lavere end det oprindelige budget, når der korrigeres for anlægsbufferen på 37 mio. kr. Der var overført en opsparing på 329,7 mio. kr. fra 2023. Det betyder, at der i forbindelse med byrådets behandling af regnskabet kan overføres 337,8 mio. kr. på anlægsområdet til 2025 (ekskl. Nordic Waste).

Der er gennemført mange projekter på miljø og teknikområdet, fritids- og kulturområdet samt på børneområdet. I forbindelse med byrådets behandling af budgetopfølgningen pr. 31. marts 2024 blev der besluttet en række forbrugsdæmpende initiativer af hensyn til kommunens økonomi og udviklingen i likviditeten. Dette er medvirkende årsag til, at forbruget på anlæg ikke er højere, og en lang række anlægsmidler derfor overføres til 2025.

Det samlede resultat skal endvidere ses i sammenhæng med de periodeforskydninger, der opstår både på drifts- og anlægsområdet.

Der er i 2024 sket en nettoreduktion af de midler, som kan overføres mellem årene. Der har således som førnævnt været et merforbrug på serviceområderne på 79,2 mio. kr. og et mindreforbrug på 8,1 mio. kr. på anlæg. Årets resultat, som kan overføres til 2025, udgør i alt netto 268 mio. kr., og består af overførsler på serviceområderne på -69,8 mio. kr. (ekskl. refusion af særligt dyre enkeltsager) og overførsler på skattefinansieret anlæg på 337,8 mio. kr. før korrektioner på 6,2 mio. kr. Opgørelsen af overførslerne på serviceområderne er før indregning af forslaget om eftergivelse af gæld på socialområdet.

Randers Kommunes andel af servicerammen (korrigeret for ændret PL-fremskrivning og konsekvenserne af Lov- og cirkulæreprogrammet) udgør 5.000,3 mio. kr. Regnskabet indeholder serviceudgifter for 5.052,6 mio. kr. i alt inkl. udgifter til Ukraine. Randers Kommunes serviceudgifter ligger dermed 52,3 mio. kr. over rammen i 2024.

I forbindelse med Ukraineudgifter skal det nævnes, at der er stor forskel på de enkelte serviceområder, samt i hvor høj grad regnskabsresultatet på fagområderne er påvirket af disse udgifter.

Skoleområdet, omsorgsområdet, jobcenteret og boligadministrationen har afholdt de fleste af kommunens udgifter som følge af Ukraine. Fordelingen af den compensation kommunen har modtaget vil således forbedre resultatet på disse bevillingsområder. Der henvises til det uddybende regnskabsmateriale for en nærmere beskrivelse heraf.

Øvrig drift viser mindreudgifter på 34,6 mio. kr. i forhold til korrigeret budget ekskl. overførsler. Øvrig drift omfatter såvel udgifter til indkomstoverførsler, aktivitetsbestemt medfinansiering samt refusion af særligt dyre enkeltsager. Indkomstoverførslerne viser mindreudgifter på 5,4 mio. kr. Dertil kommer merudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering på 2 mio. kr. Sidstnævnte merudgift modsvares dog af en tilsvarende merindtægt under tilskud og udligning og neutraliseres dermed. Modsat viser årets resultat som førnævnt merindtægter fra den centrale refusionsordning vedrørende særligt dyre enkeltsager på 31,3 mio. kr.

De 31,3 mio. kr. fra den centrale refusionsordning er forudsat anvendt til at reducere socialområdets gæld, mens mindreforbruget på indkomstoverførsler på 5,4 mio. kr. indgår i det beløb som foreslås reserveret til en forventet midtvejsregulering i 2025.

Renterne viser mindreudgifter på 1,6 mio. kr. Der har i 2024 været et positivt afkast på kommunens obligationsbeholdning og PM-aftaler. En stor del, ca. 76 pct. af kommunens låneportefølje, har været afdækket med fast rente. De stigende renter i løbet af 2024 har dermed ikke i væsentlig grad påvirket regnskabsresultatet.

Socialområdet

I 2024 viser årets resultat på socialområdet et underskud på 123,4 mio. kr. Merforbruget skyldes primært handicapområdet. Ved udgangen af 2024 er der oparbejdet et samlet underskud på socialområdet på 238,6 mio. kr. Merindtægterne fra refusion vedr. særligt dyre enkeltsager på 31,3 mio. kr. er forudsat anvendt til at reducere gælden på socialområdet. Herefter udgør gælden 207,4 mio. kr. inkl. eksternt finansierede projekter.

Der er ikke i budgettet afsat midler til yderligere gældsafvikling på socialområdet. I forbindelse med byrådets behandling af regnskabet for 2024 foreslås det, at socialområdets mellemværende med kommunekassen afskrives, så området – set i sammenhæng med det besluttede budgetløft fra 2025 og frem samt sammenlægningen af børnehandicap og familieområdet – kan få en ny start uden gammel gæld.

Det besluttede budgetløft fra 2025 og frem, skal sammen med det fortsatte arbejde med at gennemføre tidligere besluttede økonomiske handleplaner sikre, at socialområdets økonomi fremadrettet balancerer. Ved årsskiftet 2024/2025 kunne det dog konstateres, at området oplever merudgifter udover det tidligere forventede niveau. Forvaltningen har på den baggrund fremsendt forslag til politisk behandling april 2025 ift. mulighederne for at reducere udgifterne på socialområdet (voksenhandicap) yderligere.

Familieområdet

Årets resultat viser et mindreforbrug på 4,6 mio. kr. Familieområdet har overført en gæld på 17,8 mio. kr. fra 2023. Samlet vil der således blive overført et underskud på 13,2 mio. kr. til 2025.

Området blev i forbindelse med regnskab 2023 udpeget som fokusområde som følge af stigende udgifter til anbringelser i døgninstitutioner og opholdssteder, udfordringer med rekruttering af plejefamilier samt flere dyre anbringelser.

Børne- og familieudvalget godkendte på mødet i april 2024 en økonomisk handleplan med fokus på udviklingen i nye sager med komplekse problemstillinger, rekruttering af nye plejefamilier, investeringer i egne døgninstitutionspladser

samt udmøntningen af en gradvist stigende forudsætning om nedbringelse af udgifterne. I 2024 har der været usikkerhed om tidshorisonten for den forventede gældsafvikling. Regnskabet viser en vis effekt af de mange tiltag, således at gældsafviklingen så småt er påbegyndt allerede i 2024. Der er kun tale om en lille effekt, idet størstedelen af mindreforbruget ligger på aftaleenhederne, som ikke er omfattet af handleplanen.

Omsorgsområdet

Årets resultat viser et mindreforbrug på 21,3 mio. kr. Der er overført en gæld på 26,8 mio. kr. fra 2023. Samlet vil der således blive overført et underskud til 2025 på 5,5 mio. kr. før udmøntning fra Ukraine-puljen.

Alle omsorgsområdets områder har i 2024 arbejdet målrettet med at fastholde handleplanerne fra 2023 med henblik på at bringe balance mellem budget og regnskab. Det var som udgangspunkt forventningen, at omsorgsområdet kunne bringes i balance i 2024, og at afviklingen af gælden kunne ske inden for 3-4 år. Udviklingen på området har dog været mere positiv end forventet.

Området er nu i balance og afvikler gæld. Det er forventningen, at dette fortsætter i 2025. Forudsætningen herfor er, at handleplanerne overholdes, og at der ikke kommer stigende efterspørgsel ud over den forventede befolkningsudvikling. Hertil er det endvidere vigtigt, at den positive udvikling i sygefraværet og rekrutteringsudfordringerne fastholdes.

Indkomstoverførsler

Årets resultat viser mindredgifter på 5,4 mio. kr. Det samlede resultat på indkomstoverførsler skal ses i sammenhæng med midtvejsreguleringen af bloktilskuddet i 2024 og de løbende budgetopfølgninger (pr. 31/5 og 30/9). Dette beskrives nærmere nedenfor.

I økonomiaftalen for 2025 mellem regeringen og KL blev der aftalt en negativ midtvejsregulering vedrørende 2024 svarende til, at Randers Kommunes bloktilskud blev reduceret med 13,4 mio. kr. i 2024.

Ved budgetopfølgningen pr. 31/5 2024 blev budgettet forøget med 22 mio. kr. som følge af merudgifter på området. Den samlede manko kunne således opgøres til 25,4 mio. kr. (inkl. reserve fra regnskab 2023 på 10 mio. kr.). I august blev denne manko nedjusteret til 20,4 mio. kr. og dette beløb blev finansieret ved en reduktion af råderummet i forbindelse med budgetlægningen for 2025-2028.

Budgetopfølgningen pr. 30/9 2024 viste i forhold til de hidtidige forventninger en lille forbedring på 1,3 mio. kr. således, at den samlede manko på dette tidspunkt kunne opgøres til 19,1 mio. kr.

Det endelige regnskabsresultat viser en forbedring i forhold til 30/9 2024 på 5,4 mio. kr.

Da mankoen i august (på 20,4 mio. kr.) blev finansieret i forbindelse med budgetlægningen for 2025-2028 er det dette udgangspunkt regnskabsresultatet bør måles op imod. Der er dermed tale om en reel forbedring på 6,7 mio. kr. for kommunens økonomi.

Samlet set har Randers Kommune i 2024 haft merudgifter på 13,7 mio. kr. i forhold til midtvejsreguleringen.

Det er på nuværende tidspunkt usikkert, om kommunerne får en negativ midtvejsregulering i 2025, samt hvor stor den i givet fald bliver. Midtvejsreguleringen vil desuden afhænge af tallene i Økonomisk Redegørelse, som Økonomiministeriet udsender i maj 2025 og dermed også af udviklingen i de kommende måneder.

På den baggrund anbefales det i forbindelse med byrådets behandling af regnskabet, at der via det samlede regnskabsresultat opbygges en ny reservepulje i 2025 baseret på overskud til anden anvendelse i regnskabet for 2024. Reservepuljen skal finansiere en eventuel kommende midtvejsregulering i sommeren 2025. I det omfang det ikke bliver nødvendigt at anvende hele det afsatte beløb, vil beløbet kunne indgå som en del af råderumsberegningen i forbindelse med budget 2026-29.

Håndtering af udgifter til Nordic Waste

De samlede netto anlægsudgifter vedrørende Nordic Waste udgør 255,8 mio. kr. i 2024. Medtages udgifterne fra december 2023 bliver de samlede udgifter 290,6 mio. kr.

Fordelingen af anlægsudgifterne i 2024 fremgår af tabellen nedenfor.

NW udgifter i 2024 (mio. kr.)	Udgifter	Betaling (MST)	Netto
NW (før MST)	87,0		87,0
NW (MST)	46,1	-46,1	0,0
NW (efter MST)	315,1	-146,3	168,8

I alt (skøn)	448,2	-192,4	255,8
--------------	-------	--------	-------

I beløbene er ikke medregnet kommunens interne timeforbrug og andre afledte udgifter som følge af indsatsen ved Nordic Waste. Der er vedlagt et særskilt notat i regnskabsmaterialet, som redegør for omfanget af disse.

Indenrigsministeriet har meddelt Randers Kommune en lånedispensation på op til 375 mio. kr. vedrørende anlægsudgifter knyttet til Nordic Waste. Byrådet har i februar 2025 truffet beslutning om at udnytte lånedispensationen og foreløbigt lånefinansiere udgifterne til Nordic Waste med et lån på 290,6 mio. kr. vedrørende udgifterne i 2023 og 2024. Lånoptagelsen er realiseret i marts 2025. Byrådet betragter låntagningen som mellemfinansiering, da udgangspunktet fortsat er, at forureneren skal betale. Alle kommunens udgifter vil derfor blive opgjort og rejst som et krav overfor konkursboet efter de ansvarlige virksomheder Nordic Waste og DSH Recycling. I forbindelse med beslutningen om lånedispensationen bemærkede byrådet samtidigt, at det forventes at regeringen står ved statsministerens ord om, at Randers Kommune ikke står alene, og at udgifterne forbundet med jordskredet ikke skal gå ud over velfærden i kommunen.

Ukrainekompensation

Randers Kommune har modtaget en kompensation på 15,1 mio. kr. vedrørende Ukraineudgifter i 2024. Beløbet blev i første omgang placeret på en central konto med henblik på udmøntning i forbindelse med regnskab 2024.

Ud fra de indmeldte tal fra forvaltningerne kan der opgøres merudgifter for Randers Kommune på 14,4 mio. kr. – og et samlet kompensationsbehov på 12,1 mio. kr., jf. nedenstående tabel:

Ukrainekompensation (1.000 kr.)	Beløb indmeldt fra forvaltninger	Udmøntning
Administration (Ukraine sekretariat og velkomstcenter)	53	53
Børn*	2.306	16
Beskæftigelse, integration og ydelser	3.791	3.791
Sundhedsområdet	1.137	1.137
Tilbud til ældre	1.597	1.597
Skole	4.600	4.600
Familie (unge med særlige behov)	938	938
I alt	14.422	12.132

* Børneområdets udgifter er dækket via demografiereguleringerne. Resten udgør tolkeudgifter

Med en modtaget kompensation på 15,1 mio. kr. og en udmøntning på 12,1 mio. kr. er der således en mindreudgift på 3,0 mio. kr. der kan indgå i opgørelsen af ”poster i regnskab 2024 til anden anvendelse”.

Anlægsregnskaber

Der aflægges anlægsregnskaber for anlægsprojekter afsluttet i 2024. Projekterne fremgår af vedlagte bilag.

Overførslerne 2024-25

I lighed med tidligere år foretages der i forbindelse med regnskabet en række overførsler til 2025. På serviceområderne overføres der -42,2 mio. kr., hvilket er et fald på 51,7 mio. kr. i forhold til overførslerne fra 2023. Derudover overføres der 1,5 mio. kr. på øvrig drift som vedrører Randers Sprogcenter.

På det skattefinansierede anlægsområde overføres der 331,5 mio. kr. ekskl. udgifter til Nordic Waste på 255,8 mio. kr., hvilket er stort set uændret i forhold til året før. Når der tages højde for udgifterne til Nordic Waste overføres der netto 75,7 mio. kr. til 2025. På ældreboliger anlæg overføres der 97,9 mio. kr. til 2025, som primært vedrører Dronningborg Plejecenter. På jordforsyningsområdet overføres 159,7 mio. kr. til 2025, hvilket er stort set uændret i forhold til overførslerne fra 2023.

Endelige overføres der -21,6 mio. kr. vedr. finansposter og bloktilskud.

Der henvises til særskilt bilag vedhæftet sagen (overførsler 2024-25) for en nærmere beskrivelse af de nævnte overførsler, herunder en detaljeret opgørelse af tallene på de enkelte bevillingsområder og anlægsprojekter.

Randers i tal

I lighed med de seneste års regnskabsmaterialer er der udarbejdet en forkortet udgave af regnskabet, som vi kalder "Randers i tal" (vedlagt). Heri beskrives i grafik og tekst noget af alt det, der er sket i Randers Kommune i 2024.

Byudviklingsprojektet Flodbyen - status på den samlede økonomi

Forvaltningen har som de to foregående år udarbejdet en opfølgning på udviklingen i den samlede økonomi for byudviklingsprojektet Flodbyen. Der er anvendt samme metodik i redegørelsen og måden økonomien vurderes på som tidligere år.

Det samlede projekt vurderes fortsat at være i økonomisk balance med et realafkast korrigeret for forventet inflation i niveauet 0,4-0,5 % årligt - afhængigt af, om der teknisk korrigeres for den tidsmæssige forskydning af indtægter som følge af etableringen af arealudviklingsselskabet. Dette er en mindre forbedring i forhold til sidste års afrapportering.

Det er fortsat forvaltningens vurdering, at Flodbyens økonomi håndteres efter robuste principper, som giver en meget høj grad af sikkerhed for den kommunale økonomi.

Der vil løbende være fokus på at øge afkastgraden for kommunen ved det samlede byudviklingsprojekt - herunder f.eks. ved at gennemføre projektet hurtigere end forudsat i den oprindelige økonomimodel samt ved at optimere værdien af kommunens ejerandel i arealudviklingsselskabet Flodbyen Randers P/S.

Øvrige notater

Som en del af regnskabsmaterialet vedlægges der notater som afrapporterer på følgende emner - blandt andet i forlængelse af beslutninger truffet i budget 2024-2027:

- Velfærdsteknologi
- Investeringsmodel sygedagpenge
- Analyse af førtidspensionsområdet
- Kollektiv trafik
- Affaldsområdet

Den skandinaviske designhøjskole

Den skandinaviske designhøjskole har i 1998 fået et rente- og afdragsfrit lån på 10 mio. kr. Lånet er opført på oversigten over eventualrettigheder i kommunens regnskab. I 2020 besluttede byrådet at annullere sådanne lån, som er ældre end 25 år. Det har stor betydning for låntagerne at få disse lån eftergivet, da det vil give dem en forbedring af den finansielle status i egne regnskaber og dermed kreditværdighed. I kommunens økonomi opereres der ikke med en forudsætning om, at de gamle rente- og afdragsfrie lån betales tilbage. Eftergivelsen af disse lån, har således ingen reel betydning for kommunens nuværende økonomi.

I forbindelse med regnskabet for 2024 - og på ovenstående baggrund - slettes det hidtidige lån til den skandinaviske designhøjskole.

Der resterer nu kun rente og afdragsfrie lån til boligformål på listen. Alle øvrige lån er annulleret med regnskab 2024, jf. byrådets beslutning fra april 2020.

Økonomi

I lighed med tidligere år foretages der en opsamling af afvigelser i regnskabet med henblik på en samlet opgørelse af midler som kan anvendes til andet formål - i det her tilfælde etablering af en pulje, som kan finansiere en eventuel midtvejsregulering i sommeren 2025.

I 2024 er der en række områder, som viser merindtægter/mindreudgifter. Det drejer sig primært om skatter og tilskud, Ukrainekompensation, anlæg samt renter. Herudover viser øvrig drift et mindreforbrug på indkomstoverførsler på 6,7 mio. kr.

Merudgifter og merindtægter i regnskab 2024 er sammenfattet i tabellen nedenfor. Nettooverskuddet udgør 25,3 mio. kr. og kan prioriteres til anden anvendelse. I forbindelse med byrådets beslutning om at lånefinansiere udgifterne til Nordic Waste blev det samtidig besluttet, at renteudgifterne forbundet med lånet i 2025 skulle finansieres inden for regnskab 2024. Det foreslås derfor at reservere 3,6 mio. kr. til dette formål. Derudover er det en forudsætning i socialområdets handleplan, at forbedringer i kommunens indtægter fra kommunal udligning, som følge af initiativer i SØP, tilføres

socialområdets bevilling. I regnskab 2024 er denne effekt opgjort til 7 mio. kr., og dette beløb reserveres i puljen til senere udmøntning.

Den resterende puljen udgør herefter 14,7 mio. kr. Det foreslås som ovenfor anført, at beløbet reserveres til finansiering af en eventuel midtvejsregulering i 2025. I det omfang det ikke bliver nødvendigt at anvende hele det afsatte beløb, vil beløbet kunne indgå som en del af råderumsberegningen i forbindelse med budget 2026-29.

Poster i regnskab 2024 til anden anvendelse	Mio. kr.
Ukraineudgifter ift. Modtaget compensation	-3
Skatter og tilskud	-3,9
Vederlagsfri fysioterapi	-0,9
Økonomiudvalgets område - mindreudgifter som ikke overføres	-3,1
Indkomstoverførsler	-6,7
Anlæg	-6,2
Renter	-1,6
I alt	-25,3
Finansiering af renteudgift i 2025 - låntagning vedr. Nordic Waste	3,6
Udligningsmidler reserveres til socialområdet	7
Reserve til midtvejsregulering	14,7
Balance	0

Ny model for økonomien vedrørende den kollektiv trafik

Til og med budget 2022-2025 blev Randers Kommunes budget til Midttrafik under den kollektive trafik justeret en gang årligt som en teknisk tilpasning således, at det afspejlede Midttrafiks vedtagne budget. På grund af de ekstraordinært store budgetstigninger i budget 2023 blev den tekniske tilpasning afskaffet.

Da budgettet til Midttrafik kan svinge en del fra år til år som følge af udsving i primært prisindekset, som regulerer kontrakter med vognmændene samt i passagertallene, foreslås en ny model for håndtering af økonomiske udsving for at undgå årlige ændringer i serviceniveauet. Det indebærer, at der vendes tilbage til en årlig teknisk tilpasning af budgettet efter nedenstående principper.

Økonomien til Midttrafik under den kollektive trafik vil fremadrettet blive betragtet som en lukket økonomi. Dette medfører, at eventuelle mer-/mindreforbrug i forbindelse med regnskabsafslutningen vil blive overført til den centrale pulje under økonomiudvalget vedrørende pris-/lønfremskrivinger. Tilsvarende vil budgettet årligt blive tilpasset via denne centrale pulje, så det afspejler Midttrafiks vedtagne budget.

Hvis det viser sig, at der igen opstår en situation med ekstraordinært høje prisstigninger og/eller faldende markante fald passagertallene, vil forvaltningen (som i forbindelse med budget 2023-2026) lægge det op til politisk beslutning, hvorledes dette skal håndteres.

Hvis det omvendt viser sig, at der over en længere periode opspares et større beløb på den centrale pulje stammende fra den kollektive trafik, vil forvaltningen i forbindelse med budgetlægningen eller regnskabsaflæggelse kunne foreslå, at de opsparede midler anvendes til andre formål – herunder finansiering af økonomiske udfordringer andre steder i den kommunale økonomi.

Det foreslås, at den nye model træder i kraft i forbindelse med regnskabsvedtagelsen for regnskab 2024, og at budgettet for 2025 samtidig tilpasses Midttrafiks vedtagne budget for 2025. Forslaget indebærer, at der i forbindelse med regnskab 2024 overføres 15 mio. kr. i 2025 til den centrale pris-/lønpulje under økonomiudvalget. Se vedlagte notat for en uddybning af økonomien for den kollektive trafik.

Videre proces

Punkt 11:

Afventer stillingtagen til BDO analyse.

Afventer til analyse og budget.

Lader gælden stå.

Bilag

- 1_Årsberetning_2024.pdf
- 2_Bilagshæfte 2024
- 3_Overførselshæftet 2024-2025
- 4_Randers i tal 2024.pdf
- 5a_Anlægssregnskaber, der er afsluttet i 2024.xlsx
- 5b_Anlægssregnskaber, der er afsluttet i 2024 - over 2 mio. kr.xlsx
- 5c_Udstykningsregnskab - Sdr. Borup, matr. nr. 2h og 10, lp 250.xls
- 6_Afholdte afledte udgifter i forbindelse med Nordic Waste sagen pr 31 december 2024.docx
- 7_Flodbyen økonomi afrapportering BY R2024 03.03.2025.docx
- 8_Gældsafvikling børne- og voksenhandicap (notat ved regnskab 2024)
- 9_Regnskab 2024 for affaldsområdet
- 10_Ny model for økonomien vedrørende den kollektive busdrift
- 11_Status på investeringer i velfærdsteknologi
- 12_Analyse af førtidspension (R24).pdf
- 13_Hurtigere afklaring af borgere på sygedagpenge og jobafklaringsforløb.docx
- 14_Status på økonomi i kommunens interne trykkeri
- 15_Særlig målrettet indsats for udsatte dagpengemodtagere og jobparate kontanthjælpsmodtagere (R24)
- 16_Fokus på ordinære timer til udsatte aktivitetsparate kontanthjælpsmodtagere (R24)